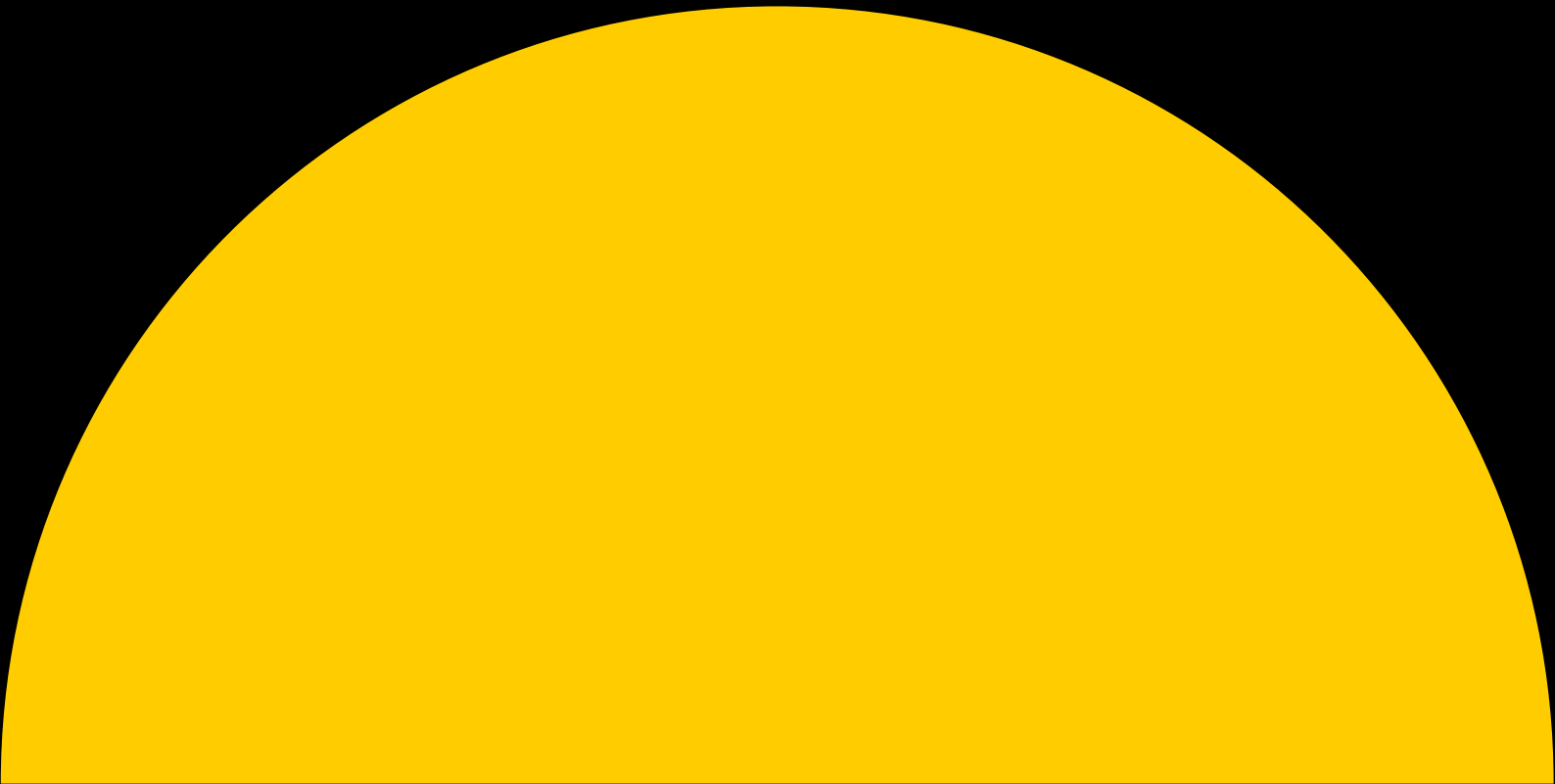

Noter

Note 1	Generell informasjon	48
Note 2	Regnskapsprinsipper	48
Note 3	Kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper	55
Note 4	Oppkjøp, salg, avviklinger og selskapsetableringer	56
Note 5	Segmenter	56
Note 6	Kapitalstyring og kapitaldekning	59
Note 7	Risikostyring	62
Note 8	Kredittrisiko	64
Note 9	Engasjement fordelt på kundegrupper og geografisk	71
Note 10	Utlån og nedskrivninger fordelt på sektor	73
Note 11	Tap på utlån / garantier og misligholdte / tapsutsatte engasjementer	75
Note 12	Renterisiko	84
Note 13	Valutarisiko	87
Note 14	Kursrisiko	88
Note 15	Finansielle derivater og sikringsbokføring	89
Note 16	Likviditetsrisiko	92
Note 17	Netto renteinntekter	94
Note 18	Netto provisjonsinntekter	95
Note 19	Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter	95
Note 20	Andre driftsinntekter	96
Note 21	Andre driftskostnader	96
Note 22	Godtgjørelser	97
Note 23	Pensjoner	100
Note 24	Skatt	102
Note 25	Klassifisering av finansielle instrumenter	103
Note 26	Virkelig verdi på finansielle instrumenter	106
Note 27	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	112
Note 28	Sertifikater og obligasjoner	112
Note 29	Eierinteresser i datterselskaper og tilknyttede selskaper	113
Note 30	Aksjer	115
Note 31	Immaterielle eiendeler	116
Note 32	Anleggsmidler	117
Note 33	Leieavtaler	118
Note 34	Finansielle instrumenter med verdiendring over utvidet resultat	121
Note 35	Gjeld til kredittinstitusjoner	121
Note 36	Innskudd fra kunder	122
Note 37	Verdipapirgjeld	122
Note 38	Avsetning andre forpliktelser	124
Note 39	Annen gjeld	124
Note 40	Ansvarlig lånekapital	125
Note 41	Egenkapital	126
Note 42	Betingede forpliktelser	126
Note 43	Hendelser etter balansedagen	126
Note 44	Transaksjoner med nærstående parter	127
Note 45	Fortjeneste per egenkapitalbevis og beregning av egenkapitalbevisbrøk	128
Note 46	Egenkapitalbeviskapital og egenkapitalbevisiere	129

1

GENERELL INFORMASJON

Sandnes Sparebank er en egenkapitalbevisbank notert på Oslo Børs. Banken har hovedkontor i Sandnes Kommune, med besøksadresse Rådhusgata 3, 4306 Sandnes.

Konsernregnskapet og morbankregnskapet for 2020 ble godkjent av styret 17. mars 2021, og av forstanderskapet den 24. mars 2021.

2

REGNSKAPSPRINSIPPER

INNHOLD

- 1 Grunnlag for utarbeidelse av regnskapet
- 2 Nye standarder og fortolkninger som er tatt i bruk fra og med regnskapsåret 2020
- 3 Konsolidering
- 4 Tilknyttet foretak
- 5 Presentasjonsvaluta
- 6 Inntektsføring
- 7 Balanseføring av eiendeler og forpliktelser
- 8 Finansielle instrumenter
- 9 Immaterielle eiendeler
- 10 Varige driftsmidler
- 11 Leieavtaler
- 12 Pensjoner
- 13 Øvrige forpliktelser
- 14 Inntektsskatt
- 15 Utbytte og resultat per egenkapitalbevis
- 16 Egenkapital
- 17 Kontantstrømanalyse
- 18 Segmentinformasjon
- 19 Vedtatte standarder og fortolkninger med fremtidig ikrafttredelsestidspunkt

1 Grunnlag for utarbeidelse av regnskapet

Konsernregnskapet for Sandnes Sparebank er utarbeidet i samsvar med International Financial Reporting Standards (IFRS) som er godkjent av EU. Det samme gjelder morbankens regnskap. Regnskapene er avlagt basert på IFRS-standarder og fortolkninger obligatoriske for årsregnskap som avlegges per 31.12.2020. Videre er kravene til tilleggsinformasjon i gjeldende lover og forskrifter for banker ivarettatt.

Målegrunnet for regnskapet er historisk kost, unntatt finansielle derivater og de finansielle eiendeler og gjeld som er regnskapsført til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet.

For konsernregnskapet er prinsippene som omtales her anvendt konsistent for alle rapporterte perioder. Det samme gjelder for morselskapet, med presiseringer som angitt for relevante poster. Regnskapet er presentert i norske kroner, og alle tall er vist i hele tusen, med mindre annet er spesifikt angitt. Konsernets balanseoppstilling er i hovedsak basert på en vurdering av balansepostenes likviditet.

2 Nye standarder og fortolkninger som er tatt i bruk fra og med regnskapsåret 2020

Det er ingen nye standarder eller fortolkninger som er tatt i bruk fra og med regnskapsåret 2020 som anses å ha en vesentlig påvirkning på konsernets regnskap.

3 Konsolidering

Det konsoliderte regnskapet omfatter morbanken Sandnes Sparebank og dets datterselskaper som vist i [note 29](#). Datterselskap er konsolidert fra det tidspunkt banken har overtatt kontroll, og det fraregnes fra det tidspunkt banken gir fra seg kontroll. Kontroll foreligger når investoren har makt over investeringsobjektet, er eksponert for eller har rett til variabel avkastning, og har evne til å bruke makt til å styre de aktiviteter hos investeringsobjektet som i vesentlig grad påvirker avkastningen. Potensielle stemmerettigheter, opsjoner, konvertibel gjeld og andre forhold inngår i vurderingen.

Regnskapsprinsippene anvendes konsistent ved innarbeiding av eierinteresser og rapportering er basert på de samme regnskapsperioder som morselskapet.

Konserninterne transaksjoner og saldoer mellom de konsoliderte selskapene er eliminert. Urealiserte tap er eliminert med mindre tapet skyldes verdifall. Minoritetens andel av konsernets resultat blir presentert på egen linje i resultatregnskapet. I egenkapitalen vises minoritetens andel som egen post.

Datterselskaper

Datterselskap er definert som selskaper hvor Sandnes Sparebank har kontroll direkte eller indirekte, eierinteresser eller andre forhold.

Normalt antas Sandnes Sparebank å ha kontroll når eierinteressene i et annet selskap utgjør mer enn 50 %.

Før oppkjøp og overdragelser gjelder følgende:

Ved overtakelse av kontroll i et selskap anvendes overtakelsesmetoden. Alle identifiserbare anskaffede eiendeler og forpliktelser, blir innregnet til virkelig verdi. For hvert oppkjøp, vil ikke-kontrollerende eierinteresser bli verdsatt enten til virkelig verdi, eller som en forholdsmessig andel av det overtatte selskaps identifiserbare eiendeler. Transaksjonskostnader blir utgiftsført.

Dersom kontroll oppnås gjennom trinnvise oppkjøp vil eventuell differanse mellom virkelig verdi på overtakelsestidspunktet og bokført verdi på andel av selskapet allerede bokført, bli ført over resultatregnskapet.

Eventuell betinget andel av oppkjøpsprisen vil bli verdsatt til virkelig verdi på overtakelsestidspunktet.

Goodwill måles i utgangspunktet som differansen mellom summen av kjøpsvederlaget og verdien på ikke-kontrollerende eierinteresser, og netto virkelig verdi av overtatte identifiserbare eiendeler og forpliktelser. Dersom differansen er negativ blir den resultatført.

4 Tilknyttet foretak

Definisjon av tilknyttet selskap er regulert i IAS 28. Tilknyttet foretak innebærer at banken har betydelig innflytelse, men ikke kontroll over selskapet. Normalt er det betydelig innflytelse når banken har en eierandel på 20 prosent eller mer, med mindre det klart kan godtgjøres at dette ikke er tilfellet. Behandling som tilknyttede foretak oppstår fra det tidspunkt betydelig innflytelse etableres og til det opphører. Investeringen førstegangsinnregnes til anskaffelseskost og justeres deretter for endringen i bankens andel av nettoeiendelene til det tilknyttede foretaket. Tilknyttede foretak regnskapsføres etter egenkapitalmetoden både i morbanken og i konsernet.

5 Presentasjonsvaluta

Presentasjonsvaluta er norske kroner som også er funksjonell valuta for alle selskapene i konsernet. Transaksjoner i utenlandsk valuta er omregnet til funksjonell valuta etter kursene på transaksjonstidspunktet. Valutatap og -gevinst som oppstår på slike transaksjoner, samt på omregning av pengeposter i utenlandsk valuta per 31.12, er regnskapsført over resultatregnskapet.

6 Inntektsføring

Renteinntekter og -kostnader bokføres i resultatregnskapet ved bruk av effektiv rentes metode. Effektiv rentes metode er en metode for å beregne amortisert kost for utlån og innskudd, samt fordele renteinntekt eller rentekostnad over forventet løpetid. Den effektive renten fastsettes ved diskontering av kontraktsfestede kontantstrømmer innenfor forventet løpetid. Metoden innebærer løpende inntektsføring av nominelle renter med tillegg av amortisering av etableringsgebyr.

Dersom et utlån er nedskrevet som følge av verditap (inngår i steg 3), inntektsføres renteinntekter som effektiv rente, beregnet på nedskrevne forventede kontantstrømmer. Gebyrer knyttet til rentebærende instrumenter inngår i beregningen av effektiv rente og resultatføres tilsvarende.

Provisjonsinntekter og -kostnader blir generelt periodisert i takt med at en tjeneste blir ytt og klassifiseres henholdsvis som "Provisjonsinntekter" og "Provisjonskostnader".

Konsernet har følgende inntektsstrømmer som er omfattet av IFRS 15 – Inntekter fra kundekontrakter:

- **Gebyrer betalingsformidling** - Belastes kundens konto ved hver månedslutt når det er påløpt, og inntektsføres samme periode.
- **Årsgebyrer (debetkort)** – Årlig forskuddsbetaling. Belastes kundens konto den måneden ny periode (år) påløper. Inntektsføres på samme måte.
- **Provisjon salg av forsikring, sparing, fond og kredittkort** – Opptjenes, inntektsføres og gjøres opp månedlig.
- **Meglerprovisjon** – Opptjenes og inntektsføres ved oppgjør.
- **Gebyrer opptjent via tredjeparter (interbank, VISA etc)** – Opptjenes, inntektsføres og gjøres opp månedlig.
- **Andre gebyrer** - belastes kundens konto fortløpende og på den dato det er påløpt. Inntektsføres fortløpende.
- **Andre tjenester** – inntektsføres i takt med utførelsen.

Banken har i svært liten grad inntekter som inneholder vesentlige elementer av separate leveringsforpliktelser slik at tidspunkt for inntektsføring og måling av vederlaget i transaksjonene har ikke blitt endret som følge av innføring av IFRS 15.

Utleieinntekter knyttet til fast eiendom gjelder primært fremleieinntekter som faktureres og inntektsføres løpende i henhold til fremleiekontrakt i tråd med IAS 17.

Utbytte av aksjer og egenkapitalbevis inntektsføres på tidspunkt utbyttet er vedtatt av generalforsamlingen.

7 Balanseføring av eiendeler og forpliktelser

Konsernet balansefører eiendeler på det tidspunktet konsernet oppnår reell kontroll over rettigheten til eiendelene. Likeledes balanseføres forpliktelser når konsernet påtar seg reelle forpliktelser. Eiendeler føres ut av balansen på det tidspunkt reell risiko vedrørende eiendelene er overført og kontroll over rettighetene til eiendelene er bortfalt eller utløpt.

Se for øvrig beskrivelse vedrørende innregning og måling under punkt 8 Finansielle Instrumenter.

8 Finansielle instrumenter

Klassifisering av finansielle instrumenter

Klassifisering av finansielle instrumenter foretas på grunnlag av formålet med anskaffelsen og instrumentets karakteristika.

Finansielle eiendeler klassifiseres som:

- Finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost (AC)
- Finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi med verdiendring over ordinært resultat (FVTPL)
- Finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi med verdiendring over utvidet resultat (FVOCI)

Finansiell gjeld klassifiseres som:

- Finansielle forpliktelser til virkelig verdi med verdiendringer over resultatregnskapet
- Andre finansielle forpliktelser målt til amortisert kost

Definisjonen av et finansielt instrument reguleres i IAS 32, mens klassifisering og måling av finansielle instrumenter reguleres i IFRS 9. Ved fastsettelse av målekategori skiller IFRS 9 mellom ordinære gjeldsinstrumenter og egenkapitalinstrumenter, herunder derivater. Med ordinære gjeldsinstrumenter menes det renteinstrumenter der avkastning utgjør kompensasjon for tidsverdi av penger, kredittisiko og andre relevante risikoer som følger av ordinære gjeldsinstrumenter.

Derivater og investeringer i egenkapitalinstrumenter

Egenkapitalinstrumenter faller i målekategorien virkelig verdi over resultat (FVTPL). For egenkapitalinstrumenter som ikke er derivater og ikke holdes for handelsformål, er det anledning til å velge å føre disse til virkelig verdi over utvidet resultat (FVOCI).

Alle derivater i konsernet måles til virkelig verdi med verdiendring i resultatet, men derivater som er utpekt som sikringsinstrumenter skal regnskapsføres i tråd med prinsippene for sikringsbokføring.

Finansielle eiendeler som er gjeldsinstrumenter

For ordinære gjeldsinstrumenter bestemmes målekategorien etter formålet med investeringen. Gjeldsinstrumenter som inngår i en portefølje med formål å motta kontraktmessige kontantstrømmer i form av renter og avdrag, skal måles til amortisert kost.

Gjeldsinstrumenter som inngår i en portefølje med formål om å både motta kontantstrømmer og foreta salg, skal måles til virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat (FVOCI), med renteinntekt, valutaomregningseffekter og nedskrivninger presentert over ordinært resultat.

Instrumenter som i utgangspunktet skal måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat (FVOCI) kan utpekes til måling til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet dersom dette eliminerer eller vesentlig reduserer et regnskapsmessig misforhold (Fair Value Option/FVO).

Renteinstrumenter i øvrige forretningsmodeller skal måles til virkelig verdi over resultat.

Finansielle forpliktelser

For finansielle forpliktelser som er bestemt regnskapsført til virkelig verdi over ordinært resultat skal endringer i verdien som skyldes selskapets egen kredittisiko innregnes i utvidet resultat (OCI), med mindre innregningen i utvidet resultat (OCI) skaper eller forsterker et regnskapsmessig misforhold. Konsernet har begrenset omfang av forpliktelser bestemt regnskapsført til virkelig verdi og effekten for konsernet anses derfor uvesentlig.

Sikringsbokføring

Konsernet benytter sikringsbokføring for virkelig verdisikring av enkelte fastrenteinnlån (obligasjonslån, ansvarlig lån og fondsobligasjon). Derivater knyttet til disse innlånene øremerkes til sikringsformål. IFRS 9 forenkler kravene til sikringsbokføring ved at sikringseffektiviteten knyttes nærmere ledelsens risikostyring og gir større rom for vurdering. Kravet om en sikringseffektivitet på 80–125 prosent er fjernet og erstattet med mer kvalitative krav, herunder at det skal være en økonomisk sammenheng mellom sikringsinstrument og sikringsobjekt, og at kredittisiko ikke skal dominere verdiendringene til sikringsinstrumentet. Etter IFRS 9 er det tilstrekkelig med en prospektiv (fremadskuende) effektivitetstest. Sikringsdokumentasjon kreves fortsatt.

Måling

Første gangs regnskapsføring

Alle finansielle instrumenter måles til virkelig verdi på handelsdagen ved første gangs regnskapsføring. Transaksjonskostnader som er direkte henførbare til etableringen av eiendelen/forpliktelsen medtas i kostprisen for alle finansielle instrumenter som ikke er klassifisert til virkelig verdi med verdiendringer over ordinært resultat.

Etterfølgende måling

Måling til virkelig verdi

For alle finansielle instrumenter som omsettes i et aktivt marked benyttes den noterte prisen innhentet enten fra en børs, megler eller et prissettingsbyrå. Finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked verdsettes etter ulike verdsettelsesteknikker, som til dels er gjennomført av profesjonelle byråer. Alle endringer i virkelig verdi innregnes direkte i resultatregnskapet med mindre eiendelen er klassifisert som finansielle instrumenter til virkelig verdi med verdiendring over utvidet resultat (FVOCI).

Banken har vurdert virkelig verdi av utlån med flytende rente til å samsvare med nominelt pålydende, justert med tilhørende forventede kredittap på lånet (ECL). Dette begrunnes med at slike lån repriser tilnærmet kontinuerlig, og at et eventuelt avvik fra nominell verdi i en armlengdes transaksjon mellom informerte og villige parter vurderes å være uvesentlig.

Måling til amortisert kost

Finansielle instrumenter som ikke måles til virkelig verdi, verdsettes til amortisert kost og inntektene/kostnadene beregnes etter effektiv rentes metode. Den effektive renten fastsettes ved diskontering av kontraktfestede kontantstrømmer innenfor forventet løpetid. Amortisert kost er nåverdien av kontantstrømmene neddiskontert med den effektive renten.

Sikringsbokføring

Sikringseffektiviteten vurderes og dokumenteres både ved første gangs klassifisering og ved hver regnskapsavslutning. Ved virkelig verdisikring blir sikringsinstrumentet regnskapsført til virkelig verdi og verdien på sikringsobjektet blir justert for verdiendringen knyttet til sikret risiko. Endringer i disse verdiene fra inngående balanse blir resultatført. På denne måten blir regnskapspresentasjonen for disse instrumentene i samsvar med konsernets rentestyring og reelle økonomiske utvikling. Dersom sikringsforholdet avbrytes eller tilstrekkelig sikringseffektivitet ikke kan verifiseres, amortiseres verdiendring tilknyttet sikringsobjektet over gjenværende løpetid.

Nedskrivning av finansielle eiendeler

Under IFRS 9 skal tapsavsetningene innregnes basert på forventet kreditttap (ECL). Den generelle modellen for nedskrivninger av finansielle eiendeler omfatter finansielle eiendeler som måles til amortisert kost eller til virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat. I tillegg er også lånetilsagn, finansielle garantikontrakter som ikke måles til virkelig verdi over resultatet og fordringer på leieavtaler omfattet.

Målingen av avsetning for forventet tap i den generelle modellen avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden første gangs balanseføring. Kredittforverring måles ved utviklingen i misligholds-sannsynlighet (PD).

Ved førstegangs balanseføring og når kredittrisikoen ikke har økt vesentlig etter førstegangs balanseføring innregnes tap for 12-måneders forventet tap. 12-måneders forventet tap er det tapet som er forventet å inntreffe over levetiden til instrumentet, men som kan knyttes til misligholds begivenheter som inntreffer de første 12 månedene. Hvis kredittrisikoen har økt vesentlig etter førstegangsinnregning, skal avsetningen tilsvare forventet tap over hele levetiden.

I tråd med IFRS 9 grupperer banken sine utlån i tre steg;

■ STEG 1

Dette er startpunkt for alle finansielle eiendeler omfattet av den generelle tapsmodellen. Alle eiendeler som ikke har vesentlig høyere kredittisiko enn ved førstegangsinnregning blir beregnet en tapskostnad lik 12 måneders forventet tap.

■ STEG 2

Steg 2 i tapsmodellen er eiendeler som har hatt en vesentlig økning i kredittisiko siden førstegangsinnregning, men hvor det ikke er inntruffet kreditttap på balansedato. For disse eiendelene blir det beregnet en avsetning lik forventet tap over levetiden. I denne gruppen inngår kontoer med vesentlig grad av kredittforverring, men som på balansedato tilhører kunder hvor det ikke foreligger en objektiv tapshendelse. Når det gjelder avgrensning mot steg 1, definerer banken vesentlig grad av kredittforverring ved å ta utgangspunkt i hvorvidt et engasjements beregnede misligholdssannsynlighet (PD) har økt vesentlig eller at kunden er gitt betalingslettelser.

■ STEG 3

I steg 3 er eiendeler, som har hatt en vesentlig økning i kredittisiko siden innvilgelse og hvor det foreligger en objektiv tapshendelse på balansedato. For disse eiendelene foretar banken en individuell tapsavsetning. På hver balansedag vurderes det om det eksisterer objektive bevis for at verdien på individuelt vurderte utlån er redusert. Verdifallet må være

et resultat av en eller flere hendelser inntruffet etter førstegangs balanseføring (en tapshendelse) og resultatet av tapshendelsen (eller hendelsene) må i tillegg kunne måles pålitelig. Eksempler på slike hendelser er vesentlige finansielle problemer hos debitor, betalingsmislighold eller andre kontraktsbrudd. Dersom det foreligger objektive bevis på at en verdireduksjon har inntruffet, beregnes størrelsen på tapet. For utlån regnskapsført til amortisert kost beregnes tapet som forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer diskontert med utlånets opprinnelige effektive rentesats. Periodens endringer i vurdert verdi for utlån resultatføres under "nedskrivninger og tap på utlån og garantier".

For ytterligere beskrivelse av tapsmodell henvises det til [note 8](#).

Misligholdte/tapsutsatte engasjement

Samlet engasjement fra en kunde regnes som misligholdt og tas med i bankens oversikt over misligholdte engasjementer når forfalte avdrag eller renter ikke er betalt innen 90 dager etter forfall eller rammekreditter er overtrukket i 90 dager eller mer. Utlån og andre engasjementer som ikke er misligholdte, men hvor kundens økonomiske situasjon gjør det sannsynlig at banken vil bli påført tap, klassifiseres som tapsutsatte engasjementer.

Tapsutsatte engasjementer består av sum misligholdte engasjementer over 90 dager og øvrige tapsutsatte engasjement (ikke-misligholdte engasjement med individuell nedskrivning).

Konstatert tap

Tap anses som konstatert ved stadfestet akkord eller konkurs, ved at utleggsforretninger ikke har ført fram, ved rettskraftig dom, eller for øvrig ved at konsernet har gitt avkall på hele eller deler av engasjementet, eller at engasjementet vurderes som tapt av konsernet. Banken fraregner engasjementet i balansen når det konstateres tapt. Konstaterte tap som er dekket ved tidligere foretatte avsetninger føres mot avsetningene. Konstaterte tap uten dekning i avsetningene samt over- eller underdekning i forhold til tidligere avsetninger resultatføres.

Nedskrivninger på aksjer i datterselskap

I morselskapet vurderes aksjer i datterselskap til anskaffelseskost redusert for nedskrivninger i samsvar med IAS 36. Behovet for nedskrivninger vurderes årlig på samme måte som for øvrige langsiktige eiendeler.

Overtakelse av eiendeler

Eiendeler som overtas i forbindelse med oppfølging av misligholdte og nedskrevne engasjementer, verdsettes til virkelig verdi ved overtakelsen. Overtatte eiendeler klassifiseres etter sin art i balansen. Etterfølgende verdivurdering og klassifisering av resultateffekter følger prinsippene for den aktuelle balanseposten.

Nærmere om enkelte typer finansielle instrumenter

Utlån og fordringer

Utlån og fordringer er finansielle eiendeler som ikke noteres i markedet. Utlån med flytende rente verdivurderes til amortisert kost etter effektiv rentemetode. Utlån med fast rente bokføres til virkelig verdi med verdiendring over ordinært resultat da banken benytter Fair-Value Option (FVO) for disse lånene. Endringen i virkelig verdi for disse lånene er ført i resultatregnskapet i posten "netto gevinst/tap på finansielle instrumenter". Renterisikoen i fastrenteutlånene styres med rentebytteavtaler som

bokføres til virkelig verdi. Det er konsernets oppfatning at vurdering av fastrenteutlån til virkelig verdi gir mer relevant informasjon om verdiene i balansen. Renter fra rentebytteavtalene er ført i resultatregnskapet i posten «Renteinntekter målt til virkelig verdi».

Utlån som morbank kan overføre til SSB Boligkreditt AS er i morbankens regnskap klassifisert til virkelig verdi med verdiendring over utvidet resultat (FVOCI), da forretningsmodellen tilsier at morbank har til hensikt å inn-drive kontraktsfestede kontantstrømmer men også kan selge/overføre lånene til SSB Boligkreditt AS. I konsernregnskapet blir lånene vurdert til amortisert kost da konsernet ikke har til hensikt å selge lånene.

Aksjer, sertifikater og obligasjoner

Aksjer og andeler er vurdert til virkelig verdi med verdiendring over resultat (FVTPL), med unntak av bankens investering i EIKA Gruppen AS som er klassifisert som finansielle instrumenter med verdiendring over utvidet resultat (FVOCI) da denne anses som en strategisk investering for banken.

Bankens likviditetsportefølje av sertifikater og obligasjoner vurderes til virkelig verdi med verdiendring over ordinært resultat (FVTPL) iht. til den forretningsmodellen som styrer forvaltningen av likviditetsporteføljen i samsvar med IFRS 9. Forretningsmodellen gir et avkastningsmål for likviditetsporteføljen og kjøp og salg gjøres ut fra et mål om maksimal fortjeneste. Banken har også en «holdt til forfall» portefølje av obligasjoner som vurderes til amortisert kost da banken har til hensikt å holde disse rentepapirene til forfall. Denne porteføljen holdes atskilt fra bankens øvrige likviditetsportefølje.

Finansielle derivater

Derivater verdsettes til virkelig verdi med verdiendringer over ordinært resultat (FVTPL). Virkelig verdi vurderes med utgangspunkt i noterte markedspriser i et aktivt marked, inkludert nylige markedstransaksjoner samt ulike verdsettelsesteknikker. Derivater bokføres som eiendeler dersom virkelig verdi er positiv og som forpliktelse dersom virkelig verdi er negativ (bruttoføring i balansen).

Innlån og andre finansielle forpliktelser

Fastrenteinnskudd fra kunder verdsettes til virkelig verdi med verdiendringer over ordinært resultat.

Utstedt verdipapirgjeld med flytende rente måles til amortisert kost. For utstedt verdipapirgjeld med fast rente benyttes det sikringsbokføring hvor verdiendringer på sikret del av gjelden føres over ordinært resultat.

Utstedt ansvarlig lån har prioritet etter all annen gjeld, og innregnes og måles på samme måte som øvrig verdipapirgjeld.

Øvrig finansiell gjeld måles til amortisert kost hvor forskjeller mellom mottatt beløp fratrukket transaksjonskostnader og innløsningsverdi fordeles over låneperioden ved bruk av effektiv rentes metode.

Dag 1-gevinster

IFRS tillater ikke umiddelbar inntektsføring av "dag 1-gevinst". Slike gevinster kalkuleres for hver individuell transaksjon og amortiseres som hovedregel over transaksjonens løpetid dersom ikke annen observerbar markedsdata eller lignende klart underbygger en annen profil på resultatføringen.

Innregning og fraregning av finansielle eiendeler og forpliktelser

Finansielle eiendeler og forpliktelser innregnes på handelsdagen, det vil si det tidspunkt banken blir part i instrumentenes kontraktsmessige betingelser.

Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettighetene til kontantstrømmene fra de finansielle eiendelene er utløpt, eller når rettighetene til kontantstrømmene fra eiendelene er overført på en slik måte at risiko og avkastning knyttet til eierskapet i det alt vesentligste er overført.

For finansielle forpliktelser fraregnes disse når de kontraktsmessige betingelsene er innfridd, utløpt eller kansellert.

Tilbakekjøp utstedt verdipapirgjeld

Eventuell over- eller underkurs ved tilbakekjøp av egne obligasjoner resultatføres og føres under rentekostnader. Eventuell kjøpspremie ved tilbakekjøp av gjeld før forfall anses som kurstap/gevinst og presenteres og føres i resultatregnskapet under posten «netto gevinst/tap på finansielle instrumenter». Renter fra annen finansiell gjeld føres som "rentekostnader" i resultatregnskapet.

Modifiserte eiendeler og forpliktelser

Dersom det gjøres modifiseringer eller andre endringer i vilkårene til en eksisterende finansiell eiendel eller forpliktelse behandles instrumentet som en ny finansiell eiendel eller forpliktelse dersom de reforhandlede vilkårene er vesentlig endret fra de gamle vilkårene. Dersom vilkårene for vesentlig endring er oppfylt fraregnes den gamle eiendelen eller forpliktelsen, og ny eiendel eller forpliktelse innregnes.

Dersom det modifiserte instrumentet ikke vurderes å være vesentlig endret fra det eksisterende instrumentet, anses instrumentet regnskapsmessig å være en videreføring av det eksisterende instrumentet. I slike tilfeller diskonteres de nye kontantstrømmene med instrumentets opprinnelige effektive rente og eventuell forskjell mot eksisterende balanseførte beløp resultatføres over ordinært resultat.

9 Immaterielle eiendeler

Goodwill

Goodwill måles i utgangspunktet som differansen mellom summen av kjøpsvederlaget og verdien på ikke-kontrollerende eierinteresser, og netto virkelig verdi av overtatte identifiserbare eiendeler og forpliktelser. Goodwill ved kjøp av datterselskap er regnskapsført som immaterielle eiendeler. De enkelte goodwillposter og immaterielle eiendeler i konsernets balanse er allokert til vurderingsenheter med henblikk på hvilke virksomheter som nyter godt av den kjøpte eiendelen. Valg av vurderingsenhet er gjort ut fra hensyn til hvor det er mulig å identifisere og skille ut kontantstrømmer knyttet til virksomheten. Goodwill testes årlig for nedskrivning og bokføres til kostpris redusert for akkumulerte nedskrivninger. Ved vurderingen benyttes historiske resultater samt godkjente budsjetter og ledelsens prognoser. Avkastningskravet er basert på en vurdering av hva som er markedets avkastningskrav til den type virksomhet som inngår i vurderingsenheten, og reflekterer således risikoen i virksomheten.

Programvare og utvikling av IT-systemer

Kostnader direkte forbundet med større programvareinvesteringer som forventes å gi vesentlige økonomiske fordeler over tid, innregnes som immaterielle eiendeler. Kostnader til kjøpte lisenser kapitaliseres og avskrives lineært over den utnyttbare levetiden, vanligvis 3-5 år. Kostnader til vedlikehold av software innregnes som kostnader når de oppstår.

På hver balansedag vurderes alle immaterielle eiendeler med sikte på eventuelle indikasjoner på verdifall. Dersom det er indikasjoner på verdifall, foretas det en analyse hvor det vurderes om regnskapsført verdi av de immaterielle eiendelene kan fullt ut gjenvinnes. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av netto salgspris og bruksverdi. Bruksverdi beregnes ved å diskontere forventede fremtidige kontantstrømmer til nåverdi ved å benytte diskonteringsrente etter skatt, som reflekterer markedets prissetting av tidsverdien av penger og den risiko som er knyttet til den spesifikke eiendelen. For eiendeler som ikke hovedsakelig genererer uavhengige kontantstrømmer, fastsettes gjenvinnbart beløp for den kontantstrømsgenererende enhet som eiendelen tilhører. Dersom gjenvinningsbeløpet er lavere enn regnskapsført verdi, nedskrives verdien til gjenvinningsbeløpet.

10 Varige driftsmidler

Varige driftsmidler omfatter bygninger og driftsløsøre. Bygninger og driftsløsøre er regnskapsført til anskaffelseskost fratrukket akkumulerte avskrivninger og nedskrivninger. Kostpris inkluderer alle direkte henførbare kostnader knyttet til kjøpet av eiendelen. Det er benyttet lineære avskrivninger for å allokere kostpris fratrukket eventuell restverdi over eiendelenes estimerte levetid. Bygninger, anlegg og utstyr som avskrives, er gjenstand for en nedskrivningstest i samsvar med IAS 36 når omstendighetene indikerer det.

11 Leieavtaler

IFRS 16 angir en felles modell som skal anvendes for alle leieavtaler, med enkelte unntak. Under IFRS 16 skilles det ikke lenger mellom operasjonell og finansiell leasing og hvor inngåtte avtaler overfører bruksretten til en spesifikk eiendel fra utleier til leietaker for en spesifikk periode. For utleier videreføres i all hovedsak regelverket fra IAS 17.

For å fastsette om en kontrakt inneholder en leieavtale er det vurdert om kontrakten overfører retten til å kontrollere bruken av en identifisert eiendel. Standarden har for konsernet hovedsakelig fått betydning for leieavtaler knyttet til kontorlokaler, som medfører at husleiekostnader ikke lenger regnskapsføres som driftskostnad, men som avskrivning av bruksrett eiendel og rentekostnad på tilhørende leieforpliktelse i resultatregnskapet. Bankens IT-avtaler er ikke vurdert å falle inn under IFRS 16 siden disse er basert på kjøp av kapasitet som ikke er fysisk adskilt og dermed ikke identifiserbare. Leieavtaler med lav verdi (totalverdi under USD 5000) og leieavtaler med en leieperiode på 12 måneder eller mindre vil ikke bli balanseført. Leieavtalene som faller inn under disse unntakene innregnes løpende som andre driftskostnader.

Leieperioden er beregnet basert på avtalens varighet tillagt eventuelle opsjonsperioder dersom disse med rimelig sikkerhet vil bli utøvet. Beregning av nåverdi av leieforpliktelse inkluderer elementer som fast

leie justert for indeksreguleringer i leiekontraktene. Eventuelle opsjoner i leieavtalen og/eller utgifter forbundet med utkjøpsklausuler før endelig kontraktsutløp er medregnet i leieforpliktelsen dersom det er sannsynlig at opsjon eller klausul vil bli benyttet. Felleskostnader og andre variable leiebetalinger etc. vil ikke bli innregnet i leieforpliktelsen for husleiekontraktene og føres som driftskostnad.

Diskonteringsrente for husleiekontrakter er fastsatt ved å anvende leietakers marginale lånerente, det vil si den rentesats en leietaker i et lignende økonomisk miljø måtte betale for å lånefinansiere, i en tilsvarende periode og med tilsvarende sikkerhet, de midler som er nødvendige for en eiendel av lignende verdi som bruksretteeiendelen. Renten hensyntar både risikofri rente, kreditrisiko og leiespesifikt påslag, herunder sikkerhet/pant i leieavtalen. Renten vil tilpasses den faktiske leiekontraktens varighet, type eiendel etc.

Banken har innregnet sine leieforpliktelser til nåverdien av de gjenværende leiebetalingene diskontert med marginal lånerente på tidspunktet for førstegangsanvendelse, samt innregnet tilhørende bruksrettighet til et beløp som reflekterer verdien av eiendelen som om standarden var gjeldene fra tidspunkt for kontraktsinngåelse.

Bruksrettighetene er i balansen presentert som «Bruksrettigheter leieavtaler», mens leieforpliktelsene presenteres som «Leieforpliktelser» i balansen.

Bruksrettigheter som avskrives, er gjenstand for en nedskrivningstest i samsvar med IAS 36 når omstendighetene indikerer det.

12 Pensjoner

Selskapene i konsernet har ulike pensjonsordninger. Pensjonsordningene er i hovedsak finansiert gjennom innbetalinger til forsikringselskaper.

Innskuddsbasert ordning

Konsernet har innskuddsplan for selskapets ansatte, samt en ytelsesbasert driftspensjon knyttet til tidligere administrerende direktør. En innskuddsplan er en pensjonsordning hvor konsernet betaler faste bidrag til en juridisk enhet som investerer midlene på vegne av medlemmene i ordningen. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad når de forfaller.

Ytelsesbasert ordning

En ytelsesplan er en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering. Pensjonsutbetalingen er normalt avhengig av en eller flere faktorer slik som alder, antall år i selskapet og lønn. Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedatoen minus virkelig verdi av pensjonsmidlene. Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode. Diskonteringsrenten er en beregnet markedsrente på obligasjoner med fortrinnsrett (OMF). Andre parametere, som eksempelvis lønnsreguleringer, inflasjon og pensjonsøkninger, fastsettes på grunnlag av forventet langsiktig utvikling i parameterne. Endringer i pensjonsplanens ytelses kostnadsføres eller inntektsføres løpende i resultatregnskapet.

Estimatavvik regnskapsføres over utvidet resultat (OCI) i den perioden de oppstår og inngår i totalresultatet.

Periodens netto pensjonskostnad er inkludert i lønninger og sosiale kostnader og består av periodens pensjonsopptjening, rentekostnad på den beregnede pensjonsforpliktelsen samt periodisert arbeidsgiveravgift. Pensjonskostnaden er basert på forutsetninger fastsatt ved periodens begynnelse.

Avtalefestet førtidspensjon

Den gamle AFP-ordningen ble vedtatt avvirket i februar 2010. Som erstatning for den gamle AFP-ordningen er det etablert en ny AFP-ordning som gir et livslangt tillegg på den ordinære pensjonen. Den nye AFP-ordningen er en ytelsesbasert flerforetakspensjonsordning, og finansieres gjennom premier som fastsettes som en prosent av lønn. Foreløpig foreligger det ingen pålitelig måling og allokering av forpliktelse og midler i ordningen. Regnskapsmessig blir ordningen således behandlet som en innskuddsbasert pensjonsordning hvor premiebetalingene kostnadsføres løpende, og ingen avsetninger foretas i regnskapet.

13 Øvrige forpliktelser

Avsetning til forpliktelser blir foretatt når konsernet har en forpliktelse basert på en tidligere hendelse, det er sannsynlig at forpliktelsen vil bli oppgjort finansielt og forpliktelsen kan estimeres pålitelig.

14 Inntektsskatt

Årets skattekostnad består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt på midlertidige forskjeller. Betalbar skatt er beregnet skatt på årets skattepliktige resultat. Utsatt skatt regnskapsføres etter gjeldsmetoden i samsvar med IAS 12. Det beregnes forpliktelse eller eiendel ved utsatt skatt på midlertidige forskjeller, som er differansen mellom balanseført verdi og skattemessig verdi på eiendeler og forpliktelser. Det beregnes imidlertid ikke forpliktelse eller eiendel ved utsatt skatt på goodwill som ikke gir skattemessige fradrag, og heller ikke på førstegangsinnregnede poster som verken påvirker regnskapsmessig eller skattepliktig resultat. Det beregnes en eiendel ved utsatt skatt på fremførbare skattemessige underskudd. Utsatt skattefordel blir balanseført i den utstrekning det er sannsynlig at den vil kunne benyttes mot fremtidig skattepliktig inntekt. Ved beregning av utsatt skatt benyttes skattesatser og skatteregler som gjelder på balansedagen eller som med overveiende sannsynlighet blir vedtatt.

Skattesats for alminnelig inntekt i Norge er per 31.12.20 på 22 %, skattesatsen er uendret i 2021. Det er gjort unntak for finansforetak som dermed videreføres på 2016-nivå (25% skattesats).

Formuesskatt regnes ikke som skatt etter IAS 12 og er ført som driftskostnad.

Behandling av skatt ved egenkapitaltransaksjoner

Dersom kilden til utdelingen er tidligere resultater (opptjent kapital), presenteres skattekonsekvensene av utdelingen som skattekostnad i resultatregnskapet når utdelingen blir besluttet. Dette gjelder blant annet for utbetalinger av kundeutbytte og utbetalinger av rente på fondsobligasjoner.

15 Utbytte og resultat per egenkapitalbevis

Utbytte på egenkapitalbevis bokføres som egenkapital i perioden frem til det er vedtatt av bankens forstanderskap.

Resultat per egenkapitalbevis beregnes ved å dividere resultatet som tilfaller eierne av egenkapitalbevisene med antall utestående egenkapitalbevis, hensyntatt bankens beholdning av egne egenkapitalbevis.

16 Egenkapital

Egenkapitalbeviser eierne andel av egenkapitalen består av egenkapitalbeviskapital, overkurs, annen innskutt egenkapital og utjevningfond. Utjevningfondet er akkumulert overskudd som kan benyttes til fremtidig kontantutbytte eller fondsemisjon.

Pålydende av egne egenkapitalbevis er presentert som en reduksjon i egenkapitalbeviskapitalen. Kjøpspris utover pålydende er ført mot annen innskutt egenkapital. Gevinst eller tap på transaksjoner med egne egenkapitalbevis blir bokført direkte mot annen innskutt egenkapital.

Øvrig egenkapital består av sparebankens fond, gavefond/kundeutbytte, fond for urealiserte gevinster, fond for vurderingsforskjeller, annen egenkapital og minoritetsinteresser. Annen egenkapital inkluderer avsatt utbytte.

Årsoverskuddet tilordnes eierne av egenkapitalbevis og grunnfondskapitalen i samme forhold som deres respektive andel av bankens egenkapital.

Utstedte fondsobligasjoner er obligasjoner med pålydende rente, men banken har ikke plikt til å utbetale renter i en periode hvor det ikke utbetales utbytte, og investor har heller ikke senere krav på renter som ikke er utbetalt, dvs. rentene akkumuleres ikke. Fondsobligasjoner tilfredsstiller ikke definisjonen av finansiell forpliktelse i henhold til IAS 32 og klassifiseres følgelig som egenkapital/hybridkapital i bankens balanse. Fondsobligasjonene er evigvarende og banken har en ensidig rett til ikke å betale renter til investorene under gitte vilkår. Renter presenteres dermed ikke som en rentekostnad i resultatet, men som en reduksjon i annen egenkapital.

17 Kontantstrømanalyse

Kontantstrømanalysen er utarbeidet etter den direkte metode, og viser kontantstrømmene gruppert etter kilder og anvendelsesområder. Likvider omfatter kontanter og fordringer på Norges Bank, samt utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner.

18 Segmentinformasjon

Segmentrapporteringen er basert på intern ledelsesrapportering. Resultat- og balanseoppstillingen for segmentene følger av en sammenstilling av intern finansiell rapportering for avdelinger, i henhold til konsernets styringsmodell. For øvrig vises til [note 5](#) vedrørende forutsetninger og fordelingsprinsipper.

19 Vedtatte standarder og fortolkninger med fremtidig ikrafttredelsestidspunkt

Det er kun medtatt standarder og fortolkninger som anses relevante for konsernet.

Endringer i referanserente og eventuell påvirkning på regnskapet

Selskapets sikringsrelasjoner bygger på referanserenten NIBOR. Det pågår et arbeid med reformering av referanserenter, herunder NIBOR-renten. Selskapet Norske Finansielle Referanser AS vil videreføre NIBOR, forutsatt at de mottar kvoteringer av NIBOR fra panelbankene. Sandnes Sparebank vurderer det som sannsynlig at NIBOR vil opprettholdes ut resterende levetid på bankens eksisterende sikringsrelasjoner. Videre mener banken at en overgang til alternativ referanserente ikke vil ha vesentlig effekt på sikringseffektiviteten av bankens eksisterende sikringsrelasjoner.

Det er nedsatt en arbeidsgruppe som har analysert alternative referanserenter i Norge. Det er foreløpig ikke konkludert på hvilken referanserente som vil benyttes i Norge på sikt eller når overgangen vil gjennomføres. Sandnes Sparebank vil vurdere håndtering av overgang til nye referanserenter når det er endelig avklart hvilke referanserenter som vil innføres i Norge.

27. august 2020 ble fase II prosjektet av IBOR-reformen avsluttet. Dette medfører justeringer til IFRS 4, IFRS 7, IFRS 9 og IFRS 16 som følge av bytte av referanserente. Endringene blir effektive fra og med 1. januar 2021.

Årlige forbedringsprosjekter

IASB har i forbindelse med årlige forbedringsprosjekter gjort mindre endringer i flere standarder. Endringene er vurdert til å ikke ha vesentlig betydning for konsernet.

3

KRITISKE ESTIMATER OG VURDERINGER VEDRØRENDE BRUK AV REGNSKAPSPRINSIPPER

Kritiske estimater

Utarbeidelse av regnskap i overensstemmelse med generelt aksepterte regnskapsprinsipper krever at ledelsen i en del tilfeller tar forutsetninger og må anvende estimater og skjønnsmessige vurderinger. Estimater og skjønnsmessige vurderinger evalueres løpende, og er basert på historiske erfaringer og forutsetninger om fremtidige hendelser som anses sannsynlige på balansetidspunktet. Det er knyttet usikkerhet til de forutsetninger og forventninger som ligger til grunn for anvendte estimater og skjønnsmessige vurderinger. Faktiske resultater kan avvike fra estimatene og forutsetningene.

Nedskrivning på utlån og garantier

For individuelt vurderte utlån og for grupper av utlån som er identifisert som usikre, foretas det en beregning for å fastslå en verdi på utlånet eller på grupper av utlån. Beregningen forutsetter at det benyttes størrelser som er basert på vurderinger, og disse påvirker godheten i den beregnede verdi. Nedskrivningsvurderinger gjennomføres hvert kvartal.

Steg 3 nedskrivninger (individuelle nedskrivninger)

Dersom det foreligger objektive bevis på at en verdireduksjon har inntruffet for utlån vurdert til amortisert kost beregnes tapet som forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer diskontert med utlånets opprinnelige effektive rentesats. Estimering av fremtidig kontantstrøm gjøres på grunnlag av erfaringsdata og skjønn relatert til sannsynlige utfall for blant annet markedsutvikling og konkrete forhold for det enkelte engasjement, herunder erfaringsdata for debtors evne til å håndtere en presset økonomisk situasjon. Ved verddivurderingen av nedskrivning på utlån hefter det usikkerhet ved identifiseringen av utlån som skal nedskrives, estimering av tidspunkt og beløp for fremtidige kontantstrømmer, samt verddivurdering av sikkerheter.

Steg 1 og 2 nedskrivninger (statistiske nedskrivninger)

Engasjementer som ikke er individuelt nedskrevet inngår i beregning av statistiske nedskrivninger (IFRS 9 nedskrivninger) på utlån og garantier. Nedskrivning beregnes på grunnlag av utviklingen i kundenes risikoklassifisering (som beskrevet i note 8) samt tapserfaring for de respektive kundegrupper (PD og LGD). Utover dette tillegges konjunktur- og markedsutvikling (makroforhold) som enda ikke har fått effekt på den nevnte risikoklassifisering vekt ved vurdering av nedskrivningsbehov på kundegrupper totalt.

Den pågående koronakrisen har utfordret konsernets estimering av forventet kreditttap. Det er på balansetidspunkt begrenset tegn til generell svekkelse av kredittkvaliteten i utlånsporteføljen. Banken har imidlertid en forventning om at koronakrisen vil kunne reflekteres i bankens risikomodeller over tid, gjennom blant annet forventet redusert inntjening i 2020 for en del av bankens bedriftskunder samt økt arbeidsledighet i privatkundesegmentet. Det er fortsatt tidlig å se alle effektene av den pågående krisen og hvordan dette konkret vil påvirke bankens kunder. På grunn av usikkerheten har banken i 2020 valgt å nedjustere makroforutsetninger som ligger til grunn i tapsmodellen, samt foretatt skjønnsmessige oppjusteringer av PD`er i privatkundesegmentet og antatte utsatte bransjer i bedriftskundesegmentet. Dette medfører isolert økte tapsavsetninger. Se ytterligere beskrivelser av dette i [note 11](#).

Den statistiske modellen for beregning av "Expected credit losses" (ECL) på engasjementene bygger på flere kritiske forutsetninger, herunder misligholdssannsynlighet, tap ved mislighold, forventet levetid på engasjementene og makroutvikling. På grunn av betydelig estimatusikkerhet er det krav til å vise sensitivitetsanalyser gitt endring i ulike parametere, dette fremgår av [note 11](#).

Virkelig verdi for finansielle instrumenter

Virkelig verdi på finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked, fastsettes ved å bruke ulike verdsettelsesteknikker. I disse vurderingene søker konsernet i størst mulig grad å basere seg på markedsforholdene på balansedagen. Dersom det ikke er observerbare markedsdata gjøres antagelser om hvordan markedet vil prise instrumentet, for eksempel basert på prising av tilsvarende instrumenter. I verdsettelsene kreves det utstrakt bruk av skjønn, blant annet ved vurdering av kredittisiko, likviditetsrisiko og volatilitet. En endring i en eller flere av disse faktorene kan påvirke fastsatt verdi for instrumentet. På grunn av markedsusikkerheten opplever banken at det er noe større usikkerhet enn ellers i verdsettingen av finansielle instrumenter.

Virkelig verdi for finansielle instrumenter fremgår av [note 26](#).

Fastrenteutlån:

I henhold til IFRS skal verdsettelsen være basert på en vurdering av hva en ekstern investor ville lagt til grunn ved investering i tilsvarende utlån. Det eksisterer ikke et velfungerende marked for kjøp og salg av fastrenteutlån mellom markedsaktører. Verdien av fastrenteutlånene estimeres ved å diskontere kontantstrømmene med en risikojustert diskonteringsfaktor som skal hensynta markedsaktørens preferanser. Diskonteringsfaktoren beregnes basert på en observerbar swaprente tillegg et marginkrav.

Ved estimering av marginkravet tas det hensyn til observerbare markedsrenter på tilsvarende utlån. Marginkravet til markedsaktørene er ikke direkte observerbart og må estimeres basert på differansen mellom de observerbare markedsrentene og swaprenten over en tidsperiode. Da marginkravet ikke er direkte observerbart er det knyttet usikkerhet til beregning av virkelig verdi for fastrenteutlån.

Bruk av regnskapsprinsipper

Kundeutbytte

Det er bankens forstanderskap som hvert år tar stilling til om og hvor mye som skal deles ut i kundeutbytte. Vedtak ble gjort i bankens forstanderskapsmøte 31. mars 2020, og banken utbetalte i mai 2020 49 mill. kroner i kundeutbytte til bankens låne- og innskuddskunder.

Kundene vil motta et beløp basert på bankens årlige overskudd og hvor mye kunden selv har i innskudd og lån i banken.

- Utbytte gis til privatpersoner og bedrifter.
- Kunden kan få kundeutbytte av maks 2 mill. kroner i lån i banken.
- Samskyldnere (personer med felles lån) kan få kundeutbytte for inntil 4 mill. kroner.
- Kunden kan få kundeutbytte av maks 2 mill. kroner i innskudd i banken.
- Kundeutbyttet gjelder fra første krone og opp til 2 mill. kroner.
- Opptjening av kundeutbytte baseres på daglig saldo.

Finansdepartementet har gitt tillatelse til å benytte grunnfondskapital til kundeutbytte. Utdelingen av kundeutbytte er regulert av Finansforetaksloven §10-17 fjerde ledd, som klassifiserer kundeutbytte som en disponering av årsresultatet. Denne klassifiseringen har banken lagt til grunn regnskapsmessig, og har således behandlet utbetalingen som en egenkapitaltransaksjon. Utbetalingen av kundeutbytte gir et skattefradrag på 12 mill. kroner for inntektsåret 2020. Skattefradraget resultatføres som en reduksjon av skattekostnad for 2020. Det presiseres at det er knyttet noe usikkerhet rundt fordelingen av skattefradraget fra kundeutbyttet mellom de ulike eierklassene.

4

OPPKJØP, SALG, AVVIKLINGER OG SELSKAPSETBLERINGER

Det foreligger ingen vesentlige endringer i konsernstruktur per 31. desember 2020.

Banken har i 2020 kjøpt deler av et lokalt regnskaps- og rådgivningskontor

Sandnes Sparebank inngikk den 4. februar 2020 en avtale hvor banken kjøper 49,5 % av Kjell Haver Regnskapservice AS (KHRS) i Sandnes. Aksjene kjøpes av seks partnere som har vært i selskapet i en årrekke. Partnerne vil også i fortsettelsen eie resterende del av selskapet og stå

for den daglige driften. KHRS har over mange år hatt god og solid drift, og har i dag 34 ansatte. De er kjent i markedet for høy kompetanse og god personlig rådgivning. Sandnes Sparebank og KHRS har kunder i samme markedsområde og kan tilby kompletterende tjenester til kundene. Transaksjonen er regnskapsført med virkning fra 01.01.2020 og investeringen er regnskapsført som investering i tilknyttet virksomhet ved bruk av egenkapitalmetoden.

For mer informasjon om investering i tilknyttet virksomhet, se [note 29](#).

5

SEGMENTER

Konsernet har tre segmenter, Privatmarked (PM), Bedriftsmarked (BM) og Eiendom. PM og BM er bankvirksomhet fordelt på to hovedkunde-grupper. Her inngår også generell investeringsrådgivning overfor bankens kunder.

Eiendomssegmentet har eiendomsmegling som virksomhet. Segmentet består av datterselskapet Aktiv Eiendomsmegling Jæren AS.

Regnskapsprinsippene som benyttes for utarbeidelse av segmentinformasjon er de samme som de prinsippene som fremgår av prinsippnoten, [note 2](#). Konsernet fordeler ikke skatt eller ikke-gjentagende gevinster og tap på segmentene. Konsernet regnskapsfører selskapsinterne transaksjoner etter prinsippet om armlengdes avstand. Fundingkostnader er fordelt i henhold til kapitalbehov for henholdsvis PM og BM. Netto provisjonsinntekter er fordelt etter salgsvolum og felleskostnader etter en fordelingsnøkkel for kostnader.

Konsernet har kun virksomhet i Norge, og alle inntekter er opptjent i Norge.

Konsern 31.12.2020

Rapportering per segment	PM	BM	Eiendom	Øvrig	Totalt
Netto eksterne renteinntekter	255 921	213 665			469 587
Netto interne renteinntekter				-4	-4
Netto renteinntekter	255 921	213 665		-4	469 582
Netto provisjonsinntekter	27 085	24 177	32 993	-4 452	79 802
Inntekt verdipapirer	622			53 920	54 542
Andre driftsinntekter	194	151		339	683
Sum andre driftsinntekter	27 901	24 327	32 993	49 807	135 027
Personalkostnader	71 246	43 287	22 429	9 587	146 550
Andre driftskostnader	66 138	26 248	6 114	267	98 767
Avskrivning/nedskrivning	15 866	6 630	903	272	23 672
Resultat før tap	130 572	161 827	3 546	39 676	335 621
Nedskrivning og tap på utlån og garantier	12 012	12 676			24 689
Resultat før skatt for segmentet	118 560	149 151	3 546	39 676	310 932
Netto utlån til kunder	17 138 518	6 861 202			23 999 720
Øvrige eiendeler			29 345	5 206 146	5 235 491
Sum eiendeler	17 138 518	6 861 202	29 345	5 206 146	29 235 211
Innskudd fra kunder	6 534 277	4 974 777		417 003	11 926 057
Øvrige forpliktelses			15 626	14 341 649	14 357 274
Sum forpliktelses	6 534 277	4 974 777	15 626	14 758 652	26 283 331

Konsern 31.12.2019

Rapportering per segment	PM	BM	Eiendom	Øvrig	Totalt
Netto eksterne renteinntekter	231 019	244 681			475 699
Netto interne renteinntekter				141	141
Netto renteinntekter	231 019	244 681		141	475 841
Netto provisjonsinntekter	27 524	24 872	28 256	-3 842	76 811
Inntekt verdipapirer	-6 280	467		66 361	60 548
Andre driftsinntekter			-426	3 627	3 201
Sum andre driftsinntekter	21 244	25 339	27 830	66 146	140 560
Personalkostnader	73 327	45 585	20 485	9 290	148 688
Andre driftskostnader	64 127	24 818	6 896	3 029	98 869
Avskrivning/nedskrivning	15 071	6 365	76	428	21 939
Resultat før tap	99 739	193 252	373	53 541	346 904
Nedskrivning og tap på utlån og garantier	-3 651	17 122			13 471
Resultat før skatt for segmentet	103 390	176 130	373	53 541	333 433
Netto utlån til kunder	15 944 178	6 933 830			22 878 009
Øvrige eiendeler			17 056	5 263 195	5 280 251
Sum eiendeler	15 944 178	6 933 830	17 056	5 263 195	28 158 259
Innskudd fra kunder	5 937 933	4 949 117		365 118	11 252 168
Øvrige forpliktelses			5 274	12 990 916	12 996 189
Sum forpliktelses	5 937 933	4 949 117	5 274	13 356 033	24 248 357

Morbank 31.12.2020

Rapportering per segment	PM	BM	Øvrig	Totalt
Netto renteinntekter	180 522	213 665		394 187
Netto provisjonsinntekter	44 002	24 177	-4 452	63 727
Inntekt verdipapirer	-548		53 920	53 372
Andre driftsinntekter	194	151	880	1 225
Sum andre driftsinntekter	43 648	24 327	50 349	118 324
Personalkostnader	71 206	43 287	9 587	124 080
Andre driftskostnader	64 410	26 248	809	91 467
Avskrivning/nedskrivning	15 866	6 630	272	22 769
Resultat før tap	72 688	161 827	39 680	274 195
Nedskrivning og tap på utlån og garantier	10 739	12 676		23 415
Resultat før skatt for segmentet	61 949	149 151	39 680	250 780
Netto utlån til kunder	8 218 651	6 861 202		15 079 853
Øvrige eiendeler	65 012	27 862	5 913 358	6 006 232
Sum eiendeler	8 283 662	6 889 064	5 913 358	21 086 084
Innskudd fra kunder	6 534 277	4 979 950	417 001	11 931 228
Øvrige forpliktelser			6 474 428	6 474 428
Sum forpliktelser	6 534 277	4 979 950	6 891 429	18 405 656

Morbank 31.12.2019

Rapportering per segment	PM	BM	Øvrig	Totalt
Netto renteinntekter	168 164	244 681		412 845
Netto provisjonsinntekter	44 428	24 872	-3 842	65 459
Inntekt verdipapirer	89	467	66 845	67 400
Andre driftsinntekter			3 627	3 627
Sum andre driftsinntekter	44 517	25 339	66 630	136 486
Personalkostnader	73 287	45 585	9 290	128 163
Andre driftskostnader	63 047	24 818	3 029	90 894
Avskrivning/nedskrivning	15 071	6 365	411	21 846
Resultat før tap	61 275	193 252	53 900	308 428
Nedskrivning og tap på utlån og garantier	-2 762	17 122		14 360
Resultat før skatt for segmentet	64 037	176 130	53 900	294 067
Netto utlån til kunder	8 047 258	6 933 830		14 981 089
Øvrige eiendeler	76 993	33 050	5 601 632	5 711 675
Sum eiendeler	8 124 251	6 966 880	5 601 632	20 692 763
Innskudd fra kunder	6 111 284	5 165 734	557 512	11 834 530
Øvrige forpliktelser			6 062 733	6 062 733
Sum forpliktelser	6 111 284	5 165 734	6 620 245	17 897 263

6

KAPITALSTYRING OG KAPITALDEKNING

Sandnes Sparebank benytter standardmetoden for kredittrisiko og basismetoden for operasjonell risiko. Per 31. desember 2019 var kravet til bevaringsbuffer 2,5 %, systemrisikobuffer 3,0 % og motsyklisk kapitalbuffer 2,5 %. Den 12. mars 2020 ble motsyklisk kapitalbuffer redusert til 1,0 % med umiddelbar virkning. Dette ble gjort i forbindelse med Covid 19. Disse kravene er i tillegg til kravet om ren kjernekapital på 4,5 %, slik at samlet minstekrav til ren kjernekapital er 11,0 %. I tillegg har Finanstilsynet fastsatt et pilar 2-krav for Sandnes Sparebank på 2,1 %. Regulatorisk minstekrav til ren kjernekapital, inklusive pilar 2-kravet, er dermed 13,1 %.

Konsernets mål om ren kjernekapitaldekning er minimum 14,1 % per 31.12.2020.

Den vedtatte kapitaliseringspolicyen skal bidra til at konsernet har en størrelse på egenkapitalen som medfører en effektiv egenkapitalbruk i forhold til virksomhetens omfang og risikoprofil. Banken skal ha en egenkapital som gjør at den kan oppnå en konkurransedyktig egenkapitalavkastning, samt konkurransedyktige vilkår i de ulike kredittmarkedene. Hensynet til tilstrekkelig likviditetstilgang skal dominere målet om konkurransedyktig egenkapitalavkastning. Egenkapitalen skal også sikre at konsernet har tilstrekkelig kapitalbuffer til å stå imot perioder med negativt resultat.

Konsernet forvalter kapitalen med tanke på svingninger i økonomiske forhold. Dette innebærer at banken gjennomfører jevnlig balansestyringsmøter hvor kapital situasjonen gjennomgås. Her blir ferske volumtall og prognoser vurdert i forhold til utviklingen i beregningsgrunnlaget og hvordan banken ligger an i forhold til kapitalmålsetningene. I tillegg blir det gitt en status på de tiltak som er besluttet gjennomført og eventuelle behov for nye tiltak.

Per 31.12.2020 utgjør konsernets forvaltningskapital 29,2 milliarder kroner. Dette er en økning på 1,0 milliarder kroner sammenlignet med 31.12.2019, noe som tilsvarer en økning på 3,8 % og skyldes i hovedsak utlånsvekst.

Rapportering kapital for eierforetak i samarbeidende gruppe pr 31.12.2020:

Foretak som deltar i samarbeidende gruppe skal foreta forholdsmessig konsolidering av eierandeler i finansforetak som forestår den virksomhet som samarbeidet omfatter, jf. Finansforetaksloven § 17-13 (2) og utfyllende bestemmelser i CRR/CRD-forskriftens § 16 (3) og §32 (4).

Sandnes Sparebank deltar i samarbeidende gruppe med EIKA Gruppen AS hvor banken eier 8,4 % av aksjene per 31.12.2020. Følgelig innkonsolideres andel av EIKA Gruppen i kapitaldekningen.

Konsernet har per 31.12.2020 en ren kjernekapitaldekning (inkludert innkonsolidert andel i samarbeidende gruppe) på 17,8 %, som er en økning fra 17,5 % per 31.12.2019. Økningen skyldes primært tilbakeholdt overskudd som følge av myndighetenes midlertidige utdelingsbegrensinger delvis motvirket av reduksjon i ren kjernekapitaldekning knyttet til tilbakekjøp av totalt 2.080.000 egenkapitalbevis i februar 2020 som medførte en reduksjon i ren kjernekapital på ca. 1 %.

Uvektet kjernekapital (Leverage ratio) for konsernet utgjorde 9,5 % ved utgangen av året mot 9,3 % på samme tidspunkt i fjor. Årsaken til økningen skyldes primært økt kjernekapital som følge av tilbakeholdt overskudd delvis motvirket av høyere forvaltningskapital. Uvektet kjernekapital er likevel betydelig over myndighetenes minstekrav på 5 %.

Forholdsmessig konsolidering	31.12.2020	31.12.2019
ANSVARLIG KAPITAL		
Ren kjernekapital	2 843 305	2 687 018
Kjernekapital	2 951 666	2 795 552
Ansvarlig kapital	3 162 118	3 006 219
Beregningsgrunnlag	15 982 492	15 354 399
KAPITALDEKNING		
Ren kjernekapitaldekning	17,8 %	17,5 %
Kjernekapitaldekning	18,5 %	18,2 %
Kapitaldekning	19,8 %	19,6 %

Konsern ¹			Morbank	
31.12.2020	31.12.2019		31.12.2020	31.12.2019
ANSVARLIG KAPITAL				
230 149	230 149	Egenkapitalbeviskapital	230 149	230 149
-21 034	-386	Egenbeholdning egenkapitalbevis	-21 034	-386
846 201	831 278	Sparebankens fond	917 276	831 278
1 871 428	1 661 649	Øvrig egenkapital	1 454 038	1 437 715
	135 788	Avsatt utbytte		135 788
	60 957	Avsatt kundeutbytte		60 957
2 926 745	2 919 434	Egenkapital (eksklusiv hybridkapital)	2 580 428	2 695 500
-31 985	-63 695	Fradrag for eierskap i ikke vesentlige eierandeler i finansiell sektor	-77 862	-85 568
-22 515		Fradrag for eierskap i vesentlige eierandeler i finansiell sektor		
-6 082	-5 510	Fradrag forsiktighetsbasert verdiansettelse	-5 972	-5 724
-536		Andre fradrag etter særskilt vedtak		
	-135 788	Fradrag for avsatt utbytte		-135 788
	-60 957	Fradrag for avsatt kundeutbytte		-60 957
-22 323	-28 907	Fradrag for goodwill og andre immaterielle eiendeler	-16 037	-24 260
2 843 305	2 624 578	Sum ren kjernekapital	2 480 557	2 383 203
108 361	100 000	Fondsobligasjon og hybridkapital	100 000	100 000
2 951 666	2 724 578	Sum kjernekapital	2 580 557	2 483 203
210 452	200 000	Ansvarlig lånekapital (eks. påløpte renter)	200 000	200 000
	-224	Fradrag for eierskap i ikke vesentlige eierandeler i finansiell sektor	-200	-302
3 162 118	2 924 353	Ansvarlig kapital	2 780 357	2 682 901

¹ Konserntallene per 31.12.20 inkluderer innkonsolidert andel i samarbeidende gruppe (EIK Gruppen). Per 31.12.19 ble andel av innkonsolidert gruppe rapportert på forenklet basis og konserntallene per 31.12.19 inkluderer følgelig ikke innkonsolidert andel i samarbeidende gruppe.

RISIKOVEKTET KAPITAL				
		Markedsrisiko – standardmetode		
14 761 428	13 915 675	Kreditrisiko – standardmetode	11 740 398	11 356 753
1 198 821	1 123 764	Operasjonell risiko	981 773	1 009 322
22 243		Tilleggsberegning faste kostnader		
	54 115	Cva-tillegg		15 271
15 982 492	15 093 553	Beregningsgrunnlag	12 722 171	12 381 347
19,8	19,4	Kapitaldekning	21,9	21,7
18,5	18,1	Kjernekapitaldekning	20,3	20,1
17,8	17,4	Ren kjernekapital	19,5	19,2
BUFFERKRAV				
399 562	377 339	Bevaringsbuffer (2,50 %)	318 054	309 534
159 825	377 339	Motsyklisk buffer (1,00 % / 2,50 %)	127 222	309 534
479 475	452 807	Systemrisikobuffer (3,00 %)	381 665	371 440
1 038 862	1 207 484	Sum buffere til ren kjernekapital	826 941	990 508
719 212	679 210	Minimumskrav til ren kjerne (4,50 %)	572 498	557 161
1 085 231	737 883	Tilgjengelig ren kjernekapital utover minimumskrav og bufferkrav	1 081 118	835 534

Konsern ¹			Morbank	
31.12.2020	31.12.2019		31.12.2020	31.12.2019
SPESIFIKASJON AV BEREGNINGSGRUNNLAG				
Standardmetoden				
Markedsrisiko				
301		Stater og sentralbanker		
264 560	102 447	Lokale og regionale myndigheter	238 151	102 447
163 552	88 814	Institusjoner	305 794	258 640
1 197 835	1 381 959	Foretak	1 142 146	1 378 376
1 521 496	1 287 059	Massemarked	1 279 676	1 209 099
10 203 130	10 128 683	Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	6 935 205	7 225 884
222 035	193 725	Forfalte engasjement	214 527	193 725
739 894		Høyrisiko-engasjement ²	739 894	
188 620	279 830	Obligasjoner med fortrinnsrett	144 289	204 511
25 249	57 995	Andeler i verdipapirfond	16 907	57 995
117 563	254 291	Egenkapitalposisjoner	620 524	587 170
117 194	140 871	Øvrige	103 286	138 906
14 761 428	13 915 675	Kredittrisiko	11 740 398	11 356 753
1 198 821	1 123 764	Operasjonell risiko	981 773	1 009 322
22 243		Tilleggsberegning faste kostnader		
	54 115	CVA-tillegg		15 271
15 982 492	15 093 553	Sum beregningsgrunnlag	12 722 171	12 381 347

¹ Konserntallene per 31.12.2020 inkluderer innkonsolidert andel i samarbeidende gruppe (EIKA Gruppen). Per 31.12.19 ble andel av innkonsolidert gruppe rapportert på forenklet basis og konserntallene per 31.12.19 inkluderer følgelig ikke innkonsolidert andel i samarbeidende gruppe.

² Høyrisiko engasjementer

Finanstilsynet publiserte 10. desember 2020 et nytt rundskriv om engasjementer som skal klassifiseres som å ha "særlig høy risiko" etter kapitalkravsforordningen ("CRR") artikkel 128, slik at det skal anvendes en risikovekt på 150 % for bankene som benytter standardmetoden.

Overordnet har banken høyrisiko markert de engasjementer som pr 31.12.2020 primært er knyttet til;

- Eiendomsutviklingsprosjekter som ikke har løpende inntekter til selvstendig rentebetjening i utviklingsfasen.
- Eiendomsutviklingsprosjekter som er avhengig av et fremtidig utbyggingsprosjekt før det er rimelig å anta at nedkvittering av hovedstol kan finne sted i sin helhet.
- Eiendomsutviklingsprosjekter hvor banken har finansiert oppføring av boliger uten forhåndssalg (typisk prosjekt bestående av en eller maksimalt et par boliger). Alle større byggeprosjekter krever tilfredsstillende forhåndssalg.

Rundskrivet fra Finanstilsynet baseres på prinsippene av EBAs tolkning av CRR bestemmelsen som medfører at lån til en utbygger av et eiendomsprosjekt klassifiseres som høyrisikoengasjement med risikovekt 150 prosent, med mindre avtaler med fremtidige mulige eiere av eiendommene er signert og avtalene er «ugjenkallelige». Finanstilsynets tolkning innebærer i praksis at all finansiering av eiendomsutvikling vil klassifiseres som spekulativ. Sandnes Sparebank har sammen med de andre standardmetodebankene og Finans Norge bedt Finansdepartementet om en avklaring på hvordan «ugjenkallelig» forhåndssalg skal tolkes. Norske regler for bindene forhåndssalg, er i motsetning til en del EU land, forpliktende. Det vil si at kjøper ikke kan trekke seg fra en signert kjøpskontrakt. Banknæringen mener derfor norske regler kvalifiserer som «ugjenkallelige».

Sandnes Sparebank har på bakgrunn av det publiserte rundskrivet tatt en gjennomgang av engasjementer som omtales i rundskrivet og definert flere engasjementer til å oppfylle vilkårene for høyrisiko

klassifisering. Det er primært eiendomsengasjementer som omfatter spekulativ eiendomsfinansiering som nå er klassifisert som høyrisiko engasjementer med tilhørende risikovekt på 150 %. I byggeprosjekter hvor forhåndssalg overstiger bankens engasjement mener banken at det ikke foreligger særlig høy risiko som avviker fra finansstilsynets tolkning på dette punktet.

Banken har per 31.12.20 enkelte eiendomsengasjementer som ikke er høyrisiko markert som følge av tilfredsstillende forhåndssalg i byggeprosjektene. Totalt gjelder dette engasjementer på ca. 175 millioner som er vektet 100 % i stedet for 150 %. Dersom nevnte engasjementer hadde vært høyrisiko markert ville dette medført en reduksjon i ren kjernekapitaldekning på ca. 0,1 % per 31.12.20.

Avsetning til utdelingsfond per 31.12.2020

I forbindelse med årsdisponeringer er det satt av 195,5 mnok til utdelingsfond som inngår i annen egenkapital per 31.12.20. Midlene skal kunne benyttes til en eventuell utdeling av utbytte til egenkapitalbevisiere, kundeutbytte og gavefond. Det presiseres at det er opp til bankens styre å vedta eventuelle utdelinger fra fondet og er forutsatt forsvarlige markedsforhold og godkjenning av myndigheter. Avsatte midler på utdelingsfond inngår i ren kjernekapital per 31.12.20 da eventuell utdeling er betinget av styrevedtak og myndighetsgodkjenning. Avsatte midler på utdelingsfond kommer til fradrag i ren kjerne når det vedtas at midlene skal deles ut. Dersom det besluttes at hele utdelingsfondet skal utdeles vil dette redusere ren kjernekapitaldekning med ca. 1,2 %.

7

RISIKOSTYRING

Sandnes Sparebank er gjennom sin forretningsutøvelse eksponert for ulike typer risiko. Dermed er det sentralt i konsernets forretningsmodell å styre risikoene en er eksponert mot på en helhetlig måte. For å nå målene satt i strategiplanen må det bevisst tas risiko, men det krever samtidig at risikoen identifiseres, vurderes, måles og aggregeres, og hvor vurdert meravkastning er tilstrekkelig.

Følgende prinsipper gjelder for konsernets risikostyring:

- Risiko tas innenfor en definert risikoappetitt
- Hver risiko som tas må være godkjent innenfor risikostyringsrammeverket
- Risiko må kompenseres tilstrekkelig over tid og skal overvåkes og styres kontinuerlig

Organisering og fullmaktsstruktur

Styret

Styret har ansvar for å fastsette konsernets risikoprofil. I tillegg fastsetter styret de overordnede rammer og fullmakter innen de ulike risikoområdene. Retningslinjer for risikostyring i konsernet, samt alle vesentlige aspekter ved risikostyringsmodellene og beslutningsprosessene er styrets ansvar. Videre skal styret påse at banken har tilstrekkelig kapital ut fra risikotoleranse og virksomhet og i forhold til regulatoriske krav.

Risikoutvalg

Risikoutvalget, som er et styreutvalg, har som formål å påse at styring og kontroll av risiko er av tilfredsstillende høy kvalitet. Dette innebærer blant annet at risikoutvalget skal følge opp konsernets implementering av risikostrategi, gi styret råd omkring eksisterende risikostrategi og risikotoleranse, samt forbedrede styrebehandling av risikoområdet.

Administrerende direktør, leder for risikostyring og ledergruppen

Administrerende direktør har det daglige ansvaret for risikostyring, et ansvar som operativt er delegert til Leder for risikostyring. Leder for risikostyring rapporterer uavhengig til administrerende direktør og styret

og har konsernansvaret på tvers av avdelinger for styring av all kreditt-, markeds-, likviditets- og operasjonell risiko i tillegg til metodeutvikling og prosessforbedringer for risikomåling. I tillegg er leder for risikostyring ansvarlig for overvåking, analyse og rapportering av risiko.

Leder for risikostyring har ansvar for utvikling av konsernets strategi for helhetlig risikostyring, strategiene for kreditt- og policy, finansiell risiko, likviditetsrisiko og operasjonell risiko. Leder for risiko arbeider også tett med complianceansvarlig i banken rundt compliance- og retningslinjene inkludert internkontrollplanen. I tillegg har banken egen bærekraftsansvarlig som koordinerer arbeidet med ESG relatert risiko.

I forhold til den daglige risikostyringen skal den enkelte leder i konsernet sørge for å ha kunnskap om vesentlig risiko, av alle typer, innenfor eget ansvarsområde. Dermed er målet at denne kan forvaltes på en økonomisk og administrativt forsvarlig måte. Administrerende direktør har gitt nærmere retningslinjer for gjennomføringen av overordnet kredittpolitikk og kredittstrategier. Hvert enkelt forretningsområde styrer sine egne kredittprosesser etter gitte retningslinjer.

Alle forretningsområdene i konsernet foretar årlig en risikogjennomgang som omfatter:

- Kommentarer til eget arbeid med internkontroll
- Risikovurderinger
- Vurdering av egen etterlevelse av eksternt og internt regelverk
- Planlagte forbedringstiltak

Rapportering skjer på avdelingsnivå og danner grunnlaget for samlede rapporter for forretningsområder og støtteområder som inngår i administrerende direktørs rapportering til styret.

Revisjon

Både eksternt- og intern revisjon er to viktige elementer innen risikostyring. Uavhengig og effektiv revisjon bidrar til hensiktsmessig internkontroll og pålitelighet i den finansielle rapporteringen.

Bankens internrevisor er KPMG, mens eksterntrevisor er Deloitte. Internrevisjon har instruks fra styret, og det er også styret som godkjenner revisjonens årlige planer.

Risikostyring og kapitalplanlegging

En sentral del i bankens risikostyring er konsernets interne vurdering av kapitalbehov (ICAAP – Internal Capital Adequacy Assessment Process). I denne prosessen foretas det vurderinger av alle vesentlige risikoer banken er eksponert mot med tilhørende vurdering av internt kapitalbehov for de ulike risikoene.

Styret gjennomgår i forbindelse med ICAAP konsernets viktigste risiko-områder og intern kontroll. Gjennomgangen tar sikte på å få dokumentert kvaliteten på arbeidet innen de vesentligste risikoområdene. Gjennomgangen skal sikre at endringer i risikobildet identifiseres slik at nødvendige forbedringstiltak kan iverksettes.

I 2019 er det utarbeidet en egen beredskapsplan i henhold til Finanstilsynets spesifisering. En noe kortere versjon av denne var tidligere en del av ICAAP dokumentet. Beredskapsplanen er forankret i ledergruppen og tiltak foreslått der skal passe sammen med forventninger rundt ulike framtidsscenarioer drøftet i ICAAP rapporten.

Risikokategorier

Hovedrisikokategoriene for Sandnes Sparebank-konsernet er:

Kredittrisiko

Kredittrisiko oppstår fra alle transaksjoner hvor faktiske, avtalte eller mulige krav overfor motparter, låntakere, utstedere eller andre debitorer finnes. Vi styrer kredittrisikoen primært gjennom kredittstrategi- og policyen. Det er også noe kredittrisiko/ motpartsrisiko gjennom vår finansiering- og plasseringsaktivitet og denne styres i finansstrategien.

Se [note 8-11](#) for en vurdering av kredittrisiko.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er muligheten for uheldig markedsverdiutvikling på handels- eller investeringsposisjonene våre. Markedsrisiko kan oppstå fra endringer i rentenivåer, kredittspreader og valutakurser.

Se [note 12-15](#) for en vurdering av markedsrisiko.

Likviditets- og oppgjørsmisikorisiko

Likviditetsrisiko er tap som følge av at banken ikke klarer å innfri alle betalingsforpliktelser på forfall eller at dette kun kan gjøres til ekstra kostnader. Vår målsetning for likviditetsrisiko er å sikre at konsernet kan oppfylle betalingsforpliktelser og kan styre likviditets- og finansieringsrisiko innen vår risikoappetitt konkretisert gjennom satte rammer for ulike måleparametere i likviditetsstrategien.

Se [note 16](#) for en vurdering av likviditetsrisiko.

Oppgjørsmisikorisiko er risiko for at eksisterende, betingete- eller mulige fremtidige positive eksponeringer ikke blir oppfylt av bankens motparter.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko betyr risiko for tap som følge av feil- eller utilstrekkelige interne prosesser, mennesker, systemer eller tap som følge av eksterne hendelser utenfor bankens kontroll, inklusivt juridisk risiko.

Det er knyttet operasjonell risiko til bankens IT-systemer, hvilket i stor grad utføres av eksterne tjenesteleverandører i henhold til skriftlige kontrakter. SDC og Eika er bankes hovedleverandører av teknologitjenester. God styring og kontroll med IT-systemene både i banken og hos tjenesteleverandørene er av vesentlig betydning for å sikre nøyaktig, fullstendig og pålitelig finansielle rapportering. Banken har etablert en overordnet styringsmodell og internkontrollaktiviteter knyttet til IT-systemene. Sentrale systemer er standardiserte, og erfaringsmessig har det vært få operasjonelle feil knyttet til IT-systemene.

Et viktig element i forbindelse med operasjonell risiko er oppfølging av uønskede hendelser. Banken har etablert verktøy for rapportering, klassifisering og oppfølging av uønskede hendelser. På denne måten kan interne prosesser justeres slik at sannsynlighet for gjentakelse reduseres.

ESG risiko

Risiko relatert til miljø, samfunnsansvar og selskapsstyring inngår i ESG risiko. Deriblant også klimarisiko. Klimarisiko omfatter risiko for økt kredittrisiko og finansielle tap for banken som følge av klimaendringer. Banken foretar årlig gjennomgang av risiko i banken der ESG og klimarisiko inngår.

Det er først og fremst relatert til utlån til bedriftsmarked at det er identifisert at banken er utsatt for klimarisiko. Dette er både relatert til fysisk risiko, men også overgangsrisiko fra dagens situasjon til et lavutslippssamfunn. Derfor er vurdering av bærekraft og klimarisiko integrert i bankens kredittprosess. Da vi er lite eksponert mot blant annet olje og gassnæringen anser vi næringseiendom, bygg og anlegg samt landbruk å være de sektorer som har iboende høyest klimarisiko i vår portefølje, samtidig som vi ser store muligheter for positiv påvirkning i disse bransjene. Det er også årsaken til at vi har startet grønn produktutvikling rettet mot disse bransjene, og tilbyr i dag grønne landbrukslån og grønt boliglån.

Annen risiko

Annen risiko inkluderer strategisk risiko, eierrisiko og risiko i omgivelsene. Strategisk risiko er risiko for tap på grunn av at inntjeningen blir lavere enn forventet, men at dette ikke er kompensert gjennom lavere kostnader. Strategisk risiko kan oppstå fra endringer i konkurransebildet, regulatoriske endringer eller ineffektiv posisjonering i forhold til makromiljøet som påvirker driften vår. Strategisk risiko kan også oppstå hvis man ikke evner å leve opp til målsatte strategier og/eller ikke klarer å effektivt gjøre grep for å justere avkastning lavere enn målsatt. Eierrisiko er risiko som oppstår som følge av å være eier i et selskap, for eksempel gjennom drift eller risiko for at ny kapital må tilføres.

Risiko i omgivelsene vil i hovedsak være makroøkonomiske risikoer som for eksempel arbeidsledighet og utvikling i konkurshyppighet.

8

KREDITTRISIKO

Kredittrisiko oppstår i hovedsak i bankens utlånsportefølje, men det er også slik risiko i konsernets beholdning av obligasjoner, sertifikater og finansielle derivater. Kredittrisiko er konsernets største risiko og består i hovedsak av netto utlån til kunder, kontanter og fordringer på sentral-

banker samt finansielle instrumenter. Kredittrisiko for utlån, garantier og trekkfasiliteter er viktigst både ut fra volum og risikonivå generelt. Denne risikoen omtales således detaljert nedenfor. Det er begrenset kredittrisiko i forbindelse med øvrig eksponering.

Konsern			Morbank	
31.12.2020	31.12.2019	Maksimum eksponering til kredittrisiko	31.12.2020	31.12.2019
3 263	4 261	Kontanter	3 263	4 261
485 300	570 160	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	510 357	569 318
22 694 107	21 897 252	Utlån til kunder til amortisert kost	13 178 665	12 922 320
1 305 613	980 757	Utlån til kunder til virkelig verdi	1 901 187	2 058 769
3 879 026	3 857 560	Sertifikater og obligasjoner	3 405 734	3 062 166
326 270	112 759	Finansielle derivater	183 697	63 682
16 312	11 719	Andre eiendeler	1 034 165	940 906
18 550	46 946	Forskuddsbetalte kostnader og opptjente inntekter	17 769	44 982
28 728 441	27 481 416	Sum kredittrisikoeksponering balanseposter	20 234 839	19 666 403
399 427	512 689	Garantiforpliktelser	399 427	512 689
2 877 948	2 708 848	Ubenyttede trekkfasiliteter og lånetilsagn	1 855 491	1 669 774
32 005 816	30 702 953	Total kredittrisikoeksponering	22 489 756	21 848 866

Måling av kredittrisiko for utlånsporteføljen

Engasjement

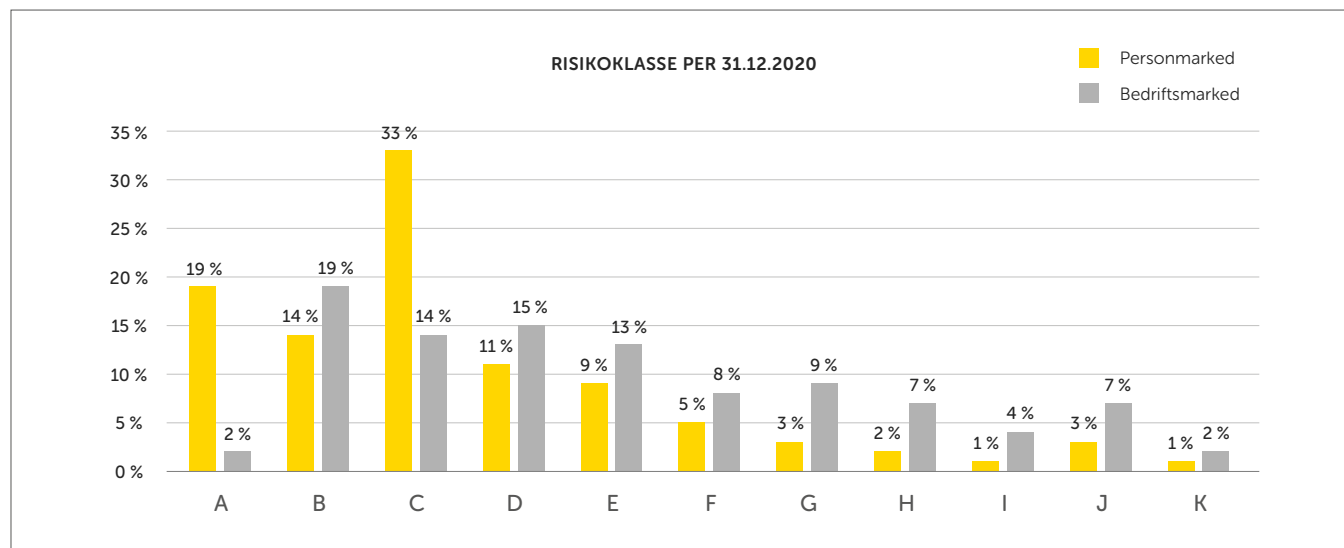
Konsernet benytter scoremodeller både fra Eikagruppen og egenutviklede modeller for kunder innenfor privatmarkedet (PM) og bedrifts-markedet (BM). I scoremodellene beregnes kundens sannsynlighet for mislighold (PD – Probability of Default) de neste 12 måneder.

Både PM og BM kunder scores månedlig i ulike kredittmodeller. Modellene varierer utfra hvor mye og hva slags informasjon som er tilgjengelig på den enkelte kunde. Det betyr at for nye kunder så tar modellene utgangspunkt i offentlig tilgjengelig informasjon, mens for eksisterende kunder benyttes også adferdshistorikk i banken.

Modellene beregner en score som kan kalkuleres om til en misligholds-sannsynlighet og så tilordnes en risikoklasse. Banken benytter i dag en oppdeling fra A til K, hvor A er best og K er kunder som er i mislighold eller har engasjement med individuell nedskrivning. Modellen testes jevnlig og recalibreres ved behov, sist i andre kvartal. Det ble da foretatt en generell oppjustering av PD estimater som også skulle fange opp økt usikkerhet knyttet til koronasituasjonen.

Intervaller for de ulike risikoklassene"	
Risikoklasse	PD
A	0,050 %
B	0,175 %
C	0,375 %
D	0,625 %
E	1,000 %
F	1,625 %
G	2,500 %
H	4,000 %
I	6,500 %
J	20,000 %

Fordeling av henholdsvis BM og PM porteføljen kan sees i figuren under, som viser at det er en god konsentrasjon av engasjement i de lavere risikoklassene.

Det har vært små utslag i PD modellen som følge av koronapandemien. Noe av årsaken til dette skyldes de støttetiltak som myndighetene har satt inn, og som i hvert fall i det korte bildet motvirker en del av effektene, og som spiller direkte inn i våre modeller. Dette går på tilførsel av likviditet til bedrifter – enten direkte gjennom støtteordninger eller indirekte gjennom utsatte betalinger til det offentlige. Samtidig ser vi i egen portefølje at etterspørselen etter avdragsfrihet, som steg bratt i mars etter nedstengningen av samfunnet ganske raskt falt ned igjen til normalnivå. Samtidig ligger nok noe av forklaringen til at banken ikke har merket veldig stor effekt, i at banken er lite eksponert mot de bransjene som i størst grad har merket effekten av pandemien

Sikkerheter

For å redusere kredittrisikoen benyttes sikkerheter som kan være pant i fysiske objekter, garantier eller kontantdepot. Fysisk sikkerhet skal som

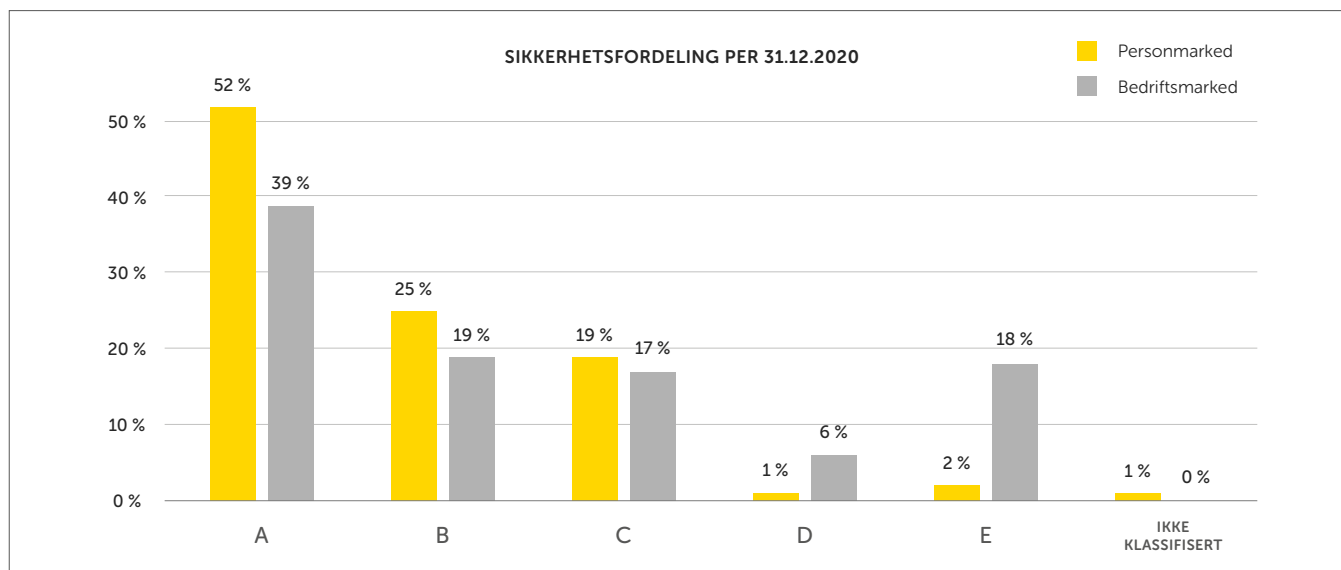
hovedregel være forsikret og kan blant annet være bygninger, boliger eller varelager. Ved vurdering av sikkerhetenes verdi på BM legges til grunn en forventet realisasjonsverdi, noe som innebærer bruk av ulike reduksjonsfaktorer for ulike sikkerhetstyper. Sikkerhet på BM er i hovedsak eiendom og varige driftsmidler. For varige driftsmidler er standard reduksjonsfaktor 80 % og næringseiendom 20 %. På PM er sikkerhet i all hovedsak boligeiendom og her brukes markedsverdi hvor kvartalsvis vurdering av oppdaterte markedsverdier fra Eiendomsverdi foretas.

Engasjementene klassifiseres så i sikkerhetsklasser, fra A til E, basert på belåningsgrad for PM kunder og sikkerhetsdekning for BM kunder. For hver sikkerhetsklasse er det så beregnet en verdi for forventet tap gitt mistlighold (LGD). Denne er forskjellig for PM og BM for de enkelte sikkerhetsklassene, og kan sees i tabellen under.:

Personmarkedet	
Belåningsgrad	Sikkerhetsklasse
Under 60 %	A
60–75 %	B
75–100 %	C
100–125 %	D
Over 125 %	E
Usikret	Uklassifisert

Bedriftsmarkedet	
Sikkerhetsdekning	Sikkerhetsklasse
>120 %	A
120–100 %	B
100–70 %	C
70–50 %	D
50–0 %	E
Uklassifisert	Uklassifisert

Fordeling av PM og BM porteføljen (brutto engasjement) i de ulike sikkerhetsklassene ut fra markedsverdi er per 31.12.2020 som følgende.

Det forventede tapet for hvert engasjement beregnes på grunnlag av misligholdssannsynlighet og tapsgrad gitt mislighold. Tre risikogrupper er definert for ikke nedskrevne/misligholdte engasjementer på grunnlag av forventet tap. Tabellen er lik for PM og BM.

Risikogruppe	Forventet tap nedre grense	Forventet tap øvre grense
Lav	0,00 %	0,25 %
Middels	0,25 %	1,00 %
Høy	1,00 %	100,00 %

Risikoklassifiseringen har betydning for oppfølgingsnivået til kunden, og inngår som et kriterium ved kredittvurdering og kredittbeslutning. I tillegg til risikoklassifisering kommer skjønsmessige forhold som ledelse, marked, lånehistorikk, lønnsomhet med mer. Utover bruk av scoring-modeller har konsernet retningslinjer for hvordan sammensetningen av de ulike porteføljene skal være.

Nærmere om ECL-modell

Risikoklassifisering legges også til grunn for beregning av tap i steg 1 og 2 i henhold til IFRS 9. I steg 1 beregnes 12 måneders forventet tap. Ved vesentlig økning i kredittrisiko skal lånet settes i steg 2 og det beregnes forventet tap i hele lånets løpetid. Vesentlig økning i kredittrisikoer definert som at en av to tilfeller har inntruffet:

- 1) Enten at** opprinnelig PD 12m ved låneinngåelse justert for fremtidsutsikter < 1 % og samtidig at PD 12m har økt minst 0,5 % siden første gangsregistrering og samtidig at PD liv for resterende løpetid er blitt dobbelt så høy som opprinnelig PD Liv var for resterende løpetid
- 2) Eller at** opprinnelig PD 12m justert for fremtidsutsikter er større enn eller lik 1 % og samtidig enten PD 12m justert for fremtidsutsikter har steget med minst 2 % siden låneinngåelse eller at PD liv over gjenværende løpetid for lånet har blitt over dobbelt så høy som ved låneinngåelse.

I tillegg defineres en konto i steg 2 hvis den er merket med forbearance eller er i over 30 dagers mislighold. Steg 3 er lik de individuelle nedskrivningene som vurderes subjektivt i hvert tilfelle.

Modellen Sandnes Sparebank benytter for å beregne forventet tap har operasjonalisert et lavrisikounntak ved at engasjementer som anses å ha en lav kredittrisiko på rapporteringstidspunktet kan antas at det ikke har vært en vesentlig økning i kredittrisiko gitt at det ikke er andre endringer på kunden enn en statistisk beregnet økning i PD på mindre enn 0,5 prosentpoeng og at kunden har en 12 måneders PD som er under 1%. Tilsvarende er kravet 2 prosentpoeng når man kommer over en 12 måneders PD på 1%. I praksis betyr det at for de aller fleste kunder vil man flyttes til steg 2 dersom man migrerer en ratingkategori for lån med misligholdssannsynlighet over 1% i utgangspunktet, mens det kan migreres opp til tre klasser for de med lavest risiko før man flyttes til steg 2. Det anses hensiktsmessig å bruke unntaket for å unngå at engasjementer med lav risiko for misligholdssannsynlighet migrerer til steg 2, som følge av små absolutte endringer i misligholdssannsynlighet. Det er bankens oppfatning at bruk av dette unntaket ikke gir vesentlig utslag i fordeling av engasjementer mellom stegene eller for de totale tapsavsetningene.

For å finne forventet tap over lånets løpetid i steg 2 antas at kunders risikoklasseskift følger en såkalt Markov-prosess. Banken anvender da en migreringsmatrise basert på historiske risikoklasseskift til å beskrive fremtidige risikoklasseskift. Forventete endringer i risikoklasse ett år frem i tid er et resultat av historiske endringer og forventete endringer f.eks. 5 år frem i tid er det samme som fem ettårige endringer på rad. På denne måten kan misligholdssannsynligheter et vilkårlig antall år ut i fremtiden beregnes. PD liv matrisen angir sannsynligheten for en gitt risikoklasse et gitt antall år ut i fremtiden.

Ved misligholdssannsynlighet på 5 % eller mindre benyttes forventet løpetid. Forventet løpetid er beregnet ut ifra empiriske data som et gjennomsnitt per produkttype for både privat og bedrift. Ved misligholdssannsynlighet på over 5 % benyttes full løpetid.

Sandnes Sparebank justerer så tapsavsetningen med forventet utvikling i ulike makrovariabler som anses å ha påvirkning på forventet tap. Utgangspunktet for makros scenariene mottas fra Eika, men Sandnes Sparebank tilpasser disse til sin eksponering og markedsoppfatning. Forventninger til fremtiden er utledet av en makromodell der det hensyntas tre scenarier – hovedforventningen, et utfall basert på positive forventninger samt et utfall basert på negative forventninger for makroøkonomisk utvikling ett til tre år fram i tid.

Per 31.12.2020 har banken følgende forventning til utvikling i makrovariablene:

	2021	2022	2023	2024
HOVEDSCENARIET				
Arbeidsledighet (nivå)	4,5 %	4,3 %	4,1 %	4,1 %
Gjeld husholdning (endring)	1,0 %	1,0 %	1,0 %	1,2 %
Bankenes utlånsrente (nivå)	1,8 %	1,8 %	1,8 %	1,8 %
Oljepris (USD per fat)	43	46	48	48
NEGATIVT SCENARIO				
Arbeidsledighet (nivå)	5,0 %	4,8 %	4,6 %	4,6 %
Gjeld husholdning (endring)	-2,0 %	-2,0 %	1,0 %	0,7 %
Bankenes utlånsrente (nivå)	0,6 %	0,6 %	0,6 %	0,6 %
Oljepris (USD per fat)	26	28	28	28
POSITIVT SCENARIO				
Arbeidsledighet (nivå)	3,9 %	3,7 %	3,5 %	3,5 %
Gjeld husholdning (endring)	0,9 %	0,9 %	1,0 %	1,7 %
Bankenes utlånsrente (nivå)	3,0 %	3,0 %	3,0 %	3,0 %
Oljepris (USD per fat)	63	66	68	68

Vekting av scenarioene er per 31/12/2020 70% for hovedforventningen, 10% for det positive scenariet og 20% for det negative scenariet. Dette brukes så til å generere multiplikatorer for forventning til fremtiden i ECL modellen, som påvirker nedskrivningene i steg 1 og steg 2. For PM beregnes det individuelle verdier for de ulike fylkene, og for ulike løpetider, mens for BM er inndelingen basert på industri.

Scenario 'Normal Vekst Og Utvikling' baserer seg på SSBs prognoser fra september 2020. Et scenario hvor den økonomiske veksten henter seg inn igjen etter et kraftig tilbakeslag under tidligere år.

Gjeldsgraden øker markert i år, hvor inntektene lider, som følge av den midlertidige krisen i norsk næringsliv, men kredittveksten er ikke mer enn normal – på linje med tidligere år. Boligprisene antas fremover å stige med 3 pst per anno, om lag det halve prisveksten så langt på 2000-tallet. En boligprisvekst som er lavere, fordi lønns- og prisveksten generelt er lavere enn før. Ei heller får vi det voldsomme rentefallet som vi har opplevd i dette årtusen. Et rentefall som i tidligere år trolig ga boligprisene et løft.

'Nedside Scenario' baserer seg på å ta et standardavvik pluss/minus på de relevante tidsserier.

I forhold til de verdiene som makromodellen gir, har banken i tillegg manuelt justert opp multiplikatoren for forventning til fremtiden for enkelte bransjer, for å ta høyde for mer risiko enn det modellen klarer å estimere, gitt den unike situasjonen man er i, og som modellene kan ha problemer med å fange opp. Det er særlig for selskaper relatert til reiseliv, restaurant og underholdning hvor banken har økt risikojusteringen betydelig. Dette er samtidig bransjer hvor banken er lite eksponert. Her har vi justert opp den fremtidige makrojusteringen for fremtiden med 200%. Mens for andre bransjer hvor vi forventer at det kan bli noe større utfordringer fremover, som deler av transportbransjen, industri og nærings-eiendom er tilleggsjusteringen på ca 5%. Totalt gir disse justeringene en totaleffekt på IFRS9 nedskrivningene på rett over 1%. Dette er direkte konsekvenser av korona, som kommer i tillegg til den effekten som medføres av justeringen av PD. til den effekten som medføres av justeringen av PD. Totalt sett anslås effekten av covid-19 justeringer å bidra med i overkant av 10% av forventet tap og IFRS9 nedskrivninger.

Lån med betalingslettelser

I forbindelse med covid-19s første fase opplevde banken en sterk økning i kunder som etterspurte avdragsfrihet. Økningen var betydelig både for privatmarked og bedriftsmarkedssegmentet, og holdt seg høyt ut andre kvartal. Men i løpet av tredje kvartal sank dette betraktelig igjen, da en så at ganske mange kunder ikke trengte det, og man fornyet ikke de kortsiktige avdragsfrihetene som var gitt. I løpet av fjerde kvartal flatet dette helt ut og er nå på et normalnivå for privatmarked. For bedriftsmarkeder andelen lån med avdragsfrihet nå på et historisk lavt nivå. Samtidig har vi sett en markant økning i merking av betalingslettelser for begge segmenter. Totalt sett er det nå 507 engasjement som er merket, en økning fra 401 året før. Og total sett utgjør dette nå 1340 MNOK. Hovedvekten av disse er lån som ligger i steg 2, som indikerer at banken forventer at lånene vil bli betjent som normalt etter hvert, mens en mindre andel ansees å være så kredittforringet at det er foretatt individuelle nedskrivninger og engasjementet er flyttet til steg 3..

Andeler lån med betalingslettelser fordelt i de ulike stegene:

	2020	2019
Steg 1	0 %	0 %
Steg 2	94 %	88 %
Steg 3	6 %	12 %

Eksponering (EAD)

EAD for avtaler i steg 1 består av utestående fordring eller forpliktelse justert for kontantstrømmer de neste 12 månedene og for avtaler i steg 2 de neddiskonterte kontantstrømmene for den forventede levetiden til avtalen. For garantier er EAD lik den utestående forpliktelse på rapporteringsdatoen multiplisert med en konverteringsfaktor på mellom 0,2 og 1 avhengig av type garanti. Ubenyttede kreditter har EAD lik utestående ubenyttet kreditt på rapporteringstidspunktet.

Sum næringslivsengasjement fordelt på risikogrupper

31.12.2020

Risikogrupper	Utlån til kunder		Garantier		Ubenyttet limit		Totale engasjement		Andel	
	Morbank	Konsern	Morbank	Konsern	Morbank	Konsern	Morbank	Konsern	Morbank	Konsern
Lav	4 454 573	4 454 573	240 473	240 473	500 709	500 709	5 195 755	5 195 755	66,6 %	66,6 %
Middels	1 472 697	1 472 697	114 787	114 787	124 357	124 357	1 711 841	1 711 841	21,9 %	21,9 %
Høy	719 700	719 700	21 281	21 281	81 562	81 562	822 542	822 542	10,5 %	10,5 %
Misl./nedskrevne	47 066	47 066	21 082	21 082	5 440	5 440	73 588	73 588	0,9 %	0,9 %
Sum	6 694 035	6 694 035	397 623	397 623	712 068	712 068	7 803 727	7 803 727	100,0 %	100,0 %

31.12.2019

Risikogrupper	Utlån til kunder		Garantier		Ubenyttet limit		Totale engasjement		Andel	
	Morbank	Konsern	Morbank	Konsern	Morbank	Konsern	Morbank	Konsern	Morbank	Konsern
Lav	4 528 062	4 528 062	311 892	311 892	709 308	709 308	5 549 263	5 549 263	67,5 %	67,5 %
Middels	1 268 523	1 268 523	97 815	97 815	150 786	150 786	1 517 124	1 517 124	18,5 %	18,5 %
Høy	923 339	923 339	72 292	72 292	50 987	50 987	1 046 617	1 046 617	12,7 %	12,7 %
Misl./nedskrevne	74 467	74 467	28 014	28 014	2 189	2 189	104 670	104 670	1,3 %	1,3 %
Sum	6 794 390	6 794 390	510 013	510 013	913 271	913 271	8 217 674	8 217 674	100,0 %	100,0 %

Sum privatmarkedsengasjement fordelt på risikogrupper

31.12.2020

Risikogrupper	Utlån til kunder		Garantier		Ubenyttet limit		Totale engasjement		Andel	
	Morbank	Konsern	Morbank	Konsern	Morbank	Konsern	Morbank	Konsern	Morbank	Konsern
Lav	6 832 683	15 429 765	1 565	1 565	1 039 117	2 061 233	7 873 364	17 492 563	82,6 %	89,8 %
Middels	633 912	783 154			91 306	91 306	725 219	874 460	7,6 %	4,5 %
Høy	752 781	924 763	164	164	12 402	12 743	765 347	937 671	8,0 %	4,8 %
Misl./nedskrevne	166 441	168 002	75	75	597	597	167 114	168 675	1,8 %	0,9 %
Sum	8 385 817	17 305 685	1 804	1 804	1 143 423	2 165 880	9 531 043	19 473 368	100,0 %	100,0 %

31.12.2019

Risikogrupper	Utlån til kunder		Garantier		Ubenyttet limit		Totale engasjement		Andel	
	Morbank	Konsern	Morbank	Konsern	Morbank	Konsern	Morbank	Konsern	Morbank	Konsern
Lav	6 570 926	14 198 645	1 963	1 963	683 898	1 715 957	7 256 786	15 916 564	74,6 %	82,2 %
Middels	642 196	772 123	116	116	68 615	75 196	710 927	847 435	13,0 %	9,1 %
Høy	857 312	996 586	596	596	3 995	4 424	861 903	1 001 606	11,1 %	7,8 %
Misl./nedskrevne	116 265	116 265					116 266	116 266	1,3 %	0,8 %
Sum	8 186 698	16 083 618	2 676	2 676	756 508	1 795 577	8 945 882	17 881 871	100,0 %	100,0 %

Andel av eksponering (EAD) fordelt per risikogruppe og steg

Konsern 31.12.2020	Steg	Risikogruppe				Sum
		Lav	Middels	Høy	Mistighold/tap	
	1	75 %	5 %	2 %	0 %	81 %
	2	8 %	4 %	5 %	0 %	18 %
	3	0 %	0 %	0 %	1 %	1 %
	SUM	83 %	9 %	6 %	1 %	100 %

Konsern 31.12.2019	Steg	Risikogruppe				Sum
		Lav	Middels	Høy	Mistighold/tap	
	1	76 %	6 %	4 %	0 %	85 %
	2	6 %	4 %	4 %	0 %	14 %
	3	0 %	0 %	0 %	1 %	1 %
	SUM	82 %	9 %	8 %	1 %	100 %

Morbank 31.12.2020	Steg	Risikogruppe				Sum
		Lav	Middels	Høy	Mistighold/tap	
	1	66 %	8 %	2 %	0 %	76 %
	2	8 %	6 %	7 %	0 %	22 %
	3	0 %	0 %	0 %	2 %	2 %
	SUM	74 %	14 %	10 %	2 %	100 %

Morbank 31.12.2019	Steg	Risikogruppe				Sum
		Lav	Middels	Høy	Mistighold/tap	
	1	68 %	8 %	5 %	0 %	81 %
	2	6 %	5 %	6 %	0 %	17 %
	3	0 %	0 %	0 %	2 %	2 %
	SUM	73 %	13 %	11 %	2 %	100 %

Konsentrasjonsrisiko

Konsentrasjonsrisiko er når betydelige konsentrasjoner av risiko kommer fra at man har eksponering mot debitorer eller verdipapirer med liknende økonomiske egenskaper eller som er involvert i sammenliknbare aktiviteter der disse likhetene kan gjøre at de samtidig får problemer med å holde betalingsforpliktelsene sine eller at verdiene svinger i takt slik at hvis en får problemer vil mange få problemer pga. likheten.

For å vurdere og styre konsentrasjonsrisiko vurderer konsernet grad av skjevfordeling av utlånsporteføljen ut fra følgende forhold:

- Store enkeltkunder
- Enkelte bransjer (næringsgrupper med spesifikke utfordringer eller sykliske næringer)
- Geografiske områder
- Sikkerhet med samme risikoegenskaper (f.eks. avhengig av eiendomspriser)
- Motparter i interbankoperasjoner eller handel med finansielle derivater

Konsernet benytter samme metode som Finanstilsynet for beregning av konsentrasjonsrisiko for individuell- og bransje risiko.

Banken har en ikke-uvesentlig konsentrasjon omkring engasjement til finansiering av eiendomsinvesteringer. Totalt 50,3 % (49,2 %) av bankens næringslivsengasjement har tilknytning til eiendomsdrift per 31.12.20. Banken har fokus på å følge opp denne konsentrasjonsrisikoen.

I tillegg har banken konsentrasjonsrisiko knyttet til store enkeltengasjementer. Banken definerer store engasjementer som engasjementer som overstiger 10 % av bankens ansvarlige kapital. Det er et stort overlapp mellom store engasjementer og engasjementer knyttet til eiendomsinvesteringer.

Aldersfordeling på forfalte lån

Tabellen viser forfalte beløp på utlån og overtrekk på kreditt fordelt på antall dager etter forfall. Aldersfordeling 1-30 dager er ikke justert for forsinkelse i betalingsformidlingen og størrelsen på forfalte beløp vil derfor kunne variere per rapporteringstidspunkt.

31.12.2020

Konsern			Aldersfordeling på forfalte lån	Morbank		
PM	BM	Total		PM	BM	Total
309 857	19 819	329 677	1-30 dager	259 341	19 819	279 160
68 027	11 143	79 169	31-60 dager	53 554	11 143	64 697
29 843		29 843	61-90 dager	29 843		29 843
120 930	60 870	181 800	Over 90 dager	120 930	60 870	181 800
528 657	91 832	620 489	Sum	463 668	91 832	555 500

31.12.2019

Konsern			Aldersfordeling på forfalte lån	Morbank		
PM	BM	Total		PM	BM	Total
299 851	174 914	474 765	1-30 dager	255 121	174 914	430 035
70 476	8 571	79 047	31-60 dager	45 609	8 571	54 180
27 448	143	27 591	61-90 dager	23 412	143	23 555
70 823	72 789	143 611	Over 90 dager	70 823	72 789	143 611
468 598	256 417	725 014	Sum	394 965	256 417	651 382

Banken har per 31.12.20 samlede engasjementer på ca 77 millioner kroner (15 millioner kroner per 31.12.19) som er misligholdte over 90 dager hvor det ikke er foretatt tapsavsetninger på grunn av god sikkerhetsdekning. Disse engasjementene er individuelt vurdert i steg 3.

ESG

Banken gjennomfører vurdering av ESG-forhold generelt og klimarisiko spesielt ved kredittinnvilgelse i bedriftsmarked. Alle motparter blir i forbindelse med kredittvurdering også gitt en ESG kategori. Denne kan påvirke krav til beslutning i kredittsaker og behandling i kredittutvalg. Banken vil gjennom Eikasamarbeidet i 2021 videreutvikle vurderingsmodellen for ESG risikomodellen.

Obligasjoner og sertifikater

For å styre kreditttrisikoen i forbindelse med investeringer i obligasjoner og sertifikater har konsernet retningslinjer for kvaliteten på investeringene som gjennomføres, i tillegg til krav om bransjesammensetning og krav til forfallsstruktur. Investeringer i obligasjoner og sertifikater foretas i all hovedsak som likviditetsplasseringer.

Derivater

Derivater brukes i all hovedsak til styring av konsernets rente- og valuta-risiko i form av rentebytte- og valutabytteavtaler der en fremtidig valutakurs eller en fremtidig rente avtales på inngåelsestidspunktene for derivatene slik at banken ikke har risiko for svingning av disse i derivatets løpetid. Konsernets motpartseksponering måles som en kombinasjon av markedsverdi på inngåtte kontrakter og hovedstol.

Oppfølging av risikorammer og risikobegrensende tiltak

Konsernet har etablert eksponeringsrammer innenfor ulike segmenter i de ulike porteføljene. Utnyttelse av disse rammene rapporteres månedlig til styret og konsernets ledergruppe. Individuelle engasjementer følges opp av de ulike kredittmiljøene i konsernet.

Konsernet bruker en rekke risikobegrensende tiltak slik som:

Sikkerhet

Konsernets viktigste risikobegrensende tiltak er etablering av sikkerhet for engasjementer. Det er klare retningslinjer både med hensyn på krav til sikkerhetsdekning i engasjementer og med hensyn på verdivurdering av sikkerhetsobjektene.

Eksponeringsbegrensninger

Konsernet har etablerte rammer for maksimal eksponering for næringer, type engasjementer samt for store engasjementer. I tillegg er det etablert retningslinjer for maksimal eksponering innen ulike risikogrupper.

Motpartseksponeringsavtaler

Det er krav om etablering av International Swap Dealer Association (ISDA) avtale med Credit Support Annex (CSA) avtale før derivathandler inngås.

9

ENGASJEMENT FORDELT PÅ KUNDEGRUPPER OG GEOGRAFISK

Fordelt på kundegrupper

Konsern	Utlån		Garantier		Ubenyttede trekkfasiliteter	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Jord- og skogbruk	460 229	506 285	225	905	33 749	58 510
Fiske og fangst	370	6 563			200	200
Bygge- og anleggsvirksomhet	1 292 382	1 123 073	187 642	264 967	176 844	193 453
Industri	161 310	206 319	28 249	43 787	107 224	31 755
Olje og energi	13 965	30 294		2 650	110	58 333
Varehandel	218 087	224 619	55 649	64 990	86 237	54 921
Hotell- og restaurantdrift	94 667	60 914	14 522	12 874	5 064	3 720
Transport og lagring	27 868	48 016	8 288	9 613	16 088	12 088
Offentlig og privat tjenesteyting	580 221	778 901	81 646	87 326	171 967	230 703
Eiendomsdrift	3 769 528	3 842 094	22 237	25 755	83 727	115 762
Andre kundegrupper	74	88				
Personkunder	17 526 432	16 189 868	2 795	3 344	2 201 195	1 953 687
Sum brutto utlån til kunder	24 145 132	23 017 035	401 253	516 211	2 882 404	2 713 133
Nedskrivinger	-145 412	-139 026	-1 826	-3 522	-4 456	-4 285
Sum netto utlån til kunder	23 999 720	22 878 009	399 427	512 689	2 877 948	2 708 848

Geografisk fordeling

Konsern	Utlån		Garantier		Ubenyttede trekkfasiliteter	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Rogaland	19 545 039	18 605 479	305 026	401 258	2 584 450	2 353 398
Oslo ¹	2 256 654	3 098 905	56 604	80 425	159 494	275 869
Andre fylker	2 307 248	1 240 902	39 623	34 528	138 460	70 784
Utlandet	36 191	71 749				13 082
Sum brutto utlån til kunder	24 145 132	23 017 035	401 253	516 211	2 882 404	2 713 133

1 Oslo i 2020 (Oslo og Akershus i 2019).

Fordelt på kundegrupper

Morbank	Utlån		Garantier		Ubenyttede trekkfasiliteter	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Jord- og skogbruk	460 229	506 285	225	905	33 749	58 510
Fiske og fangst	370	6 563			200	200
Bygge- og anleggsvirksomhet	1 292 382	1 123 073	187 642	264 967	176 844	193 453
Industri	161 310	206 319	28 249	43 787	107 224	31 755
Olje og energi	13 965	30 294		2 650	110	58 333
Varehandel	218 087	224 619	55 649	64 990	86 237	54 921
Hotell- og restaurantdrift	94 667	60 914	14 522	12 874	5 064	3 720
Transport og lagring	27 868	48 016	8 288	9 613	16 088	12 088
Offentlig og privat tjenesteyting	580 221	778 901	81 646	87 326	171 967	230 703
Eiendomsdrift	3 769 528	3 842 094	22 237	25 755	83 727	115 762
Andre kundegrupper	74	88				
Personkunder	8 601 383	8 288 638	2 795	3 344	1 178 574	914 505
Sum brutto utlån til kunder	15 220 083	15 115 804	401 253	516 211	1 859 783	1 673 952
Nedskrivninger	-140 230	-134 715	-1 826	-3 522	-4 293	-4 173
Sum netto utlån til kunder	15 079 852	14 981 089	399 427	512 689	1 855 491	1 669 778

Geografisk fordeling

Morbank	Utlån		Garantier		Ubenyttede trekkfasiliteter	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Rogaland	11 712 738	11 605 745	305 026	401 258	1 646 707	1 423 173
Oslo ¹	1 796 005	2 550 943	56 604	80 425	122 552	200 216
Andre fylker	1 692 949	914 462	39 623	34 528	90 524	45 471
Utlandet	18 391	44 655				5 092
Sum brutto utlån til kunder	15 220 083	15 115 804	401 253	516 211	1 859 783	1 673 952

1 Oslo i 2020 (Oslo og Akershus i 2019).

Konsern		Garantier	Morbank	
31.12.2020	31.12.2019		31.12.2020	31.12.2019
101 226	112 547	Betalingsgarantier	101 226	112 547
181 098	207 166	Kontraktsgarantier	181 098	207 166
9 155	11 155	Skattetrekksgarantier	9 155	11 155
9 089	12 500	Andre garantier	9 089	12 500
100 685	172 843	Ubenyttet garantiramme	100 685	172 843
401 253	516 211	Sum garantier	401 253	516 211

10

UTLÅN OG NEDSKRIVNINGER FORDELT PÅ SEKTOR

Utlån fordelt på kundegrupper

Konsern 31.12.2020	Brutto utlån	Herav; lån til amortisert kost	Nedskrivninger på utlån til amortisert kost			Netto utlån
			Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Jord- og skogbruk	460 229	374 920	-477	-1 459		458 293
Fiske og fangst	370	370	-2			368
Bygge- og anleggsvirksomhet	1 292 382	1 266 777	-2 170	-9 299	-4 790	1 276 123
Industri	161 310	161 310	-328	-925	-13 900	146 156
Olje og energi	13 965	13 965			-13 600	365
Varehandel	218 087	209 369	-1 276	-1 803	-1 585	213 423
Hotell- og restaurantdrift	94 667	94 667	-117	-360		94 190
Transport og lagring	27 868	27 868	-25	-210		27 632
Offentlig og privat tjenesteyting	580 221	568 311	-1 136	-4 051	-9 203	565 831
Eiendomsdrift	3 769 528	3 678 335	-7 686	-9 721	-15 335	3 736 787
Andre kundegrupper	74	74				74
Personkunder ¹	17 526 431	16 443 553	-10 180	-20 817	-14 957	17 480 479
Sum on-balance utlån til og fordringer på kunder²	24 145 132	22 839 519	-23 397	-48 645	-73 370	23 999 720

Konsern 31.12.2019	Brutto utlån	Herav; lån til amortisert kost	Nedskrivninger på utlån til amortisert kost			Netto utlån
			Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Jord- og skogbruk	506 285	472 621	-641	-1 219	-5 000	499 425
Fiske og fangst	6 563	6 563	-16	-8		6 539
Bygge- og anleggsvirksomhet	1 123 073	1 118 935	-2 206	-3 666	-2 900	1 114 300
Industri	206 319	206 319	-286	-2 107	-13 900	190 025
Olje og energi	30 294	30 294		-66	-16 850	13 378
Varehandel	224 619	200 053	-1 128	-1 099	-2 330	220 063
Hotell- og restaurantdrift	60 914	60 914	-46	-73		60 795
Transport og lagring	48 016	48 016	-1 134	-675	-126	46 080
Offentlig og privat tjenesteyting	778 901	768 500	-2 713	-2 934	-9 469	763 785
Eiendomsdrift	3 842 094	3 807 270	-7 213	-10 118	-14 400	3 810 363
Andre kundegrupper	88	88				88
Personkunder ¹	16 189 868	15 316 705	-12 522	-10 851	-13 329	16 153 166
Sum on-balance utlån til og fordringer på kunder²	23 017 035	22 036 278	-27 906	-32 816	-78 305	22 878 009

¹ Personkunder er her definert som alle bankens kunder som ikke har næringskode, uavhengig av hvilken avdeling/segment kunden er knyttet til.

² Tabellene inkluderer kun stegvise tapsavsetninger på utlån og fordringer på kunder (on balance) og ikke tapsavsetninger på garantier og/eller ubenyttede kreditter (off balance eksponering).

Utlån fordelt på kundegrupper

Morbank 31.12.2020	Brutto utlån	Herav; lån til amortisert kost	Nedskrivninger på utlån til amortisert kost			Netto utlån
			Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Jord- og skogbruk	460 229	374 920	-477	-1 459		458 293
Fiske og fangst	370	370	-2			368
Bygge- og anleggsvirksomhet	1 292 382	1 266 777	-2 170	-9 299	-4 790	1 276 123
Industri	161 310	161 310	-328	-925	-13 900	146 157
Olje og energi	13 965	13 965			-13 600	365
Varehandel	218 087	209 369	-1 276	-1 803	-1 585	213 423
Hotell- og restaurantdrift	94 667	94 667	-117	-360		94 190
Transport og lagring	27 868	27 868	-25	-210		27 633
Offentlig og privat tjenesteyting	580 221	568 311	-1 136	-4 051	-9 203	565 831
Eiendomsdrift	3 769 528	3 678 335	-7 686	-9 721	-15 335	3 736 786
Andre kundegrupper	74	74				74
Personkunder ¹	8 601 382	7 518 505	-7 632	-18 183	-14 957	8 560 610
Sum on-balance utlån til og fordringer på kunder²	15 220 083	13 914 471	-20 849	-46 011	-73 370	15 079 852

Morbank 31.12.2019	Brutto utlån	Herav; lån til amortisert kost	Nedskrivninger på utlån til amortisert kost			Netto utlån
			Steg 1	Steg 2	Steg 3	
Jord- og skogbruk	506 285	472 621	-641	-1 219	-5 000	499 425
Fiske og fangst	6 563	6 563	-16	-8		6 539
Bygge- og anleggsvirksomhet	1 123 073	1 118 935	-2 206	-3 666	-2 900	1 114 301
Industri	206 319	206 319	-286	-2 107	-13 900	190 026
Olje og energi	30 294	30 294		-66	-16 850	13 378
Varehandel	224 619	200 053	-1 128	-1 099	-2 330	220 062
Hotell- og restaurantdrift	60 914	60 914	-46	-73		60 795
Transport og lagring	48 016	48 016	-1 134	-675	-126	46 081
Offentlig og privat tjenesteyting	778 901	768 500	-2 713	-2 934	-9 469	763 785
Eiendomsdrift	3 842 094	3 807 270	-7 213	-10 118	-14 400	3 810 363
Andre kundegrupper	88	88				88
Personkunder ¹	8 288 637	7 415 474	-9 817	-9 245	-13 329	8 256 246
Sum on-balance utlån til og fordringer på kunder²	15 115 803	14 135 047	-25 200	-31 210	-78 304	14 981 089

¹ Personkunder er her definert som alle bankens kunder som ikke har næringskode, uavhengig av hvilken avdeling/segment kunden er knyttet til.

² Tabellene inkluderer kun stegvise tapsavsetninger på utlån og fordringer på kunder (on balance) og ikke tapsavsetninger på garantier og/eller ubenyttede kreditter (off balance eksponering).

TAP PÅ UTLÅN / GARANTIER OG MISLIGHOLDTE / TAPSUTSATTE ENGASJEMENTER

Konsern		Tap på utlån og garantier	Morbank	
2020	2019		2020	2019
-5 683	208	Periodens endringer i tapsavsetninger steg 1	-5 925	-538
16 405	-19 331	Periodens endringer i tapsavsetninger steg 2	15 374	-17 698
-5 860	-76 399	Periodens endringer i tapsavsetninger steg 3	-5 860	-76 399
12 696	109 938	Konstateringer mot tidligere nedskrivning	12 696	109 938
11 018	2 477	Konstateringer uten tidligere nedskrivning	11 018	2 477
-3 887	-3 422	Inngått på tidligere konstaterte tap ¹	-3 887	-3 421
24 689	13 471	Tap på utlån og garantier	23 415	14 360

¹ Konsernet har per 31.12.20 totalt utestående beløp på 66 millioner kroner som er konstatert / fraregnet i balansen som er sendt videre til inkassoselskaper. Tilsvarende utestående beløp var 56 millioner kroner per 31.12.2019. Eventuelle tilbakebetalinger fra inkassoselskapene regnskapsføres som redusert tapkostnad under linjen "inngått på tidligere konstaterte tap".

Konsern				Endringer i tapsavsetninger	Morbank			
Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	Totale nedskriv- ninger		Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	Totale nedskriv- ninger
30 983	35 646	80 305	146 934	Tapsavsetninger per 01.01.2020	28 174	34 032	80 305	142 510
				Overføringer/bevegelser:				
-5 644	19 645		14 001	Overføringer fra Steg 1 til Steg 2	-5 101	18 392		13 291
-425		3 530	3 105	Overføringer fra Steg 1 til Steg 3	-421		3 530	3 109
992	-7 318		-6 326	Overføringer fra Steg 2 til Steg 1	909	-6 289		-5 380
	-691	3 118	2 428	Overføringer fra Steg 2 til Steg 3		-686	3 118	2 433
	351	-100	251	Overføringer fra Steg 3 til Steg 2		351	-100	251
440		-250	190	Overføringer fra Steg 3 til Steg 1	440		-250	190
2 711	564		3 274	Tilgang nye engasjementer i perioden	2 429	485		2 914
-12 092	-10 782		-22 874	Avgang av engasjementer i perioden	-11 129	-10 402		-21 531
8 336	14 636	11 943	34 915	Endret tapsavsetning i perioden for engasjementer som ikke er migrert	6 948	13 521	11 943	32 412
		-12 696	-12 696	Konstaterte tap			-12 696	-12 696
		-11 406	-11 406	Tilbakeføring av tidligere nedskrivning			-11 406	-11 406
				Andre justeringer	353			353
25 300	52 051	74 444	151 796	Tapsavsetninger per 31.12.2020	22 602	49 405	74 444	146 451
			102	Bokført som reduksjon av utlån/fordringer til kredittinstitusjoner				102
			145 412	Bokført som reduksjon av utlån til kunder				140 230
			6 282	Bokført som avsetning på gjeldspost (garantier og ubenyttede kredittrammer)				6 119
			151 796	Tapsavsetninger per 31.12.2020				146 451

Fordeling tapsavsetninger på kunder - per segment

Konsern (BM)				Endringer i tapsavsetninger BM	Morbank (BM)			
Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	Totale nedskriv- ninger		Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	Totale nedskriv- ninger
18 103	25 839	68 849	112 791	Tapsavsetninger BM per 01.01.2020	18 103	25 839	68 849	112 791
				Overføringer/bevegelser:				
-2 174	10 252		8 078	Overføringer fra Steg 1 til Steg 2	-2 174	10 252		8 078
-86		2 480	2 394	Overføringer fra Steg 1 til Steg 3	-86		2 480	2 394
723	-4 566		-3 843	Overføringer fra Steg 2 til Steg 1	723	-4 566		-3 843
	-159	24	-135	Overføringer fra Steg 2 til Steg 3		-159	24	-135
5		-250	-244	Overføringer fra Steg 3 til Steg 1	5		-250	-244
2 257	476		2 732	Tilgang nye engasjementer i perioden	2 257	476		2 732
-7 918	-7 705		-15 623	Avgang av engasjementer i perioden	-7 918	-7 705		-15 623
5 349	7 722	4 350	17 421	Endret tapsavsetning i perioden for engasjementer som ikke er migrert	5 349	7 722	4 350	17 421
		-4 687	-4 687	Konstaterte tap			-4 687	-4 687
		-9 179	-9 179	Tilbakeføring av tidligere nedskrivning			-9 179	-9 179
16 258	31 858	61 587	109 704	Tapsavsetninger BM per 31.12.2020	16 258	31 858	61 587	109 704

Konsern (PM)				Endringer i tapsavsetninger PM	Morbank (PM)			
Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	Totale nedskriv- ninger		Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	Totale nedskriv- ninger
12 788	9 807	11 455	34 051	Tapsavsetninger PM per 01.01.2020	9 979	8 193	11 455	29 627
				Overføringer/bevegelser:				
-3 474	9 393		5 919	Overføringer fra Steg 1 til Steg 2	-2 927	8 140		5 213
-335		1 050	715	Overføringer fra Steg 1 til Steg 3	-335		1 050	715
269	-2 751		-2 482	Overføringer fra Steg 2 til Steg 1	186	-1 722		-1 536
	-527	3 094	2 567	Overføringer fra Steg 2 til Steg 3		-527	3 094	2 567
	351	-100	251	Overføringer fra Steg 3 til Steg 2		351	-100	251
435			435	Overføringer fra Steg 3 til Steg 1	435			435
435	88		523	Tilgang nye engasjementer i perioden	154	10		163
-4 146	-3 077		-7 223	Avgang av engasjementer i perioden	-3 183	-2 696		-5 879
2 977	6 899	7 593	17 469	Endret tapsavsetning i perioden for engasjementer som ikke er migrert	1 589	5 789	7 593	14 972
		-8 009	-8 009	Konstaterte tap			-8 009	-8 009
		-2 227	-2 227	Tilbakeføring av tidligere nedskrivning			-2 227	-2 227
				Andre justeringer	353			353
8 950	20 183	12 857	41 989	Tapsavsetninger PM per 31.12.2020	6 251	17 537	12 857	36 645

Konsern				Morbank				
Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	Totale nedskriv- ninger	Endringer i tapsavsetninger				
Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	Totale nedskriv- ninger	Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	Totale nedskriv- ninger	
30 775	54 977	156 704	242 457	Tapsavsetninger per 01.01.2019	28 956	51 730	156 704	237 390
				Overføringer/bevegelser:				
-2 673	14 809		12 136	Overføringer fra Steg 1 til Steg 2	-2 596	14 233		11 637
-296		8 667	8 371	Overføringer fra Steg 1 til Steg 3	-267		8 667	8 400
2 835	-9 440		-6 605	Overføringer fra Steg 2 til Steg 1	2 636	-7 603		-4 967
	-12 414	20 965	8 551	Overføringer fra Steg 2 til Steg 3		-12 414	20 965	8 551
	391	-370	20	Overføringer fra Steg 3 til Steg 2		391	-370	20
2 533	356		2 889	Tilgang nye engasjementer i perioden	2 269	314		2 583
-11 768	-12 174		-23 941	Avgang av engasjementer i perioden	-11 292	-11 482		-22 773
9 576	-860	21 059	29 775	Endret tapsavsetning i perioden for engasjementer som ikke er migrert	8 712	-1 137	21 059	28 634
		-109 938	-109 938	Konstaterte tap			-109 938	-109 938
		-16 780	-16 780	Tilbakeføring av tidligere nedskrivning			-16 780	-16 780
				Andre justeringer	-245			-245
30 983	35 646	80 305	146 934	Tapsavsetninger per 31.12.2019	28 174	34 032	80 305	142 510
			100	Bokført som reduksjon av utlån/fordinger til kredittinstitusjoner				99
			139 026	Bokført som reduksjon av utlån til kunder				134 715
			7 808	Bokført som avsetning på gjeldspost (garantier og ubenyttede kredittrammer)				7 696
			146 934	Tapsavsetninger per 31.12.2019				142 510

Fordeling tapsavsetninger på kunder - per segment

Konsern (BM)				Endringer i tapsavsetninger BM	Morbank (BM)			
Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	Totale nedskriv- ninger		Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	Totale nedskriv- ninger
21 550	30 644	148 753	200 946	Tapsavsetninger BM per 01.01.2019	21 550	30 644	148 753	200 946
				Overføringer/bevegelser:				
-2 177	12 561		10 384	Overføringer fra Steg 1 til Steg 2	-2 177	12 561		10 384
-147		6 830	6 683	Overføringer fra Steg 1 til Steg 3	-147		6 830	6 683
929	-2 366		-1 437	Overføringer fra Steg 2 til Steg 1	929	-2 366		-1 437
	-10 543	16 059	5 516	Overføringer fra Steg 2 til Steg 3		-10 543	16 059	5 516
1 952	266		2 218	Tilgang nye engasjementer i perioden	1 952	266		2 218
-8 600	-6 035		-14 635	Avgang av engasjementer i perioden	-8 600	-6 035		-14 635
4 596	1 312	19 108	25 016	Endret tapsavsetning i perioden for engasjementer som ikke er migrert	4 596	1 312	19 108	25 016
		-105 949	-105 949	Konstaterte tap			-105 949	-105 949
		-15 951	-15 951	Tilbakeføring av tidligere nedskrivning			-15 951	-15 951
18 103	25 839	68 849	112 791	Tapsavsetninger BM per 31.12.2019	18 103	25 839	68 849	112 791

Konsern (PM)				Endringer i tapsavsetninger PM	Morbank (PM)			
Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	Totale nedskriv- ninger		Steg 1 12 mnd. tap	Steg 2 Livstid tap	Steg 3 Livstid tap	Totale nedskriv- ninger
9 226	24 333	7 951	41 510	Tapsavsetninger PM per 01.01.2019	7 406	21 086	7 951	36 443
				Overføringer/bevegelser:				
-525	2 248		1 723	Overføringer fra Steg 1 til Steg 2	-419	1 672		1 253
-120		1 837	1 717	Overføringer fra Steg 1 til Steg 3	-120		1 837	1 717
1 874	-6 980		-5 105	Overføringer fra Steg 2 til Steg 1	1 676	-5 144		-3 468
	-1 870	4 905	3 035	Overføringer fra Steg 2 til Steg 3		-1 870	4 905	3 035
	391	-370	20	Overføringer fra Steg 3 til Steg 2		391	-370	20
574	89		664	Tilgang nye engasjementer i perioden	310	47		358
-3 140	-6 139		-9 280	Avgang av engasjementer i perioden	-2 664	-5 447		-8 112
4 899	-2 265	1 951	4 585	Endret tapsavsetning i perioden for engasjementer som ikke er migrert	4 034	-2 542	1 951	3 443
		-3 989	-3 989	Konstaterte tap			-3 989	-3 989
		-829	-829	Tilbakeføring av tidligere nedskrivning			-829	-829
				Andre justeringer	-245			-245
12 788	9 807	11 455	34 051	Tapsavsetninger PM per 31.12.2019	9 979	8 193	11 455	29 627

Endringer i brutto balanseførte engasjement

Konsern					Morbank			
Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt engasjement	Brutto balanseførte engasjement med nedskrivning før forventet tap	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt engasjement
19 103 681	3 222 886	279 691	22 606 258	Brutto balanseført engasjement per 01.01.2020	11 923 782	2 500 991	279 691	14 704 464
				Overføringer:				
-1 652 405	1 652 405			Overføringer fra Steg 1 til Steg 2	-1 143 559	1 143 559		
-76 201		76 201		Overføringer fra Steg 1 til Steg 3	-75 751		75 751	
733 610	-733 610			Overføringer fra Steg 2 til Steg 1	424 706	-424 706		
	-36 829	36 829		Overføringer fra Steg 2 til Steg 3		-35 966	35 966	
	2 829	-2 829		Overføringer fra Steg 3 til Steg 2		2 829	-2 829	
4 529		-4 529		Overføringer fra Steg 3 til Steg 1	4 529		-4 529	
5 545 584	1 039 454		6 585 038	Tilgang nye engasjementer i perioden	4 234 465	881 408		5 115 873
-4 813 272	-933 462	-94 555	-5 841 289	Endringer i perioden for engasjementer som ikke er migrert (inkl. avgang)	-4 372 348	-928 503	-94 555	-5 395 407
18 845 527	4 213 672	290 808	23 350 007	Brutto balanseførte engasjement per 31.12.2020¹	10 995 824	3 139 610	289 496	14 424 930

¹ Tabellen over tar utgangspunkt i brutto engasjementer på rapporteringstidspunkt, herunder utlån til kunder og fordringer mot kredittinstitusjoner og sentralbank. Tabellen inkluderer ikke garantier/ubenyttede kredittrammer.

Fordeling brutto balanseførte engasjement på utlån til kunder målt til amortisert kost - per segment

Konsern (BM)					Morbank (BM)			
Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt engasjement	Brutto balanseførte engasjement med nedskrivning før forventet tap	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt engasjement
5 609 170	1 250 252	152 503	7 011 926	Brutto balanseført engasjement BM per 01.01.2020	5 609 170	1 250 252	152 503	7 011 926
				Overføringer:				
-677 422	677 422			Overføringer fra Steg 1 til Steg 2	-677 422	677 422		
-12 088		12 088		Overføringer fra Steg 1 til Steg 3	-12 088		12 088	
214 320	-214 320			Overføringer fra Steg 2 til Steg 1	214 320	-214 320		
1 105		-1 105		Overføringer fra Steg 3 til Steg 1	1 105		-1 105	
1 525 162	171 970		1 697 133	Tilgang nye engasjementer i perioden	1 525 162	171 970		1 697 133
-1 530 783	-377 804	-49 046	-1 957 633	Endringer i perioden for engasjementer som ikke er migrert (inkl. avgang)	-1 530 783	-377 804	-49 046	-1 957 633
5 129 465	1 507 520	114 441	6 751 426	Brutto balanseførte engasjement BM per 31.12.2020	5 129 465	1 507 520	114 441	6 751 426

Fordeling brutto balanseførte engasjement på utlån til kunder målt til amortisert kost - per segment

Konsern (PM)					Morbank (PM)			
Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt engasjement	Brutto balanseførte engasjement med nedskrivning for forventet tap	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt engasjement
12 960 418	2 000 716	99 104	15 060 239	Brutto balanseført engasjement PM per 01.01.2020	5 780 519	1 278 822	99 104	7 158 445
				Overføringer:				
-974 983	974 983			Overføringer fra Steg 1 til Steg 2	-466 137	466 137		
-64 112		64 112		Overføringer fra Steg 1 til Steg 3	-63 663		63 663	
519 290	-519 290			Overføringer fra Steg 2 til Steg 1	210 386	-210 386		
	-36 829	36 829		Overføringer fra Steg 2 til Steg 3		-35 966	35 966	
	2 829	-2 829		Overføringer fra Steg 3 til Steg 2		2 829	-2 829	
3 424		-3 424		Overføringer fra Steg 3 til Steg 1	3 424		-3 424	
4 010 442	862 640		4 873 081	Tilgang nye engasjementer i perioden	2 683 117	704 594		3 387 710
-3 244 052	-583 741	-17 426	-3 845 220	Endringer i perioden for engasjementer som ikke er migrert inkl avgang og fastrentelån	-2 786 903	-578 782	-17 426	-3 383 111
13 210 426	2 701 307	176 368	16 088 101	Brutto balanseførte engasjement PM per 31.12.2020	5 360 743	1 627 246	175 055	7 163 044

Endringer i brutto balanseførte engasjement

Konsern					Morbank			
Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt engasjement	Brutto balanseførte engasjement med nedskrivning for forventet tap	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt engasjement
19 426 365	3 297 390	334 787	23 058 541	Brutto balanseført engasjement per 01.01.2019¹	12 716 678	2 491 653	334 787	15 543 117
				Overføringer:				
-1 200 920	1 200 920			Overføringer fra Steg 1 til Steg 2	-927 710	927 710		
-48 159		48 159		Overføringer fra Steg 1 til Steg 3	-48 159		48 159	
907 612	-907 612			Overføringer fra Steg 2 til Steg 1	553 673	-553 673		
	-107 329	107 329		Overføringer fra Steg 2 til Steg 3		-107 329	107 329	
	5 677	-5 677		Overføringer fra Steg 3 til Steg 2		5 677	-5 677	
5 115 766	698 074		5 813 840	Tilgang nye engasjementer i perioden	3 913 228	625 960		4 539 189
-5 096 982	-964 235	-204 907	-6 266 123	Andre endringer i perioden for engasjementer som ikke er migrert (inkl. avgang)	-4 283 929	-889 007	-204 907	-5 377 842
19 103 681	3 222 886	279 691	22 606 258	Brutto balanseførte engasjement per 31.12.2019	11 923 782	2 500 991	279 691	14 704 464

¹ Tabellen over tar utgangspunkt i brutto engasjementer på rapporteringstidspunkt, herunder utlån til kunder og fordringer mot kredittinstitusjoner og sentralbank. Tabellen inkluderer ikke garantier/ubenyttede kreditttrammer. Brutto balanseført engasjement per 01.01.2019 inkluderte verdi av bankens fatrentelån på totalt ca. 0,8 MRD.

Fordeling brutto balanseførte engasjement på utlån til kunder målt til amortisert kost - per segment

Konsern (BM)					Morbank (BM)			
Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt engasjement	Brutto balanseførte engasjement med nedskrivning før forventet tap	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt engasjement
6 161 731	905 426	293 847	7 361 004	Brutto balanseført engasjement BM per 01.01.2019²	6 161 731	905 426	293 847	7 361 004
				Overføringer:				
-542 836	542 836			Overføringer fra Steg 1 til Steg 2	-542 836	542 836		
-22 268		22 268		Overføringer fra Steg 1 til Steg 3	-22 268		22 268	
147 197	-147 197			Overføringer fra Steg 2 til Steg 1	147 197	-147 197		
	-53 691	53 691		Overføringer fra Steg 2 til Steg 3		-53 691	53 691	
1 508 899	241 212		1 750 111	Tilgang nye engasjementer i perioden	1 508 899	241 212		1 750 111
-1 643 553	-238 333	-217 303	-2 099 189	Andre endringer i perioden for engasjementer som ikke er migrert (inkl. avgang)	-1 643 553	-238 333	-217 303	-2 099 189
5 609 170	1 250 252	152 503	7 011 926	Brutto balanseførte engasjement BM per 31.12.2019	5 609 170	1 250 252	152 503	7 011 926

² Tabellen over tar utgangspunkt i brutto utlån til kunder BM på rapporteringstidspunkt. Tabellen inkluderer ikke garantier/ubenyttede kredittrammer. Brutto balanseført engasjement per 01.01.2019 inkluderte verdi av bankens fatrentelån i BM på totalt ca. 0,1 MRD.

Konsern (PM)					Morbank (PM)			
Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt engasjement	Brutto balanseførte engasjement med nedskrivning før forventet tap	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt engasjement
12 637 691	2 372 639	40 939	15 051 269	Brutto balanseført engasjement PM per 01.01.2019²	6 029 055	1 566 902	40 939	7 636 897
				Overføringer:				
-658 084	658 084			Overføringer fra Steg 1 til Steg 2	-384 874	384 874		
-25 891		25 891		Overføringer fra Steg 1 til Steg 3	-25 891		25 891	
745 739	-745 739			Overføringer fra Steg 2 til Steg 1	391 801	-391 801		
	-53 638	53 638		Overføringer fra Steg 2 til Steg 3		-53 638	53 638	
	5 677	-5 677		Overføringer fra Steg 3 til Steg 2		5 677	-5 677	
3 686 927	456 862		4 143 789	Tilgang nye engasjementer i perioden	2 403 313	384 748		2 788 061
-3 425 964	-693 168	-15 687	-4 134 819	Andre endringer i perioden for engasjementer som ikke er migrert (inkl. avgang)	-2 632 885	-617 941	-15 687	-3 266 513
12 960 418	2 000 716	99 104	15 060 239	Brutto balanseførte engasjement PM per 31.12.2019	5 780 519	1 278 822	99 104	7 158 445

² Tabellen over tar utgangspunkt i brutto utlån til kunder PM på rapporteringstidspunkt. Tabellen inkluderer ikke garantier/ubenyttede kredittrammer. Brutto balanseført engasjement per 01.01.2019 inkluderte verdi av bankens fatrentelån i PM på totalt ca. 0,7 MRD.

Kommentarer til stegvandringer

Alle engasjementer starter i steg 1. Det er deretter fem faktorer som kan føre til at engasjementet blir flyttet over fra steg 1 til steg 2, herunder;

- 1) Mislighold på mer enn 30 dager
- 2) Ved flere enn 2 restanser på minst 5 dagers varighet de siste 12 måneder
- 3) En vesentlig økning i risiko, dvs. at PD har økt siden initiell PD for engasjementet (se definisjon i [note 8](#))
- 4) Forbearancemarkering (at kunden er gitt nødvendige betalingslettelser)
- 5) Manglende data på kunden

Tabellen under viser en nedbrytning av årsakene bak alle stegvandringer fra steg 1 til steg 2.

Årsaker	2020		2019	
	Andel (isolert)	Andel totalt	Andel (isolert)	Andel totalt
P.g.a. restanse i 30 dager	0 %	2 %	1 %	3 %
P.g.a. restanser siste 12 mnd.	6 %	9 %	2 %	14 %
P.g.a. vesentlig økning i PD	53 %	60 %	29 %	64 %
P.g.a. forbearance	17 %	23 %	8 %	17 %
Manglende data på kunde	7 %	7 %	0 %	2 %
Kombinasjon av årsakene over	17 %		59 %	
Totalt	100 %	100 %	100 %	100 %

«Andel isolert» viser hvor mange prosent av verdien på lån som ble flyttet fra steg 1 til steg 2 p.g.a. kun den korresponderende faktoren isolert sett, mens «Andel totalt» viser hvor mange prosent av migrasjonen som den korresponderende faktoren var med enten alene, eller sammen med en eller flere av de andre faktorene.

Tilsvarende viser tabellen nedenfor en nedbrytning av årsakene bak stegvandringer fra steg 2 til steg 1 i 2019 (tilfriskning i perioden);

Årsaker	2020		2019	
	Andel (isolert)	Andel totalt	Andel (isolert)	Andel totalt
Ingen 30 dagers restanse siste 6m lenger	0 %	1 %	1 %	3 %
Ikke mer enn 1 restanse siste 12 mnd.	0 %	5 %	3 %	12 %
Vesentlig reduksjon i PD	84 %	86 %	68 %	77 %
Ingen forbearancemarkering lenger	8 %	8 %	8 %	8 %
Fått data på kunden	0 %	0 %	1 %	2 %
Kombinasjon av flere årsaker	8 %		20 %	
Totalt	100 %	100 %	100 %	100 %

«Andel isolert» viser hvor mange prosent av verdien på lån som ble flyttet fra steg 2 til steg 1 p.g.a. kun den korresponderende faktoren isolert sett, mens «Andel totalt» viser hvor mange prosent av migrasjonen som den korresponderende faktoren var med enten alene, eller sammen med en eller flere av de andre faktorene.

For 2020 er det totalt 360 engasjementer som har migrert fra steg 2 til steg 1, mens totalt 598 engasjementer migrerte fra steg 1 til steg 2.

Sensitivitetsanalyser

Nedskrivningsmodellen for beregning av ECL på engasjementene bygger på flere kritiske forutsetninger, herunder blant annet misligholdssannsynlighet, tap ved mislighold og generell makroutvikling. Modellen og tapsestimatene er således sårbare for endringer i forutsetningene som er satt - korona utbruddet og krisen i norsk økonomi forsterker usikkerhetene i estimatene.

Det er fortsatt vanskelig å forutse hvordan krisen vil påvirke boligprisene fremover og foreløpig ikke hensyntatt mulige boligprisfall som følge av oppsigelser og generell lavere økonomisk aktivitet- og forbruk. NHO anslø i første kvartal at boligprisene kunne falle opp mot 9-10 % i løpet av året. Reduserte boligpriser svekker verdien av sikkerheten på hoveddelen av privatmarkedsporteføljen men vil også få ringvirkninger inn mot bedrifts-markedsporteføljen. I tillegg vil økt arbeidsledighet påvirke sannsynlighet for mislighold. Statistisk Sentralbyrå anslø en arbeidsledighet opp mot 6 % mens IMF er enda mer pessimistiske og spådde arbeidsledighet opp mot 13-14 %. Når det gjelder generelle makroutsikter er disse betydelig svakere enn tilfellet var per 31.12.19. Både det kraftige oljeprisfallet og den økte arbeidsledigheten påvirker makroindikatorer negativt. Finanstilsynets stresstest scenario bygger på vesentlig svakere makroforutsetninger fremover enn tilfellet var per 31.12.19.

Banken har følgelig reprodusert tapsestimater gitt endringer i sentrale forutsetninger med formål å illustrere hvordan tapsestimatene påvirkes i gitte scenarier.

Per 31.12.2020 er det foretatt sensitivitetsanalyser for følgende faktorer og scenarier:

- Fremtiden blir som i dag (uendret forventning)
- Forventet levetid lik full løpetid
- Misligholdssannsynlighet (PD) opp 10 %
- Misligholdssannsynlighet (PD) ned 10 %
- Økt arbeidsledighet (IMF scenario)
- Betydelig svekket makrosenario

I de to justeringene av misligholdssannsynlighet antas det at misligholdssannsynligheten for alle kunder untatt de som er i mislighold, øker henholdsvis minker 10%.

Hvis kunder faller i kredittkvalitet, vil de ha vanskeligere med å få refinansiert lån og samtidig ha lavere mulighet til å førinnfri eller foreta ekstra innbetalinger. Scenariet om forventet løpetid lik full løpetid, antar at samtlige utlån går til endelig forfall og at alle uopprukne kredittter utnyttes fullt ut. Forventningene til fremtiden er i hovedscenariet negativ (basert på en sammenvekting av et positivt- et negativt-, samt en hovedforventning). I scenariet om at «Fremtiden blir som i dag» er forventningen = 1 dvs. hverken positiv eller negativ.

De to siste scenariene er mer krisepregede scenarier. Det eneste testes mot en økt arbeidsledighet som går opp til 13,5%, hvor vi forventer at opptil 10% av våre kunder får alvorlige betalingsproblemer. I det siste legges det i tillegg til generell økonomisk svekkelse og betydelig reduserte eiendomsverdier.

Resultat av sensitivitetsanalysen er som følger, fordelt på konsern samt segmentene personmarked (PM) og bedriftsmarked (BM);

Konsern 31.12.2020	Endringer sentrale forutsetninger					
	Uendret forventning til fremtiden	Full løpetid	PD oppjustert 10%	PD nedjustert 10%	Arbeidsledighet 13,5% (IMF)	Finanstilsynets stress scenario 1
Prosentvis endring i tapsestimat BM	-2,9 %	7,4 %	3,3 %	-3,4 %	2,1 %	132,2 %
Prosentvis endring i tapsestimat PM	-1,7 %	3,4 %	1,7 %	-4,1 %	239,1 %	197,7 %
Prosentvis endring i tapsestimat Konsern	-2,6 %	6,3 %	2,9 %	-3,6 %	61,4 %	148,6 %
Konsern 31.12.2019						
Prosentvis endring i tapsestimat BM	4,5 %	1,8 %	8,8 %	-7,9 %	2,5 %	110,7 %
Prosentvis endring i tapsestimat PM	2,3 %	3,3 %	4,4 %	-7,7 %	222,2 %	197,6 %
Prosentvis endring i tapsestimat Konsern	3,7 %	2,3 %	7,3 %	-7,8 %	54,6 %	131,3 %

Resultat av sensitivitetsanalysen er som følger, fordelt på morbank samt segmentene personmarked (PM) og bedriftsmarked (BM);

Morbank 31.12.2020	Endringer sentrale forutsetninger					
	Uendret forventning til fremtiden	Full løpetid	PD oppjustert 10%	PD nedjustert 10%	Arbeidsledighet 13,5% (IMF)	Finanstilsynets stress scenario 1
Prosentvis endring i tapsestimat BM	-2,9 %	7,4 %	3,3 %	-3,4 %	2,1 %	132,2 %
Prosentvis endring i tapsestimat PM	-1,2 %	2,2 %	0,6 %	-3,6 %	345,0 %	218,0 %
Prosentvis endring i tapsestimat Morbank	-2,5 %	6,1 %	2,6 %	-3,5 %	51,4 %	144,5 %
Morbank 31.12.2019						
Prosentvis endring i tapsestimat BM	4,5 %	1,8 %	8,8 %	-7,9 %	2,5 %	110,7 %
Prosentvis endring i tapsestimat PM	2,3 %	2,9 %	4,2 %	-8,0 %	247,3 %	205,3 %
Prosentvis endring i tapsestimat Morbank	3,8 %	2,1 %	7,4 %	-7,9 %	39,3 %	124,9 %

Misligholdte og tapsutsatte engasjement

Sum av misligholdte engasjement over 90 dager og øvrige ikke-misligholdte engasjement med individuell tapsnedskrivning

Konsern	31.12.20			31.12.19		
	PM	BM	Total	PM	BM	Total
Tapsutsatte engasjement før individuelle tapsnedskrivninger (brutto):						
Misligholdte engasjementer over 90 dg	120 930	60 870	181 800	70 823	72 789	143 611
Ikke misligholdte tapsutsatte engasjementer	61 190	82 102	143 292	48 034	108 758	156 792
Sum engasjementer før individuelle tapsnedskrivninger (brutto)	182 120	142 972	325 092	118 856	181 547	300 403
Individuelle tapsnedskrivninger på:						
Misligholdte engasjementer over 90 dg	5 656	36 545	42 201	4 892	20 900	25 792
Ikke misligholdte tapsutsatte engasjementer	7 201	25 042	32 244	6 563	47 949	54 512
Sum individuelle tapsnedskrivninger (steg 3)	12 857	61 587	74 444	11 455	68 849	80 305
Tapsutsatte engasjement etter individuelle tapsnedskrivninger (netto):						
Misligholdte engasjementer over 90 dg	115 274	24 325	139 599	65 930	51 889	117 819
Ikke misligholdte tapsutsatte engasjementer	53 988	57 060	111 048	41 471	60 809	102 280
Sum engasjementer etter individuelle tapsnedskrivninger (netto)	169 263	81 385	250 647	107 401	112 698	220 099
Avsetningsgrad misligholdte engasjementer over 90 dg	5 %	60 %	23 %	7 %	29 %	18 %
Avsetningsgrad ikke misligholdte tapsutsatte engasjementer	12 %	31 %	23 %	14 %	44 %	35 %

Misligholdte og tapsutsatte engasjementer blir vurdert i henhold til lover og Finanstilsynets forskrifter. Et engasjement vurderes som misligholdt når kunden ikke har betalt forfalt termin innen 90 dager etter forfall, eller når overtrekk på rammekreditt ikke er dekket innen 90 dager etter

at rammekreditten ble overtrukket. Et tapsutsatt engasjement er engasjement med nedskrivning hvor kundens økonomiske situasjon innebærer en sannsynlighet for at tap vil materialisere seg på et senere tidspunkt, uavhengig av om engasjementet er misligholdt eller ikke.

12

RENTERISIKO

Renterisiko er risikoen for tap som oppstår ved endringer i rentenivået. Risikoen oppstår hovedsakelig fra fastrenteutlån og finansiering med fastrente. Rentekurver pleier å primært flytte seg parallelt opp eller ned og konsernet måler renterisiko som resultateffekten ved et parallelt skift i rentekurven. Risikoen for ikke-parallele skift er dekket gjennom begrensinger på maksimal eksponering.

Hovedprinsippet i bankens styring av renterisiko er å nøytralisere renterisikoen ved å balansere bankens aktiva- og passivside. Banken holder løpende oversikt over renteeksponeringen i alle tidsintervaller

på 3 måneder fra 0-15 år. Banken har som strategi å ikke pådra seg vesentlig renterisiko innenfor den ordinære virksomheten. Ramme for renterisiko for konsernet er satt til at maksimalt tap ikke skal overstige kr 21 millioner ved et parallelt skift i rentekurvene på 2 %. Ramme for konsernet er fordelt på kr 15 millioner for morbank og kr 6 millioner for SSB Boligkreditt. Maksimal renteeksponering innenfor hvert løpetidsintervall skal ikke overstige 3,75 millioner kroner.

Se forøvrig [note 15](#) vedrørende bankens bruk av derivater for sikring av sin renteeksponering.

Tidspunkt frem til avtalt endring av rentebetingelser

Konsern 2020	Inntil 1 mnd	1-3 mnd	3 mnd-1 år	1-5 år	Over 5 år	Uten rente-eksponering	31.12.2020
Kontanter	3 263						3 263
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	485 300						485 300
Utlån til kunder	4 966 094	17 781 101	144 239	660 801	447 485		23 999 720
Sertifikater og obligasjoner	726 086	2 397 821	262 886	492 233			3 879 026
Finansielle derivater	-405 569	-5 283 697	652 735	3 408 169	1 954 632		326 270
Øvrige eiendeler						541 632	541 632
Sum eiendeler	5 775 175	14 895 225	1 059 860	4 561 202	2 402 117	541 632	29 235 211
Gjeld til kredittinstitusjoner	1 471 784						1 471 784
Innskudd fra kunder	5 802 426	5 975 366	140 273	7 992			11 926 057
Verdipapirgjeld	1 859 026	5 883 478	222 729	2 682 698	1 630 572		12 278 503
Finansielle derivater	1 382 211	-4 329 392	575 051	1 861 102	657 328		146 300
Øvrig gjeld						159 411	159 411
Ansvarlig lån	100 358	100 358					200 716
Egenkapital		100 000				2 851 880	2 951 880
Sum gjeld og egenkapital	10 615 804	7 729 810	938 054	4 551 791	2 287 900	3 011 291	29 134 651
Netto likviditetseksponering balanseposter	-3 052 850	8 119 720	44 123	-1 537 656	-1 183 088	-2 469 659	-79 410
Kontraktbeløp derivater	-1 787 779	-954 305	77 683	1 547 067	1 297 304		179 970
Netto sum alle poster	-4 840 629	7 165 415	121 806	9 411	114 217	-2 469 659	100 561

Konsern 2019	Inntil 1 mnd	1-3 mnd	3 mnd-1 år	1-5 år	Over 5 år	Uten rente-eksponering	31.12.2019
Kontanter	4 261						4 261
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	570 160						570 160
Utlån til kunder	5 072 946	16 860 872	91 171	630 403	222 616		22 878 009
Sertifikater og obligasjoner	456 820	2 935 634	265 353	199 753			3 857 560
Finansielle derivater	5 458	23 835	1 073	67 590	14 803		112 759
Øvrige eiendeler						735 510	735 510
Sum eiendeler	6 109 645	19 820 341	357 598	897 746	237 419	735 510	28 158 259
Gjeld til kredittinstitusjoner	43 672						43 672
Innskudd fra kunder	6 198 644	5 568 720		65 464			11 832 829
Verdipapirgjeld	782 872	3 487 609	2 899 709	4 203 832	1 318 050		12 692 071
Finansielle derivater	2 336	245	19 865	83 173	5 563		111 181
Øvrig gjeld						257 881	257 881
Ansvarlig lån	100 595	100 595					201 191
Egenkapital		100 000				2 919 434	3 019 434
Sum gjeld og egenkapital	7 128 119	9 257 169	2 919 574	4 352 469	1 323 612	3 177 315	28 158 259
Netto likviditetseksponering balanseposter	-1 018 474	10 563 172	-2 561 976	-3 454 723	-1 086 193	-2 441 806	
Netto sum alle poster	-1 018 474	10 563 172	-2 561 976	-3 454 723	-1 086 193	-2 441 806	

Morbank 2020

	Inntil 1 mnd	1-3 mnd	3 mnd-1 år	1-5 år	Over 5 år	Uten rente-eksponering	31.12.2020
Kontanter	3 263						3 263
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	510 357						510 357
Utlån til kunder	4 950 518	8 876 810	144 239	660 801	447 485		15 079 852
Sertifikater og obligasjoner	649 181	2 001 434	262 886	492 233			3 405 734
Finansielle derivater	-67 658	-3 326 710	652 735	2 453 602	471 729		183 697
Øvrige eiendeler						1 903 180	1 903 180
Sum eiendeler	6 045 661	7 551 534	1 059 860	3 606 635	919 214	1 903 180	21 086 084
Gjeld til kredittinstitusjoner	1 376 117						1 376 117
Innskudd fra kunder	5 807 599	5 975 364	140 273	7 992			11 931 228
Verdipapirgjeld	1 787 282	419 344	222 729	1 783 262	300 298		4 512 914
Finansielle derivater	1 405 949	-4 345 798	575 051	1 861 102	657 328		153 633
Øvrig gjeld						135 426	135 426
Ansvarlig lån	100 358	100 358					200 716
Egenkapital		100 000				2 580 428	2 680 428
Sum gjeld og egenkapital	10 477 304	2 249 268	938 054	3 652 355	957 626	2 715 854	20 990 461
Netto likviditetseksponering balanseposter	-2 958 035	4 283 178	44 123	-638 220	147 187	-812 674	65 559
Kontraktbeløp derivater	-1 473 608	1 019 087	77 683	592 500	-185 599		30 064
Netto sum alle poster	-4 431 643	5 302 265	121 806	-45 720	-38 412	-812 674	95 623

Morbank 2019

	Inntil 1 mnd	1-3 mnd	3 mnd-1 år	1-5 år	Over 5 år	Uten rente-eksponering	31.12.2019
Kontanter	4 261						4 261
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	569 318						569 318
Utlån til kunder	5 058 005	8 978 893	91 171	630 403	222 616		14 981 089
Sertifikater og obligasjoner	350 425	2 246 634	265 353	199 753			3 062 166
Finansielle derivater	3 551	15 508	698	35 612	8 311		63 682
Øvrige eiendeler						2 012 249	2 012 249
Sum eiendeler	5 985 560	11 241 036	357 223	865 769	230 928	2 012 249	20 692 763
Gjeld til kredittinstitusjoner	286 440						286 440
Innskudd fra kunder	6 200 352	5 568 714		65 464			11 834 530
Verdipapirgjeld	734 942	1 082 336	387 549	3 038 758			5 243 585
Finansielle derivater	2 114	221	17 978	66 771	2 292		89 377
Øvrig gjeld						242 141	242 141
Ansvarlig lån	100 595	100 595					201 191
Egenkapital		100 000				2 695 500	2 795 500
Sum gjeld og egenkapital	7 324 444	6 851 866	405 527	3 170 993	2 292	2 937 641	20 692 763
Netto likviditetseksponering balanseposter	-1 338 885	4 389 170	-48 304	-2 305 225	228 636	-925 392	
Netto sum alle poster	-1 338 885	4 389 170	-48 304	-2 305 225	228 636	-925 392	

Rentefølsomhet

Styret har fastsatt en ramme på 21 millioner kroner for samlet renterisiko i og utenfor konsernets balanse. Dette måles ved den resultatpåvirkning som en renteendring (parallelt skift) på 2 % gir. Ved årsskiftet var beregnet resultatpåvirkning ved et renteskift på 2 % 3,5 millioner kroner.

Renterisikoen er således vurdert til å være lav. Konsernets eksponering overfor markedsrisiko vurderes totalt sett som moderat.

13

VALUTARISIKO

Valutarisiko er risikoen for tap fra endringer i valutakursene slik at våre nettoverdier målt i norske kroner synker. Banken har etablert rammer som definerer risikotoleransen relatert til valutaeksponering. Maksimal tillatt valutaeksponering er to millioner kroner per valuta og maksimal aggregert brutto valutaeksponering er 6 millioner kroner.

Rammene gjelder utelukkende for kunderelatert transaksjonsformidling. Banken har ikke rammer for egenhandel i valuta. Det er også utarbeidet retningslinjer omkring hvilke valutaer banken kan være eksponert mot. Det er ikke utarbeidet sensitivitetsanalyser for valutarisiko i forhold til endring i valutakurs da denne effekten er liten p.g.a. bankens lave netto valutaeksponering.

Eiendeler i valuta har i hovedsak restløpetid over 5 år, mens valutagjeld har forfall i intervallet 1-5 år. Tidspunkt frem til avtalt renteendring er for eiendeler og gjeld hovedsakelig innenfor 1-3 måneder. For å sikre konsernets valuta utlån/innlån brukes valutaterminer og valutabytteavtaler. Siden det er en økt kredittrisiko som følge av valutakurssvingninger for kunder med lån i utenlandsk valuta, brukes sperrede innskudd som ekstra sikkerhet. Dersom utviklingen i valutakursene medfører at kundens lån målt i NOK overstiger et på forhånd definert avvik fra hovedstol blir kunden bedt om å etablere ekstra sikkerhet. Dersom ikke ekstra sikkerhet i form av innskudd blir etablert, blir hele engasjementet konvertert til NOK når den avtalte grensen brytes.

Både eiendeler, gjeld og valutasikringer i utenlandsk valuta er verdivurdert til dagskurs per 31.12.

Konsern / Morbank 31.12.2020

Valutaposisjoner	Utenlandsk valuta	USD	EUR	JPY	CHF	GBP	SEK	DKK	CAD	Annen
Konter	22		3				14	5		
Utlån til kredittinstitusjoner	51 708	3 840	10 567	26	237	5 932	27 909	988	471	1 738
Utlån til kunder	217 491	46 187	24 348	17 231	96 122		33 603			
Sertifikater, obligasjoner	479 448		285 855				122 217	71 375		
Øvrige eiendeler	4 268	1						4 267		
Sum eiendeler	752 937	50 028	320 773	17 257	96 359	5 933	183 743	76 636	471	1 738
Gjeld til kredittinstitusjoner										
Innskudd fra kunder	56 012	3 781	12 666		7	6 111	32 937	46		463
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer										
Øvrig gjeld										
Ansvarlig lån										
Egenkapital										
Sum gjeld og egenkapital	56 012	3 781	12 666		7	6 111	32 937	46		463
Netto valutaeksponering på balanseposter	696 926	46 247	308 107	17 257	96 351	-178	150 806	76 590	471	1 275
Valutasikring	-681 776	-48 417	-300 540	-17 143	-95 777	408	-150 097	-70 585		374
Netto valutaeksponering	15 150	-2 170	7 567	114	575	230	710	6 005	471	1 648

Konsern / Morbank 31.12.2019

Valutaposisjoner	Utenlandsk valuta	USD	EUR	JPY	CHF	GBP	SEK	DKK	CAD	Annen
Konter	605		260			126	14	206		
Utlån til kredittinstitusjoner	32 016	5 854	10 743	12	193	3 834	9 879	62	331	1 109
Utlån til kunder	399 387	48 134	67 638	20 109	223 302		40 203			
Sertifikater, obligasjoner	464 271		285 109				111 474	67 688		
Øvrige eiendeler	6 490	3 185						3 305		
Sum eiendeler	902 770	57 173	363 749	20 121	223 495	3 960	161 570	71 260	331	1 109
Gjeld til kredittinstitusjoner										
Innskudd fra kunder	29 301	6 557	9 281		8	3 848	9 568	26		12
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer										
Øvrig gjeld										
Ansvarlig lån										
Egenkapital										
Sum gjeld og egenkapital	29 301	6 557	9 281		8	3 848	9 568	26		12
Netto valutaeksponering på balanseposter	873 468	50 616	354 468	20 121	223 487	112	152 002	71 234	331	1 097
Valutasikring	-857 539	-52 429	-347 006	-20 024	-222 843	635	-151 129	-65 051		308
Netto valutaeksponering	15 929	-1 813	7 462	98	644	747	873	6 183	331	1 405

14

KURSRISIKO

Kursrisiko på verdipapirer er risikoen for tap som oppstår ved endringer i verdien på obligasjoner, sertifikater og egenkapitalpapirer som konsernet har investert i. Banken har etablert rammer for investeringer. Rammene for investeringer i verdipapirer utover likviditetsplassering er uendret

siste 12 mnd. En eventuell endring i eksisterende tillatte eksponering skal nedfelles i bankens finansstrategi som så gjennomgås og godkjennes av bankes styre.

15

FINANSIELLE DERIVATER OG SIKRINGSBOKFØRING

Konsernet benytter i stor grad finansielle instrumenter til å balansere bankens valuta-, rente- og aksjerisiko. Valuta- og renterelaterte instrumenter benyttes for å minimere valuta- og renterisiko på bankens utlån til kunder og innlån fra kapitalmarkedet.

Konsernet benytter sikringsbokføring for virkelig verdisikring av enkelte fastrenteinnlån (sertifikatlån, obligasjonslån, ansvarlig lån og fondsobligasjon). Det er kun rentesikring som benyttes gjennom rentebytteavtaler. Alle rentebytteavtaler er i norske kroner da konsernet ikke er eksponert mot gjeld i utenlandsk valuta. Hver enkelt sikring er dokumentert med en henvisning til konsernets risikostyringsstrategi, en entydig identifikasjon av sikringsobjekt og sikringsinstrument, en entydig beskrivelse av den sikrede risikoen, en beskrivelse av hvorfor sikringen er forventet å være effektiv og en beskrivelse av når og hvordan konsernet skal dokumentere at sikringen har vært effektiv i regnskapsperioden og forventes å være effektiv i neste regnskapsperiode. Konsernet har definert den sikrede risikoen som verdiendringer knyttet til NIBOR-komponenten av innlånene. Sikringseffektiviteten vurderes og dokumenteres både ved førstegangs klassifisering og ved hver regnskapsavslutning. Ved virkelig verdisikring blir sikringsinstrumentet regnskapsført til virkelig verdi, og verdien på sikringsobjektet blir justert for verdiendringen knyttet til sikret risiko. Endringer i disse verdiene fra inngående balanse blir resultatført som ineffektivitet i sikringsforholdet. På denne måten blir regnskapspresenta-

sjonen for disse instrumentene i samsvar med konsernets rentestyring og reelle økonomiske utvikling. Eventuell ineffektivitet i bankens sikringsforhold kan oppstå på grunn av virkelig verdjusteringer av det flytende benet i sikringsinstrumentet. Se note 19 for resultatførte beløp. Se også ytterligere opplysninger om bankens sikringsbokføring nedenfor.

Styret har vedtatt rammer for hvor stor eksponering banken kan ha mot hver motpart for å redusere oppgjørisikoen knyttet til bruken av finansielle instrumenter. Banken skal benytte solide og etablerte motparter med en minimumsrating på A fra et anerkjent ratingbyrå. Det skal etableres CSA (Credit Support Annex) med alle motparter for å sikre lavest mulig netto eksponering ved en eventuell konkurs fra en motpart.

Morbanken og konsernets motregningsrett følger alminnelig norsk lov. Som følge av inngåtte ISDA avtaler mellom morbanken og finansielle derivatmotparter, oppnås motregningsrett dersom motparten misligholder forpliktelsene. Det er ikke motregnet i bankens balanse da de ikke oppfyller kravene etter IAS 32.

SSB Boligkreditt benytter også ISDA avtaler mot motparter i forbindelse med finansielle derivater. På lik linje med morbank sikrer avtalene motregningsrett dersom motpartene misligholder sine forpliktelser og det er også inngått CSA tillegg i ISDA avtalene med de finansielle motpartene.

Konsern	31.12.2020	Virkelig verdi per 31.12.2020		31.12.2019	Virkelig verdi per 31.12.2019	
	Kontraksbeløp	Positiv markedsverdi ¹	Negativ markedsverdi ¹	Kontraksbeløp	Positiv markedsverdi ¹	Negativ markedsverdi ¹
Renteavtaler ²	12 876 048	321 614	145 261	13 918 712	102 922	109 443
Valutaavtaler	349 698	4 656	1 038	795 519	9 837	1 738
Egenkapitalrelaterte instrumenter						
Andre varerelaterte instrumenter						
Sum finansielle derivater	13 225 746	326 270	146 300	14 714 230	112 759	111 181
² Herav anvendt som sikringsformål	4 696 000	294 243	67 076	5 554 000	88 659	61 716

Morbank	31.12.2020	Virkelig verdi per 31.12.2020		31.12.2019	Virkelig verdi per 31.12.2019	
	Kontraksbeløp	Positiv markedsverdi ¹	Negativ markedsverdi ¹	Kontraksbeløp	Positiv markedsverdi ¹	Negativ markedsverdi ¹
Renteavtaler ²	10 558 048	179 040	152 594	11 350 712	53 845	87 639
Valutaavtaler	349 698	4 656	1 038	795 519	9 837	1 738
Egenkapitalrelaterte instrumenter						
Andre varerelaterte instrumenter						
Sum finansielle derivater	10 907 746	183 697	153 633	12 146 230	63 682	89 377
² Herav anvendt som sikringsformål	2 378 000	151 669	74 409	2 986 000	39 581	39 912

¹ Markedsverdier på finansielle derivater presenteres inklusiv påløpt (ikke kapitalisert) rente per 31.12.

Nærmere om bankens sikringsbokføring

Banken benytter virkelig verdi-sikring, hvor verdipapirutstedelsene inngår i et sikringsforhold med individuelt tilpassede sikringsderivater. I alle bankens sikringsforhold per 31.12.2020 har sikringsobjektet

og sikringsinstrumentet samme hovedstol samt lik durasjon og kupong på det faste benet (1:1 sikring). Den faste renten byttes til flytende rente på tre måneders basis.

Konsern 31.12.2020

Opplysninger om sikringsinstrumenter

Type sikrings-instrument	Nominelt beløp på sikrings-instrument	Balanseført beløp på sikringsinstrumentet		Regnskapslinje i balansen	Endringer i virkelig verdi benyttet for å beregne ineffektivitet
		Eiendeler	Gjeld		
Renteavtaler	4 696 000	294 243	67 076	Finansielle derivater	189 419
Sum	4 696 000	294 243	67 076		189 419

Opplysninger om sikringsobjekter

Type sikringsobjekt	Nominelt beløp på sikringsobjekt	Balanseført beløp på sikringsobjekt ¹	Akkumulert verdiendring på sikringsobjektet som følge av virkelig verdi sikring	Regnskapslinje i balansen	Endringer i virkelig verdi benyttet for å beregne ineffektivitet
<i>Virkelig verdi sikring (renterisiko)</i>					
Verdipapirgjeld i NOK	4 696 000	4 922 862	164 268	Verdipapirgjeld	-189 419
Sum	4 696 000	4 922 862	164 268		-189 419

Opplysninger om ineffektivitet ved sikring

Ineffektivitet ført over ordinært resultat (gevinst/tap på finansielle instrumenter) **0**

¹ Balanseført verdi på sikringsobjektet er inklusiv påløpte (ikke kapitaliserte) renter men er ikke en del av verdiendring på sikringsobjektet.

Morbank 31.12.2020

Opplysninger om sikringsinstrumenter

Type sikrings-instrument	Nominelt beløp på sikrings-instrument	Balanseført beløp på sikringsinstrumentet		Regnskapslinje i balansen	Endringer i virkelig verdi benyttet for å beregne ineffektivitet
		Eiendeler	Gjeld		
Renteavtaler	2 378 000	151 669	74 409	Finansielle derivater	73 126
Sum	2 378 000	151 669	74 409		73 126

Opplysninger om sikringsobjekter

Type sikringsobjekt	Nominelt beløp på sikringsobjekt	Balanseført beløp på sikringsobjekt ¹	Akkumulert verdiendring på sikringsobjektet som følge av virkelig verdi sikring	Regnskapslinje i balansen	Endringer i virkelig verdi benyttet for å beregne ineffektivitet
<i>Virkelig verdi sikring (renterisiko)</i>					
Verdipapirgjeld i NOK	2 378 000	2 458 292	52 118	Verdipapirgjeld	-73 126
Sum	2 378 000	2 458 292	52 118		-73 126

Opplysninger om ineffektivitet ved sikring

Ineffektivitet ført over ordinært resultat (gevinst/tap på finansielle instrumenter) **0**

¹ Balanseført verdi på sikringsobjektet er inklusiv påløpte (ikke kapitaliserte) renter men er ikke en del av verdiendring på sikringsobjektet.

Konsern 31.12.2019

Opplysninger om sikringsinstrumenter

Type sikrings-instrument	Nominelt beløp på sikrings-instrument	Balanseført beløp på sikringsinstrumentet		Regnskapslinje i balansen	Endringer i virkelig verdi benyttet for å beregne ineffektivitet
		Eiendeler	Gjeld		
Renteavtaler	5 554 000	88 659	61 716	Finansielle derivater	-42 599
Sum	5 554 000	88 659	61 716		-42 599

Opplysninger om sikringsobjekter

Type sikringsobjekt	Nominelt beløp på sikringsobjekt	Balanseført beløp på sikringsobjekt ¹	Akkumulert verdiendring på sikringsobjektet som følge av virkelig verdi sikring	Regnskapslinje i balansen	Endringer i virkelig verdi benyttet for å beregne ineffektivitet
<i>Virkelig verdi sikring (renterisiko)</i>					
Verdipapirgjeld i NOK	5 554 000	5 591 600	-25 902	Verdipapirgjeld	42 599
Sum	5 554 000	5 591 600	-25 902		42 599

Opplysninger om ineffektivitet ved sikring

Ineffektivitet ført over ordinært resultat (gevinst/tap på finansielle instrumenter)	0
---	----------

¹ Balanseført verdi på sikringsobjektet er inklusiv påløpte (ikke kapitaliserte) renter men er ikke en del av verdiendring på sikringsobjektet.

Morbank 31.12.2019

Opplysninger om sikringsinstrumenter

Type sikrings-instrument	Nominelt beløp på sikrings-instrument	Balanseført beløp på sikringsinstrumentet		Regnskapslinje i balansen	Endringer i virkelig verdi benyttet for å beregne ineffektivitet
		Eiendeler	Gjeld		
Renteavtaler	2 986 000	39 581	39 912	Finansielle derivater	-29 487
Sum	2 986 000	39 581	39 912		-29 487

Opplysninger om sikringsobjekter

Type sikringsobjekt	Nominelt beløp på sikringsobjekt	Balanseført beløp på sikringsobjekt ¹	Akkumulert verdiendring på sikringsobjektet som følge av virkelig verdi sikring	Regnskapslinje i balansen	Endringer i virkelig verdi benyttet for å beregne ineffektivitet
<i>Virkelig verdi sikring (renterisiko)</i>					
Verdipapirgjeld i NOK	2 986 000	2 991 186	-21 008	Verdipapirgjeld	29 487
Sum	2 986 000	2 991 186	-21 008		29 487

Opplysninger om ineffektivitet ved sikring

Ineffektivitet ført over ordinært resultat (gevinst/tap på finansielle instrumenter)	0
---	----------

¹ Balanseført verdi på sikringsobjektet er inklusiv påløpte (ikke kapitaliserte) renter men er ikke en del av verdiendring på sikringsobjektet.

16

LIKVIDITETSRIKIO

Likviditetsrisiko er risikoen for tap som følge av at banken ikke klarer å innfri alle betalingsforpliktelse på forfall eller at dette kun kan gjøres til ekstra kostnader.

Bankens styre har fastsatt rammer som likviditetsrisikoen måles og styres mot. Det er etablert rammer innen følgende områder:

- Liquidity Coverage Ratio
- Net Stable Funding Ratio
- Likviditetsrammer
- Stresstest
- Fremmedfinansiering
- Konsentrasjonsrisiko
- Innskudd (målsetning omkring innskuddsdekning)

Liquidity Coverage Ratio (LCR)

LCR adresserer viktigheten av å ha en beholdning av likvide eiendeler av høy kvalitet for å overleve en likviditetsutgang i en stressperiode på 30 dager. Kravet til LCR er at LCR skal være minst 100% for alle valutaer samlet, dvs. at banken skal ha umiddelbart likvide midler minst tilsvarende den nevnte stressete likviditetsutgangen. Banken er betydelig over minimumskravet.

Net Stable Funding Ratio (NSFR)

NSFR tar for seg viktigheten av å ha stabile langsiktige fundingkilder over 1 år. Banken har en målsetning om å til enhver tid ha en NSFR på over 100 %.

Likviditetsrammer

Banken har definerte likviditetsrammer for minimum beholdning av likviditet hvis man tar hensyn til forfall av fremmedfinansiering samt kjente inn- og utbetalinger. Likvider skal minimum utgjøre forfall av fremmedfinansiering samt kjente inn- og utbetalinger innenfor 9 måneder. Strategisk likviditet skal minimum utgjøre forfall av fremmedfinansiering samt kjente inn- og utbetalinger innenfor 12 måneder.

Stresstest

Det utføres stresstester som viser konsernets behov for likviditetsreserve med utgangspunkt i fremtidsscenarioer knyttet til lavkonjunktur. Konsernet har definert rammer for hvor lang tid banken skal kunne driftes uten tilførsel av kapital gitt definerte stressituasjoner og med en definert minimumsbeholdning av likviditet.

Likviditet stresses ut fra tre typer kriser, med ulike scenarier:

- Bankkrise (utfordrende og meget utfordrende scenario)
- Markedskrise (utfordrende og meget utfordrende scenario)
- Kombinert krise (Ekstremt scenario)

Fremmedfinansiering og konsentrasjonsrisiko

Fremmedfinansiering via ulike innlånsinstrumenter i kapitalmarkedet benyttes som et supplement til innskuddsfinansiering. Banken har som styringsmål å holde en balansert forfallsstruktur på sin innlånsportefølje fra kapitalmarkedet. Forfall på innlån varierer, og banken refinansierer disse i god tid før forfall for å redusere likviditetsrisikoen.

Konsentrasjonsrisikoen styres også gjennom spredning av innlånene på ulike markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider.

Innskudd

For å være mindre avhengig av fremmedfinansiering er det satt måltall for innskuddsdekning i Sandnes Sparebank konsernet på minimum 48 %. Samtidig er det fastsatt rammer for omfang av store innskudd, det vil si innskudd over 50 millioner kroner, for å redusere likviditetsrisikoen.

Andre forhold

Oppgjørsrisiko, som oppstår blant annet i forbindelse med betalingsformidling som et resultat av at ikke alle transaksjoner skjer i samtid og i forbindelse med derivathandler, medfører også motpartsrisiko. Sandnes Sparebank har gjennom International Swap Dealer Association (ISDA) avtaler med sine største motparter i derivathandler. Slike avtaler gir reduksjon av oppgjørsrisikoen i forbindelse med derivathandler. Det er utarbeidet egen likviditetsstrategi som styret behandler minimum årlig etter oppdateringer foreslått av leder for risikostyring og leder for Treasury. I likviditetsstrategien fastsettes rammer som tar hensyn til fremtidig likviditetsbehov. Etterlevelse av rammer overvåkes i risikoreporter og rapporteres minst kvartalsvis til bankens styre og risikoutvalg.

Banken har utarbeidet en egen beredskapsplan etter finanstilsynets innholds krav som skal sikre konkret handling i eventuelle likviditetskriser. Beredskapsplanen godkjennes av styret minst en gang i året. Likviditetskrise innebærer at banken kommer i en situasjon hvor det ikke er tilgjengelig likviditet for å møte bankens løpende forpliktelser eller tilfredsstillende likviditet for å gjennomføre betalingstransaksjoner for sine kunder. Beredskapsplanen skal blant annet sikre informasjonsflyt til bankens ledergruppe og styre, samt gi klare ansvarsområder til de enkelte områdene i banken. Informasjonsflyt og plassering av ansvar skal hjelpe banken til å ta beslutninger for å forsøke å erstatte tapte kontantstrømmer på et korrekt og tilstrekkelig informasjonsgrunnlag.

Likviditetsstyringsprosess

Ansvaret for konsernets daglige likviditetsstyring er lagt hos treasury avdelingen. Avdelingen følger daglig opp konsernets kontantstrøm for å påse at daglige utbetalinger kan gjennomføres. En slik oppfølging inkluderer tett dialog med bankens kredittavdelinger, samt daglig kontakt med innlånsmarkedet.

Som et ledd i likviditetsstyringen forvalter også treasury-avdelingen bankens portefølje av strategisk likviditet. Inkludert i denne porteføljen er også likvide verdipapirer som raskt kan tas i bruk som likviditet ved uventede innvirkninger på bankens kontantstrøm.

Restløpetid på hovedposter

Konsern 31.12.2020

	Inntil 1 mnd	1-3 mnd	3 mnd-1 år	1-5 år	Over 5 år	Uten rest-løpetid	2020
Gjeld til kredittinstitusjoner	1 471 784						1 471 784
Innskudd fra kunder	9 997 945	1 587 302	193 106	147 704			11 926 057
Verdipapirgjeld		145 000	360 000	9 916 000	1 625 000		12 046 000
Øvrig gjeld						257 882	257 882
Ansvarlig lån				200 000			200 000
Hybridkapital som EK				100 000			100 000
Finansielle derivater brutto oppgjør	6 936	49 374	78 401	130 723	61 593		327 028
Kontraktsfestede renteutbetalinger	5 028	42 313	95 046	322 275	108 765		573 426
Sum utbetalinger	11 481 692	1 823 990	726 553	10 816 702	1 795 358	257 882	26 902 177

Konsern 31.12.2019

	Inntil 1 mnd	1-3 mnd	3 mnd-1 år	1-5 år	Over 5 år	Uten rest-løpetid	2019
Gjeld til kredittinstitusjoner	43 672						43 672
Innskudd fra kunder	11 081 635	685 730		65 464			11 832 829
Verdipapirgjeld	52 000		362 000	10 508 000	1 725 000		12 647 000
Øvrig gjeld						257 881	257 881
Ansvarlig lån				200 000			200 000
Hybridkapital som EK				100 000			100 000
Finansielle derivater brutto oppgjør	16 778	80 980	85 199	113 994	19 661		316 613
Kontraktsfestede renteutbetalinger	6 022	61 808	120 295	398 134	135 930		722 189
Sum utbetalinger	11 200 107	828 518	567 495	11 385 592	1 880 591	257 881	26 120 184

Morbank 31.12.2020

	Inntil 1 mnd	1-3 mnd	3 mnd-1 år	1-5 år	Over 5 år	Uten rest-løpetid	2020
Gjeld til kredittinstitusjoner	1 376 117						1 376 117
Innskudd fra kunder	10 003 116	1 587 302	193 106	147 704			11 931 228
Verdipapirgjeld		52 000	360 000	3 716 000	300 000		4 428 000
Øvrig gjeld						231 049	231 049
Ansvarlig lån				200 000			200 000
Hybridkapital som EK				100 000			100 000
Finansielle derivater brutto oppgjør	6 272	25 931	76 175	130 723	61 593		300 695
Kontraktsfestede renteutbetalinger	5 028	15 562	52 596	130 395	7 440		211 020
Sum utbetalinger	11 390 532	1 680 795	681 877	4 424 822	369 033	231 049	18 778 109

Morbank 31.12.2019

	Inntil 1 mnd	1-3 mnd	3 mnd-1 år	1-5 år	Over 5 år	Uten rest-løpetid	2019
Gjeld til kredittinstitusjoner	286 440						286 440
Innskudd fra kunder	11 083 336	685 730		65 464			11 834 530
Verdipapirgjeld	52 000		15 000	4 765 000	400 000		5 232 000
Øvrig gjeld						242 141	242 141
Ansvarlig lån				200 000			200 000
Hybridkapital som EK				100 000			100 000
Finansielle derivater brutto oppgjør	14 958	46 760	79 999	96 727	19 661		258 104
Kontraktsfestede renteutbetalinger	6 022	13 102	77 290	175 791			272 205
Sum utbetalinger	11 442 756	745 591	172 289	5 402 982	419 661	242 141	18 425 420

Konsern		Netto renteinntekter	Morbank	
2020	2019		2020	2019
RENTEINNTEKTER MÅLT TIL EFFEKTIV RENTES METODE				
4 324	11 499	Renteinntekter av utlån til kredittinstitusjoner	17 467	32 489
680 061	794 899	Renteinntekter av utlån til kunder	487 275	582 013
3 714		Renteinntekter av verdipapirer	3 714	
(54)	(1 451)	Andre renteinntekter	(62)	
688 046	804 946	Sum renteinntekter målt til effektiv rentes metode	508 393	614 502
RENTEINNTEKTER MÅLT TIL VIRKELIG VERDI				
32 298	24 600	Renteinntekter av utlån til kunder	32 298	24 608
56 514	63 905	Renteinntekter av verdipapirer	50 114	54 483
(6 393)	10 038	Renteinntekter av finansielle derivater (ekskl. sikringsinstrumenter)	(6 393)	8 562
3 999		Andre renteinntekter	3 999	
86 418	98 543	Sum renteinntekter målt til virkelig verdi	80 019	87 653
774 464	903 490	Sum renteinntekter	588 412	702 155
RENTEKOSTNADER				
5 590	4 036	Rentekostnader av innskudd fra kredittinstitusjoner, målt til effektiv rentes metode	5 656	5 945
72 031	120 832	Rentekostnader av innskudd fra kunder, målt til effektiv rentes metode	72 249	121 045
9 020	7 434	Rentekostnader av innskudd fra kunder, målt til virkelig verdi	9 020	7 434
5 365	7 251	Rentekostnader av ansvarlig lånekapital, målt til effektiv rentes metode	5 365	6 915
241 361	294 003	Rentekostnader av verdipapirer, målt til effektiv rentes metode	105 869	145 077
(43 782)	(20 589)	Renter finansielle derivater som sikringsinstrumenter ¹	(17 183)	(10 789)
4 113	4 352	Rentekostnader leieforpliktelser (IFRS 16)	4 113	4 352
11 184	10 329	Andre rentekostnader	9 134	9 332
304 882	427 649	Sum rentekostnader	194 225	289 310
469 582	475 841	Netto renteinntekter	394 187	412 844

¹ Gjelder renter på derivater som inngår i sikringsbokføring.

18

NETTO PROVISJONSINNTEKTER

Konsern		Netto provisjonsinntekter	Morbank	
2020	2019		2020	2019
6 310	7 597	Garantiprovisjon	6 310	7 597
3 984	3 890	Verdipapirformidling og forvaltning	3 984	3 890
17 240	17 503	Betalingsformidling	17 240	17 503
10 505	9 265	Forsikring	10 505	9 265
18 321	20 404	Andre gebyrer	35 238	37 308
56 359	58 660	Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	73 276	75 564
-9 549	-10 105	Provisjonskostnader og kostnader fra banktjenester	-9 549	-10 105
46 810	48 555	Netto provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	63 727	65 458
23 323	20 649	Meglerhonorarer		
9 670	7 607	Andre provisjonsinntekter eiendomsmegling		
32 993	28 256	Netto provisjonsinntekter fra eiendomsmegling¹		
79 802	76 811	Totale netto provisjonsinntekter	63 727	65 458

¹ Konsernet har fra 2020 valgt å reklassifisere inntekter fra eiendomsmeglervirksomhet fra andre driftsinntekter til provisjonsinntekter. Sammenlignbare tall for 2019 er omarbeidet tilsvarende.

19

NETTO GEVINST/TAP PÅ FINANSIELLE INSTRUMENTER

Konsern		Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter	Morbank	
2020	2019		2020	2019
		Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter til virkelig verdi		
-19 878	20 765	Netto gevinst/tap på valuta og finansielle derivater	-19 881	20 765
25 881	-7 051	Netto verdiendring på utlån	25 881	-7 051
-5 485	-3 421	Netto gevinst/tap på rentebærende papirer	-6 652	-3 014
-2 484	10 111	Netto gevinst/tap på aksjer	-2 484	10 094
-1 212	-13	Netto verdiendring på finansiell gjeld	-1 212	-13
-3 179	20 390	Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter til virkelig verdi	-4 349	20 780
		Netto verdiendring sikrede poster		
189 419	-42 599	Netto verdiendring på finansielle derivater, sikring	73 126	-29 487
-189 419	42 599	Netto verdiendring på sikret finansiell gjeld	-73 126	29 487
		Netto verdiendring sikrede poster¹		
		Netto gevinst/tap gjeld til amortisert kost		
	-5 962	Netto gevinst/tap gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer til amortisert kost ²		
	-5 962	Netto gevinst/tap gjeld til amortisert kost		
-3 179	14 428	Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter	-4 349	20 780

¹ Banken benytter sikringsbokføring for lange innlån. Se note 15.

² Netto gevinst/tap på gjeld målt til amortisert kost gjelder kjøpspremie ved tilbakekjøp/refinansiering av obligasjonsgjeld før endelig forfall.

20

ANDRE DRIFTSINNETEKTER

Konsern		Andre driftsinntekter	Morbank	
2020	2019		2020	2019
281	2 367	Utleie fast eiendom	822	2 367
402	834	Andre inntekter	402	1 260
683	3 201	Andre driftsinntekter¹	1 225	3 627

¹ Konsernet har fra 2020 valgt å reklassifisere inntekter fra eiendomsmeglervirksomhet fra andre driftsinntekter til provisjonsinntekter. Sammenlignbare tall for 2019 er omarbeidet tilsvarende. For ytterligere informasjon henvises det til [note 18](#).

21

ANDRE DRIFTSKOSTNADER

Konsern		Driftskostnader	Morbank	
2020	2019		2020	2019
111 940	113 060	Lønn	90 212	94 139
8 831	8 970	Pensjoner ¹	8 351	8 069
25 779	26 657	Sosiale kostnader	25 517	25 955
146 550	148 688	Personalkostnader	124 080	128 163
3 186	4 018	Driftskostnader eiendommer og lokaler	3 186	4 018
961	1 442	Husleie ²	529	-483
706	701	Øvrige operasjonelle leieavtaler ²	428	492
53 055	51 390	IT-kostnader	52 730	51 100
9 672	10 279	Markedsføring og informasjon	9 212	9 658
6 717	9 223	Øvrige administrasjonskostnader	5 770	8 429
782	434	Konsulenthonorar	610	375
23 688	21 383	Øvrige driftskostnader	19 003	17 305
98 767	98 869	Sum andre driftskostnader	91 467	90 894
23 672	21 939	Avskrivninger	22 769	21 846
23 672	21 939	Av- og nedskrivninger totalt	22 769	21 846
268 988	269 496	Sum driftskostnader	238 316	240 903

¹ Se spesifisering av pensjonskostnad på neste side.

² I henhold til IFRS 16 presenteres nå bankens leiekostnader (husleie/andre leieavtaler) nå primært som rentekostnader og avskrivninger. Kostnadsførte leiekostnader er relatert til kortsiktige leieavtaler og leieavtaler med lav verdi (som er unntatt i IFRS 16). Se også nærmere informasjon i [note 33](#).

Honorar til eksternt revisor utgjør 1 291 978 kroner (inkl. mva), mens honorar for øvrig bistand fra eksternt revisor utgjør 296 759 kroner (inkl. mva) for 2020.

Konsern		Spesifisering av pensjonskostnad ¹	Morbank	
2020	2019		2020	2019
7 173	7 347	Kostnader innskuddspensjon	6 694	6 445
174	189	Kostnader ytelsespensjon iht. note 23	174	189
1 483	1 434	Kostnader avtalefestet pensjon (AFP)	1 483	1 434
8 831	8 970	Sum pensjonskostnad	8 351	8 069

Konsern		Antall ansatte / årsverk	Morbank	
2020	2019		2020	2019
136	137	Antall ansatte per 31.12	114	118
132	133	Antall årsverk per 31.12	111	115
137	136	Gjennomsnittlig antall ansatte	116	116
133	132	Gjennomsnittlig antall årsverk	113	112

22

GODTGJØRELSER

Krav til godtgjørelse er regulert i Finansforetaksloven Kapittel 15 §§ 15-1 til 15-6

Bestemmelsene ivaretar EUs kapitalkravs- direktivs (CRD IV) bestemmelser om gode godtgjørelsesordninger for å redusere overdreven risikotaking og fremme en sunn og effektiv risikohåndtering i finansielle foretak.

Med bakgrunn i dette regelverket etablerte banken et eget godtgjørelsesutvalg 15. desember 2010. Utvalget består av 4 styremedlemmer, hvorav 1 er ansattrepresentant.

Bestemmelsene pålegger styret et direkte ansvar for å sørge for at:

- Banken utformer en godtgjørelsesordning for alle bankens ansatte som er egnet til å fremme formålet med forskriften, og at bankens lønns- og bonussystemer praktiseres i henhold til denne godtgjørelsesordningen
- Godtgjørelsesordningen er i samsvar med bankens overordnede mål, risikotoleranse og langsiktige interesser
- Godtgjørelsesordningen inneholder særskilte regler for ledende ansatte, tillitsvalgte og ansatte med oppgaver innen internkontroll

og risikostyring. Styret skal også sørge for at sammensetningen av fast og variabel lønn for slike ansatte er balansert, og at minst halvparten av eventuelle bonusutbetalinger skjer i form av egenkapitalbevis dersom bonus overstiger 12,5 % av grunnlønn. Bonusutbetalinger i form av egenkapitalbevis kan ikke disponeres fritt av den enkelte tidligere enn jevnt fordelt over en periode på minst tre år. Grunnlaget for variabel godtgjørelse skal være en periode på minst to år.

- Banken har et godtgjørelsesutvalg som er ansvarlig for saksforberedelse i alle saker om godtgjørelsesordningen som skal avgjøres av styret.

Banken har utarbeidet en kompensasjonspolicy. Gjennom 2020 er det ikke foretatt vesentlige endringer i bankens kompensasjonspolicy.

Formålet med Sandnes Sparebank sin kompensasjonspolicy er å trekke til seg medarbeidere med den kompetansen banken trenger, videreutvikle og beholde nøkkelkompetanse, samt motivere til langsiktighet og kontinuerlig utvikling for å nå Sandnes Sparebank sine forretningsmessige mål.

Kompensasjonen kan bestå av følgende elementer:

- **Fast grunnlønn.** Det er bankens siktemål å tilby markedslønn. Fast grunnlønn justeres på denne bakgrunn årlig basert på resultatoppnåelse innen den enkelte leders arbeids- og ansvarsområde. Administrerende direktør fastsetter endring i grunnlønn for medlemmene i bankens ledergruppe. Godtgjørelsesutvalget innstiller administrerende direktørs lønn, og denne vedtas av styret.
- **Naturalytelser** som omfatter telefon/mobiltelefon, avis/tidsskrift, hjemmekontorordning og unntaksvis bilordning. For øvrig ytes lån og banktjenester til egne betingelser etter samme regelverk som øvrige ansatte.
- **Bonuser.** Bankens ansatte inngår i bankens til enhver tid gjeldende bonusordning. Alle faste ansatte i morbanken er omfattet av en konsernbonusmodell. Beregningen er basert på faktisk egenkapitalavkastning. Modellen gav en utbetaling på 7,4 % (eksklusiv arbeidsgiveravgift og finansskatt) av grunnlønn for alle ansatte for opp-tjeningsåret 2019 med utbetaling i 2020. Styret har anledning til å avkorte bonusen dersom spesielle hensyn tilsier dette. Utover dette har også rådgivere med direkte salgansvar mulighet for

bonus basert på egne KPI-er, med et tak på NOK 50 000 per ansatt per år. Administrerende direktør omfattes av bankens konsernbonusordning, men har ikke egen bonuslønn utover dette.

- **Ansatte i banken** har mulighet for å kjøpe **rabatterte EK-bevis** i Sandnes Sparebank en gang i året. EK-bevisene kjøpes med en rabatt på 33 %, med sparebeløp på inntil 7,5% av fast grunnlønn eller inntil 5000,- pr måned. Kjøp medfører ett års opptjeningsstid og deretter ett års bindingstid, totalt to år.
- **Pensjonsordning.** Ledende ansatte har innskuddsbasert pensjon for inntekt opp til 12G etter de til enhver tid gjeldende ordninger for bankens ansatte. Pensjonsalder for bankens ansatte er 70 år, med mulighet for AFP-ordning fra 62 år etter de til enhver tid gjeldende ordninger i finanssektoren.

Samlede utgifter til lønn, pensjon og annen godtgjørelse for bankens ledergruppe, styret og forstandskapet er vist i nedenstående tabell. Oppgitte beløp er totalt for hele året eller fra ansettelsesdato hvis lederen er ansatt i løpet av året:

Samlede utgifter til lønn, pensjon og annen godtgjørelse

Konsernledelsen
2020

		Lønn	Herav lønns-komp. ³	Herav utbetalt bonus	Herav andre ytelser	Utlån per 31.12 ⁵	Eier antall egenkapitalbevis per 31.12
Administrerende direktør	Trine Karin Stangeland	3 184		205	170	7 833	18 935
Finansdirektør (CFO)	Tomas Nordbø Middelthø	2 236		145	103	4 000	24 689
Direktør personmarked	Erik Kvia Hansen	1 613		108	72	7 351	2 467
Kommunikasjonsdirektør	Ingrid O. Fure Schøpp ³	1 706	159	103	37		8 542
Direktør næringsliv	Magnar Oanes ³	2 400	154	159	251		14 415
Direktør kundeopplevelser	Lene Nordahl	1 421		92	67	5 948	2 279
HR-direktør (fra 1.07.20)	Stein Haga	1 238		74	126	1 539	8 765

Konsernledelsen
2019

		Lønn	Herav lønns-komp. ³	Herav utbetalt bonus	Herav andre ytelser	Utlån per 31.12 ⁵	Eier antall egenkapitalbevis per 31.12
Administrerende direktør	Trine Karin Stangeland	2 930		121	52	6 486	15 833
Finansdirektør (CFO)	Tomas Nordbø Middelthø	2 037		76	15		22 530
Direktør personmarked	Erik Kvia Hansen	1 483		60	46	7 551	1 880
Kommunikasjonsdirektør	Ingrid O. Fure Schøpp ³	1 634	159	61	30	2 093	7 633
Direktør næringsliv	Magnar Oanes ³	2 214	152	92	191		14 214
Direktør kundeopplevelser	Lene Nordahl	1 321		49	44	6 334	1 370

Oppgitte beløp er totalt for hele året eller fra ansettelsesdato hvis lederen er ansatt i løpet av året.

Styret		Honorarer		Utlån per 31.12		Eier antall egenkapitalbevis 31.12	
		2020	2019	2020	2019	2020	2019
Styreleder	Harald Espedal	297	290			886 861	886 861
Nestleder	Frode Svaboe ²	270	263			10 200	10 200
Styremedlem	Marion Svihus		42				
Styremedlem	Arne Norheim		34				
Styremedlem	Heidi Nag Flikka ^{2/4}	121	177			2 331	2 083
Styremedlem	Birte Norheim ⁴	37	145		4 680	2 674	2 083
Styremedlem	Sven Christian Ulvatne ²	206	111			10 433	9 300
Styremedlem	Björg Tomlin	149	111				
Styremedlem	Astrid Rebekka Norheim	111				4 935	
Styremedlem	Solveig Vatne ^{1/4}	37	145	2 932	2 932	18 798	17 889
Styremedlem	Jan Inge Aarreberg ¹	149	145	3 270	1 642	2 764	2 350
Styremedlem	Ingunn Ruud ^{1/2}	136		5 655		71	

Forstanderskapet

		2020	2019
Leder	Ørjan Gjerde	134	42
Medlem	Elin Synnøve Andersen		2
Medlem	Jan Erik Anfinsen	4	2
Medlem	Svein Anfinsen	4	2
Medlem	Kenneth Austrått		2
Medlem	Jo Michael Asbjørnsen	4	
Medlem	Per Øyvind Berge	2	2
Medlem	Anders Bjørndal ¹	4	2
Medlem	Solveig Borgersen	2	
Medlem	Bjørn Bærheim	4	2
Medlem	Bjørn Roald Eknes	2	2
Medlem	Anne Lise Elle ¹	4	2
Medlem	Inger-Lise Erga	4	
Medlem	Olav Kristian Falnes	4	2
Medlem	Thor Erik Gilje ¹	4	2
Medlem	Joakim De Haas ¹	4	2
Medlem	Dag Halvorsen	2	2
Medlem	Terese Albuquerque Helleland ¹	4	2
Medlem	Ragnhild Hildonen	4	2
Medlem	Venke Houge ¹		2
Medlem	John Hov	2	
Medlem	Njål Kollbotn	4	
Medlem	Gunn Jane Håland	4	2
Medlem	Kari Solheim Larsen	4	2
Medlem	Bente Løyning	4	2
Medlem	Geir Mikalsen	2	2
Medlem	Mette Moen		2

		2020	2019
Medlem	Signe Nijkamp		2
Medlem	Ragnvald Nilsen	4	2
Medlem	Hanne Brit Nordbø	2	2
Medlem	Lisbeth Nordhagen ¹		2
Medlem	Eli Halvorsen Norheim		2
Medlem	Arne Oftedal	4	2
Medlem	Egil Omland	4	
Medlem	Tom Risa ¹		2
Medlem	Kjell Rommetvedt	2	
Medlem	Mona Aadnøy Riska ¹	4	2
Medlem	Åge Skår	4	2
Medlem	Inger-Lise Slagstad ¹	4	
Medlem	Guttorm Stangeland	4	
Medlem	Morten Hodne Steensland		2
Medlem	Björg Storhaug		2
Medlem	Vilde Stødle ¹	4	
Medlem	Martin Sunde	4	
Medlem	Tine Svanes	4	2
Medlem	Aase Sveinsvoll	4	2
Medlem	Katrine Sægrov		2
Medlem	Vidar Torsøe	4	
Medlem	Siv Merethe Tuftedal	4	
Medlem	Kenneth Våge*	4	
Medlem	Johan Wigerstrand		2
Medlem	Trond Wikstøl	4	2
Medlem	Tove Wold	4	2

1 Ansattrepresentant

2 Inkludert årlig honorar på NOK 33 000 og NOK 49 500 for revisjonsutvalget (NOK 22 000 for Heidi Nag Flikka og NOK 24.750 for Ingunn Ruud).

3 I 2012 endret banken pensjonsordningen for ledende ansatte. Banken gikk fra en pensjonsordning for lønn over 12 G til en direkte lønnskompensasjon. Beløpene i kolonnen lønnskompensasjon består av månedlige utbetalinger for 2020.

4 Gikk ut av styret i løpet av 2020.

5 Rentesubsidiering ansattelån; Rentesats på lån til ansatte er den til hver tid gjeldene normrente minus 0,75%. Lån til styremedlemmer og medlemmer av forstanderskapet er gitt på ordinære vilkår.

For egenkapitalbevisene som er listet ovenfor, er også egenkapitalbevis eiet av ektefelle, mindreårige barn eller selskap hvor vedkommende har bestemmende innflytelse som nevnt i aksjelovens § 1-3 nr 2 medregnet.

Sandnes Sparebank har en innskuddsbasert ordning som tilfredsstillere kravene i Lov om Foretakspensjon.

Sandnes Sparebank har fra 1.1.07 tilbudt innskuddspensjon for nyansatte. I forbindelse med omleggingen gikk også en del personer ansatt før 1.1.07 over fra ytelsesordningen til den nye innskuddsordningen. I slutten av 2013 gikk resterende ansatte over til innskuddsordning. De berørte får en løpende kompensasjon i form av lønn.

Morbanken har i tillegg en AFP-ordning. Den gamle AFP-ordningen ble vedtatt avvirket i februar 2010. Som erstatning for den gamle AFP-ordningen er det etablert en ny AFP-ordning som gir et livslangt tillegg på den ordinære pensjonen. Den nye AFP-ordningen er en

ytelsesbasert flerforetakspensjonsordning, og finansieres gjennom premier som fastsettes som en prosent av lønn. Foreløpig foreligger det ingen pålitelig måling og allokering av forpliktelse og midler i ordningen. Regnskapsmessig blir ordningen således behandlet som en innskuddsbasert pensjonsordning hvor premiebetalingene kostnadsføres løpende, og ingen avsetninger foretas i regnskapet. Det ble ikke betalt premie i den nye ordningen før i 2011, og da var premien fastsatt til 1,4 % av samlede utbetalinger mellom 1 G og 7,1 G til bedriftens arbeidstakere.

Morbanken har også en driftspensjon for en tidligere administrerende direktør, med utbetalingsstart ved fylte 67 år. Beregningen av pensjonsforpliktelsen utføres av ekstern aktuar. Følgende økonomiske og aktuar-messige forutsetninger er lagt til grunn:

Forutsetninger

	2020	2019
Diskonteringsrente	1,70 %	2,30 %
Årlig forventet lønnsvekst	2,25 %	2,25 %
G-regulering	2,00 %	2,00 %
Regulering av løpende pensjon	1,25 %	1,25 %
Dødelighetstabell	K2013BE	K2013BE
AFP-uttak	0,00 %	0,00 %
Forventet frivillig avgang før pensjonsalder	0,00 %	0,00 %
Uførhetstabell	KU	KU

Konsern		Netto pensjonskostnader ytelsesplaner	Morbank	
2020	2019		2020	2019
	23			23
174	166	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelser	174	166
174	189	Netto pensjonskostnader	174	189
		Arbeidsgiveravgift		
174	189	Totale pensjonskostnader	174	189

Kostnader knyttet til innskuddsordninger utgjør henholdsvis kr 7,2 millioner kroner for konsern og kr 6,7 millioner kroner for morbank for 2020. Tilsvarende for 2019 var kr 7,3 millioner kroner for konsern og kr 6,4 millioner kroner for morbank.

Kostnader til den nye AFP-ordningen, som er behandlet som en innskuddsbasert pensjonsordning, utgjør 1,5 millioner kroner for konsern og morbank for 2020 og 1,5 millioner kroner for 2019.

Netto pensjonsforpliktelse

Konsern	31.12.2020			31.12.2019		
	Sikret	Usikret	Sum	Sikret	Usikret	Sum
Opptjente pensjonsrettigheter		8 005	8 005		7 810	7 810
Pensjonsmidler						
Beregnet pensjonsforpliktelse		8 005	8 005		7 810	7 810
Arbeidsgiveravgift av netto forpliktelse						
Netto pensjonsforpliktelse		8 005	8 005		7 810	7 810

Morbank	31.12.2020			31.12.2019		
	Sikret	Usikret	Sum	Sikret	Usikret	Sum
Opptjente pensjonsrettigheter		8 005	8 005		7 810	7 810
Pensjonsmidler						
Beregnet pensjonsforpliktelse		8 005	8 005		7 810	7 810
Arbeidsgiveravgift av netto forpliktelse						
Netto pensjonsforpliktelse		8 005	8 005		7 810	7 810

Konsernets forsikrede ordninger er underfinansierte. Netto pensjonsforpliktelse er ført opp som langsiktig gjeld i balansen.

Aktuarielle gevinster og tap føres mot andre inntekter og kostnader (OCI) i den perioden de oppstår. Dette medførte for 2020 en total kostnadsføring

over andre inntekter og kostnader (OCI) på 0,4 millioner kroner etter skatt for konsern og morbank. Tilsvarende tall for 2019 var en kostnadsføring på 0,4 millioner kroner etter skatt for konsern og morbank.

Konsern		Avstemming brutto pensjonsforpliktelse	Morbank	
31.12.2020	31.12.2019		31.12.2020	31.12.2019
7 810	7 489	Inngående balanse	7 810	7 489
	23	Årets opptjening		23
174	166	Årets rentekostnad	174	166
-450	-450	Utbetaling til pensjonister	-450	-450
471	582	Estimatavvik ført over andre inntekter og kostnader	471	582
8 005	7 810	Utgående balanse	8 005	7 810

Historisk utvikling (Konsern/Morbank)

Konsern	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2016
Brutto pensjonsforpliktelse	8 005	7 810	7 489	7 736	6 996
Brutto pensjonsmidler					
Arbeidsgiveravgift av netto forpliktelse					
Netto balanseførte pensjonsforpliktelse	8 005	7 810	7 489	7 736	6 996

Gjenværende netto pensjonsforpliktelse per 31.12.2020 er relatert til driftspensjon fra fylte 67 år for en tidligere administrerende direktør.

Konsern			Morbank	
2020	2019		2020	2019
		SKATTEKOSTNAD ORDINÆRT RESULTAT		
		Betalbar skatt		
50 109	55 525	Årets skattekostnad	37 454	46 820
-197	93	Korrigerings av tidligere års skattekost	24	93
		Utsatt skatt		
248	743	Endring i midlertidige forskjeller	-305	477
50 160	56 361	Sum skatt på ordinært resultat	37 173	47 391
		AVSTEMMING AV SKATTEKOSTNAD MOT RESULTAT FØR SKATT		
2020	2019		2020	2019
310 932	333 433	Resultat før skattekostnad	250 780	294 067
75 906	82 239	25/22 % av resultat før skatt ¹	62 695	73 517
-25 548	-25 972	Permanente forskjeller	-25 546	-26 219
-197	93	Korrigerings av skatt tidligere år	24	93
50 160	56 361	Sum skatt på ordinært resultat	37 173	47 391
16 %	17 %	Effektiv skattesats	15 %	16 %
		AVSTEMMING AV UTSATT SKATTEFORDEL / UTSATT SKATT		
31.12.2020	31.12.2019		31.12.2020	31.12.2019
-7 733	-7 926	Utsatt skattefordel/utsatt skatt per 1. januar	-8 017	-8 349
248	743	Endring ført mot resultatet	-305	477
-118	-146	Skatt av andre inntekter og kostnader	-118	-146
-209	-405	Andre poster		
-7 811	-7 733	Sum utsatt skattefordel / utsatt skatt	-8 440	-8 017

¹ I konsernet har morbank 25 % skattesats (finansforetak) mens bankens datterselskaper har 22 % skattesats.

Utsatt skattefordel og utsatt skatt i balansen splittet på midlertidige forskjeller

Konsern			Morbank	
31.12.2020	31.12.2019	UTSATT SKATTEFORDEL	31.12.2020	31.12.2019
-816	-358	Anlegg og driftsmidler	-885	-455
-20 947	-22 038	Bruksrettigheter leieavtaler	-19 882	-22 038
24 992	26 976	Leieforpliktelser	23 906	26 976
-47	-59	Gevinst og tapskonto	-37	-46
2 001	1 953	Pensjon	2 001	1 953
63	99	Regnskapsmessig avsetning	63	99
3 274	1 553	Finansielle instrumenter	3 274	1 529
4	-14	Omløpsmidler		
8 524	8 111	Sum utsatt skattefordel	8 440	8 017

31.12.2020	31.12.2019	UTSATT SKATT	31.12.2020	31.12.2019
713	379	Finansielle instrumenter		
713	379	Sum utsatt skatt		

Utsatt skatt og utsatt skattefordel er nettoført på selskapsnivå.

25

KLASSIFISERING AV FINANSIELLE INSTRUMENTER

Følgende tabeller presenterer klassifisering av finansielle eiendeler og forpliktelser pr. balansedato iht IFRS 9.

For ytterligere beskrivelse av klassifisering av finansielle instrumenter se [note 2](#).

Konsern 31.12.2020	Amortisert kost	Virkelig verdi over resultat (pliktig)	Virkelig verdi over resultat (opsjon)	Sikrings bokføring	Virkelig verdi over utvidet resultat (OCI)	Egenkapitalmetode ¹	Ikke finansielle eiendeler og forpliktelser	Sum
EIENDELER								
Kontanter	3 263							3 263
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner ²	485 300							485 300
Utlån til kunder	22 694 107		1 305 613					23 999 720
Sertifikater og obligasjoner	332 253	3 546 773						3 879 026
Aksjer		103 420						103 420
Eierinteresser i tilknyttet selskap						33 767		33 767
Finansielle derivater		32 027		294 243				326 270
Opptjente inntekter							18 550	18 550
Finansielle instrumenter med verdiendring over utvidet resultat					258 417			258 417
Øvrige eiendeler							127 477	127 477
Sum eiendeler	23 514 924	3 682 220	1 305 613	294 243	258 417	33 767	146 028	29 235 211
FORPLIKTELSE								
Gjeld til kredittinstitusjoner	1 471 784							1 471 784
Innskudd fra kunder	11 454 320		471 736					11 926 057
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	7 355 641			4 922 862				12 278 503
Finansielle derivater		79 223		67 076				146 300
Påløpte kostnader							34 392	34 392
Ansvarlig lånekapital	200 716							200 716
Annen gjeld							210 736	210 736
Avsetninger	6 282						8 562	14 844
Sum forpliktelser	20 488 743	79 223	471 736	4 989 938			253 690	26 283 331
Konsern 31.12.2019								
Konsern 31.12.2019	Amortisert kost	Virkelig verdi over resultat (pliktig)	Virkelig verdi over resultat (opsjon)	Sikrings bokføring	Virkelig verdi over utvidet resultat (OCI)	Egenkapitalmetode ¹	Ikke finansielle eiendeler og forpliktelser	Sum
EIENDELER								
Kontanter	4 261							4 261
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner ²	570 160							570 160
Utlån til kunder	21 897 252		980 757					22 878 009
Sertifikater og obligasjoner	85 436	3 772 125						3 857 560
Aksjer		295 432						295 432
Finansielle derivater		24 101		88 659				112 759
Opptjente inntekter							46 946	46 946
Finansielle instrumenter med verdiendring over utvidet resultat					258 417			258 417
Øvrige eiendeler							134 715	134 715
Sum eiendeler	22 557 109	4 091 657	980 757	88 659	258 417		181 661	28 158 259
FORPLIKTELSE								
Gjeld til kredittinstitusjoner	43 672							43 672
Innskudd fra kunder	11 080 886		751 943					11 832 829
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	7 100 471			5 591 600				12 692 071
Finansielle derivater		49 464		61 716				111 181
Påløpte kostnader							40 950	40 950
Ansvarlig lånekapital	201 191							201 191
Annen gjeld							200 469	200 469
Avsetninger	7 808						8 655	16 463
Sum forpliktelser	18 434 027	49 464	751 943	5 653 316			250 074	25 138 825

1 Eierinteresser i tilknyttet selskap som regnskapsføres etter egenkapitalmetode omfattes ikke av IFRS 9 standarden men tas med i oversikten da det er en finansiell eiendel.

2 Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner inkluderer fordringer på sentralbank.

Morbank 31.12.2020	Amortisert kost	Virkelig verdi over resultat (pliktig)	Virkelig verdi over resultat (opsjon)	Sikrings bokføring	Virkelig verdi over utvidet resultat (OCI)	Egen-kapital-metode ¹	Ikke finansielle eiendeler og forpliktelser	Sum
EIENDELER								
Kontanter	3 263							3 263
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner ²	510 357							510 357
Utlån til kunder	13 178 665		1 305 613		595 574			15 079 852
Sertifikater og obligasjoner	332 253	3 073 481						3 405 734
Aksjer		103 420						103 420
Eierinteresser i tilknyttet selskap						33 767		33 767
Finansielle derivater		32 027		151 669				183 696
Opptjente inntekter							17 769	17 769
Finansielle instrumenter med verdiendring over utvidet resultat					258 417			258 417
Øvrige eiendeler	1 386 382						103 426	1 489 807
Sum eiendeler	15 410 921	3 208 928	1 305 613	151 669	853 991	33 767	121 195	21 086 084

FORPLIKTELSE								
Gjeld til kredittinstitusjoner	1 376 117							1 376 117
Innskudd fra kunder	11 459 492		471 736					11 931 228
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	2 054 622			2 458 292				4 512 914
Finansielle derivater		79 223		74 409				153 633
Påløpte kostnader							30 039	30 039
Ansvarlig lånekapital	200 716							200 716
Annen gjeld							186 329	186 329
Avsetninger	6 119						8 562	14 681
Sum forpliktelser	15 097 065	79 223	471 736	2 532 701			224 930	18 405 656

Morbank 31.12.2019	Amortisert kost	Virkelig verdi over resultat (pliktig)	Virkelig verdi over resultat (opsjon)	Sikrings bokføring	Virkelig verdi over utvidet resultat (OCI)	Egen-kapital-metode ¹	Ikke finansielle eiendeler og forpliktelser	Sum
EIENDELER								
Kontanter	4 261							4 261
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner ²	569 318							569 318
Utlån til kunder	12 922 320		980 757		1 078 012			14 981 089
Sertifikater og obligasjoner	85 436	2 976 730						3 062 166
Aksjer		295 432						295 432
Finansielle derivater		24 101		39 581				63 682
Opptjente inntekter							44 982	44 982
Finansielle instrumenter med verdiendring over utvidet resultat					258 417			258 417
Øvrige eiendeler	1 293 808						119 610	1 413 418
Sum eiendeler	14 875 143	3 296 263	980 757	39 581	1 336 429		164 592	20 692 763

FORPLIKTELSE								
Gjeld til kredittinstitusjoner	286 440							286 440
Innskudd fra kunder	11 082 587		751 943					11 834 530
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	2 252 398			2 991 186				5 243 585
Finansielle derivater		49 464		39 912				89 377
Påløpte kostnader							38 621	38 621
Ansvarlig lånekapital	201 191							201 191
Annen gjeld							187 169	187 169
Avsetninger	7 696						8 655	16 351
Sum forpliktelser	13 830 312	49 464	751 943	3 031 099			234 445	17 897 263

1 Eierinteresser i tilknyttet selskap som regnskapsføres etter egenkapitalmetode omfattes ikke av IFRS 9 standarden men tas med i oversikten da det er en finansiell eiendel.

2 Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner inkluderer fordringer på sentralbank.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter
vurdert til amortisert kost

Konsern	31.12.2020		31.12.2019	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
EIENDELER				
Kontanter	3 263	3 263	4 261	4 261
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	485 300	485 300	570 160	570 160
Utlån til kunder	22 694 107	22 694 107	21 897 252	21 897 252
Sertifikater og obligasjoner	332 253	336 669	85 436	85 603
Sum eiendeler	23 514 924	23 519 340	22 557 109	22 557 276
FORPLIKTELSE				
Gjeld til kredittinstitusjoner	1 471 784	1 471 784	43 672	43 672
Innskudd fra og gjeld til kunder	11 454 320	11 454 320	11 080 886	11 080 886
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer ¹	12 278 503	12 314 290	12 692 071	12 720 186
Ansvarlig lånekapital	200 716	204 149	201 191	203 183
Avsetninger	6 282	6 282	7 808	7 808
Sum forpliktelser	25 411 605	25 450 825	24 025 626	24 055 734

Morbank	31.12.2020		31.12.2019	
	Balanseført verdi	Virkelig verdi	Balanseført verdi	Virkelig verdi
EIENDELER				
Kontanter og fordringer på sentralbanker	3 263	3 263	4 261	4 261
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	510 357	510 357	569 318	569 318
Utlån til kunder	13 178 665	13 178 665	12 922 320	12 922 320
Sertifikater og obligasjoner	332 253	336 669	85 436	85 603
Øvrige eiendeler	1 386 382	1 386 382	1 293 808	1 293 808
Sum eiendeler	15 410 921	15 415 336	14 875 143	14 875 310
FORPLIKTELSE				
Gjeld til kredittinstitusjoner	1 376 117	1 376 117	286 440	286 440
Innskudd fra og gjeld til kunder	11 459 492	11 459 492	11 082 587	11 082 587
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer ¹	4 512 914	4 528 741	5 243 585	5 271 029
Ansvarlig lånekapital	200 716	204 149	201 191	203 183
Avsetninger	6 119	6 119	7 696	7 696
Sum forpliktelser	17 555 357	17 574 617	16 821 498	16 850 935

¹ Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer inkluderer fastrenteobligasjoner som inngår i sikringsbokføring.

For finansielle instrumenter med kort løpetid (mindre enn tre måneder) forutsettes bokført verdi å representere virkelig verdi. Denne forutsetningen er også benyttet for innskudd og sparekontoer uten bestemt løpetid.

Utlån til / innskudd fra kunder verdsatt til amortisert kost inkluderer utlån og innskudd med flytende rente. Utlån og innskudd med flytende rente blir justert ved rentendringer i markedet samt ved endring av kredittrisiko. Konsernet vurderer derfor virkelig verdi på slike produkter til å være tilnærmet lik balanseført verdi. Utlån som ikke tilfredsstiller denne løpende repriseringsforutsetningen, blir individuelt verdsatt til virkelig verdi per balansedagen. Eventuelle mer- eller mindreverdier som vil oppstå innenfor en eventuell renteendringsperiode anses ikke å utgjøre signifikant verdi for konsernet.

Finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi

Konsernet benytter følgende verdsettelseshieraki ved beregning av virkelig verdi for finansielle instrumenter:

- Nivå 1** – Noterte priser i et aktivt marked for gjeldende eiendel eller forpliktelse
- Nivå 2** – Noterte priser i et aktivt marked for lignende eiendeler eller forpliktelser, eller annen verdsettelsesmetode hvor all vesentlig input er basert på observerbar markedsdata
- Nivå 3** – Verdsettelsesteknikker som i hovedsak ikke er basert på observerbare markedsdata

				Konsern
Virkelig verdi verdsettelse				
ved utgangen av perioden etter verdsettelseshierarkiet				
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt per 31.12.2020
Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet				
Utlån til kunder			1 305 613	1 305 613
Sertifikater og obligasjoner		3 546 773		3 546 773
Aksjer	33 600	58 043	11 778	103 420
Finansielle derivater		32 027		32 027
Finansielle derivater, sikringsinstrument		294 243		294 243
Finansielle instrumenter til virkelig verdi over utvidet resultat				
Aksjer			258 417	258 417
Sum eiendeler	33 600	3 931 085	1 575 807	5 540 492
Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet				
Innskudd fra kunder		471 736		471 736
Finansielle derivater		79 223		79 223
Finansielle derivater, sikringsinstrument		67 076		67 076
Sum forpliktelser		618 036		618 036

				Konsern
Amortisert kost verdsettelse				
ved utgangen av perioden etter verdsettelseshierarkiet				
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt per 31.12.2020
Finansielle eiendeler til amortisert kost				
Konter		3 263		3 263
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		485 300		485 300
Utlån til kunder		22 694 107		22 694 107
Sertifikater og obligasjoner		332 253		332 253
Sum eiendeler		23 514 924		23 514 924
Finansielle forpliktelser til amortisert kost				
Gjeld til kredittinstitusjoner		1 471 784		1 471 784
Innskudd fra kunder		11 454 320		11 454 320
Verdipapirgjeld ¹		12 278 503		12 278 503
Ansvarlig lånekapital		200 716		200 716
Avsetninger		6 282		6 282
Sum forpliktelser		25 411 605		25 411 605

¹ Verdipapirgjeld inkluderer fastrenteobligasjoner som inngår i sikringsbokføring.

				Konsern
Virkelig verdi verdsettelse				
ved utgangen av perioden etter verdsettelseshierarkiet				
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt per 31.12.2019
Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet				
Utlån til kunder			980 757	980 756,52
Sertifikater og obligasjoner		3 772 125		3 772 124,67
Aksjer	32 130	247 625	15 677	295 432,00
Finansielle derivater		24 101		24 100,54
Finansielle derivater, sikringsinstrument		88 659		88 658,74
Finansielle instrumenter tilgjengelig for salg				
Aksjer			258 417	258 416,63
Sum eiendeler	32 130	4 132 509	1 254 850	5 419 489
Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet				
Innskudd fra kunder		751 943		751 943
Finansielle derivater		49 464		49 464
Finansielle derivater, sikringsinstrument		61 716		61 716
Sum forpliktelser		863 124		863 124

				Konsern
Amortisert kost verdsettelse				
ved utgangen av perioden etter verdsettelseshierarkiet				
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt per 31.12.2019
Finansielle eiendeler til amortisert kost				
Kontanter og fordringer på sentralbanker		4 261		4 261
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		570 160		570 160
Utlån til kunder		21 897 252		21 897 252
Sertifikater og obligasjoner		85 436		85 436
Sum eiendeler		22 557 109		22 557 109
Finansielle forpliktelser til amortisert kost				
Gjeld til kredittinstitusjoner		43 672		43 672
Innskudd fra kunder		11 080 886		11 080 886
Verdipapirgjeld ¹		12 692 071		12 692 071
Ansvarlig lånekapital		201 191		201 191
Avsetninger		7 808		7 808
Sum forpliktelser		24 025 626		24 025 626

¹ Verdipapirgjeld inkluderer fastrenteobligasjoner som inngår i sikringsbokføring.

				Konsern
Avstemming av bevegelser for nivå 3				
fra 31.12.2019 til 31.12.2020				
	Utlån	Aksjer til virkelig verdi over utvidet resultat (FVOCI) ²	Aksjer til virkelig verdi over resultat (FVTPL)	Totalt
Balanse per 31.12.2019	980 757	258 417	15 677	1 254 850
Resultatført gevinst/tap i årets resultat	25 881		-4 626	21 254
Resultatført gevinst/tap i andre inntekter / OCI				
Kjøp			727	727
Utstedelse	483 991			483 991
Oppgjør	-185 016			-185 016
Balanse per 31.12.2020	1 305 613	258 417	11 778	1 575 807

² Aksjer og andeler er under IFRS 9 vurdert til virkelig verdi med verdiendring over resultat (FVTPL), med unntak av bankens investering i EIKA Gruppen AS som er klassifisert som finansielle instrumenter med verdiendring over utvidet resultat (FVOCI) da denne anses som en strategisk investering for banken.

Resultatført gevinst/tap i årets resultat er inkludert i netto gevinst/tap på finansielle instrumenter til virkelig verdi hva gjelder utlån og aksjer (FVTPL).

				Morbank
Virkelig verdi verdsettelse				
ved utgangen av perioden etter verdsettelseshierarkiet				
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt per 31.12.2020
Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet				
Utlån til kunder		595 574	1 305 613	1 901 187
Sertifikater og obligasjoner		3 073 481		3 073 481
Aksjer	33 600	58 043	11 778	103 420
Finansielle derivater		32 027		32 027
Finansielle derivater, sikringsinstrument		151 669		151 669
Finansielle instrumenter til virkelig verdi over utvidet resultat				
Aksjer			258 417	258 417
Sum eiendeler	33 600	3 910 794	1 575 807	5 520 201
Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet				
Innskudd fra kunder		471 736		471 736
Finansielle derivater		79 223		79 223
Finansielle derivater, sikringsinstrument		74 409		74 409
Sum forpliktelser		625 369		625 369

				Morbank
Amortisert kost verdsettelse				
ved utgangen av perioden etter verdsettelseshierarkiet				
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt per 31.12.2020
Finansielle eiendeler til amortisert kost				
Konter		3 263		3 263
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		510 357		510 357
Utlån til kunder		13 178 665		13 178 665
Sertifikater og obligasjoner		332 253		332 253
Andre eiendeler		1 386 382		1 386 382
Sum eiendeler		15 410 921		15 410 921
Finansielle forpliktelser til amortisert kost				
Gjeld til kredittinstitusjoner		1 376 117		1 376 117
Innskudd fra kunder		11 459 492		11 459 492
Verdipapirgjeld ¹		4 512 914		4 512 914
Ansvarlig lånekapital		200 716		200 716
Avsetninger		6 119		6 119
Sum forpliktelser		17 555 357		17 555 357

¹ Verdipapirgjeld inkluderer fastrenteobligasjoner som inngår i sikringsbokføring.

				Morbank
Virkelig verdi verdsettelse				
ved utgangen av perioden etter verdsettelseshierarkiet				
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt per 31.12.2019
Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet				
Utlån til kunder		1 078 012	980 757	2 058 769
Sertifikater og obligasjoner		2 976 730		2 976 730
Aksjer	32 130	247 625	15 677	295 432
Finansielle derivater		24 101		24 101
Finansielle derivater, sikringsinstrument		39 581		39 581
Finansielle instrumenter tilgjengelig for salg				
Aksjer			258 417	258 417
Sum eiendeler	32 130	4 366 049	1 254 850	5 653 029
Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet				
Innskudd fra kunder		751 943		751 943
Finansielle derivater		49 464		49 464
Finansielle derivater, sikringsinstrument		39 912		39 912
Sum forpliktelser		841 320		841 320

				Morbank
Amortisert kost verdsettelse				
ved utgangen av perioden etter verdsettelseshierarkiet				
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt per 31.12.2019
Finansielle eiendeler til amortisert kost				
Konter		4 261		4 261
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		569 318		569 318
Utlån til kunder		12 922 320		12 922 320
Sertifikater og obligasjoner		85 436		85 436
Andre eiendeler		1 293 808		1 293 808
Sum eiendeler		14 875 143		14 875 143
Finansielle forpliktelser til amortisert kost				
Gjeld til kredittinstitusjoner		286 440		286 440
Innskudd fra kunder		11 082 587		11 082 587
Verdipapirgjeld ¹		5 243 585		5 243 585
Ansvarlig lånekapital		201 191		201 191
Avsetninger		7 696		7 696
Sum forpliktelser		16 821 498		16 821 498

¹ Verdipapirgjeld inkluderer fastrenteobligasjoner som inngår i sikringsbokføring.

Morbank

Avstemming av bevegelser for nivå 3 fra 31.12.2019 til 31.12.2020

	Utlån	Aksjer til virkelig verdi over utvidet resultat (FVOCI) ¹	Aksjer til virkelig verdi over resultat (FVTPL)	Totalt
Balanse per 31.12.2019	980 757	258 417	15 677	1 254 850
Resultatført gevinst/tap i årets resultat	25 881		-4 626	21 254
Resultatført gevinst/tap i andre inntekter / OCI				
Kjøp			727	727
Utstedelse	483 991			483 991
Oppgjør	-185 016			-185 016
Balanse per 31.12.2020	1 305 613	258 417	11 778	1 575 807

¹ Aksjer og andeler er under IFRS 9 vurdert til virkelig verdi med verdiendring over resultat (FVTPL), med unntak av bankens investering i EKA Gruppen AS som er klassifisert som finansielle instrumenter med verdiendring over utvidet resultat (FVOCI) da denne anses som en strategisk investering for banken.

Resultatført gevinst/tap i årets resultat er inkludert i netto gevinst/tap på finansielle instrumenter til virkelig verdi hva gjelder utlån og aksjer (FVTPL).

Nedenfor følger en beskrivelse av hvordan virkelig verdi er beregnet for de finansielle instrumenter i nivå 2 og 3, dvs. hvor det er benyttet en verdsettelsesteknikk.

Finansielle instrumenter klassifisert i nivå 2

Sertifikater og obligasjoner

Sertifikater og obligasjoner som inngår i bankens «likviditetsportefølje» er verdsatt til markedsverdi basert på innhentet informasjon fra meglere av obligasjoner i markedet. Verdiansettelse av obligasjoner og sertifikater blir beregnet ut fra meglernes beste skjønn med hensyn til omsetningskurs på balansedagen. Dette gjelder tilsvarende for beregning av virkelig verdi av bankens «holdt til forfall» portefølje som i regnskapet er bokført til amortisert kost.

Utlån til virkelig verdi med verdiendring over utvidet resultat (FVOCI)

Utlån som morbank kan overføre til SSB Boligkreditt AS er i morbank klassifisert til virkelig verdi med verdiendring over utvidet resultat (FVOCI), da forretningsmodellen tilsier at morbank har til hensikt å inndrive kontraktsfestede kontantstrømmer men også kan selge/overføre lånene til SSB Boligkreditt AS. I konsernregnskapet blir lånene vurdert til amortisert kost da konsernet ikke har til hensikt å selge lånene. Virkelig verdi på lånene antas å være tilnærmet lik verdi av ordinære utlån med flytende rente.

Finansielle investeringer

Finansielle investeringer er verdsatt i henhold til EVCA Valuation Principles hvor slik verdsettelse gjennomføres på selskapsnivå.

Finansielle derivater

Finansielle derivater er verdsatt til markedsverdi basert på innhentet informasjon om valutakurser og swapkurver. I kategorien inngår renteswapper, valutawapper og terminkontrakter der observerbare markedsverdier er tilgjengelige via Reuters eller Bloomberg.

Innskudd fra kunder

Innskudd fra kunder med fastrente < 1 år er vurdert basert på avtalt kontantstrøm på innskuddet neddiskontert med effektiv rente. Effektiv rente er basert på gjeldende markedsbetingelser for fastrenteinnskudd på balansedagen.

Finansielle instrumenter klassifisert i nivå 3

Utlån

Utlån til kunder med fastrente er vurdert på grunnlag av avtalt kontantstrøm for lånene neddiskontert med effektiv rente. Effektiv rente er basert på rådende markedsbetingelser for tilsvarende fastrentelån. Verdi på lånet vil være mest sensitiv for endring i rentenivået og endring i kredittisiko på kunden (særsklit bedriftskunder). En endring på 10 punkter vil påvirke verdsettelsen av porteføljen med 5,7 millioner kroner.

Utlån til kunder som er gjenstand for nedskrivning er vurdert med utgangspunkt i sannsynlig kontantstrøm for lånene neddiskontert med effektiv rente justert for markedsvilkår for tilsvarende ikke nedskrevne lån.

Aksjer – FVOCI

For aksjer klassifisert som virkelig verdi over utvidet resultat (FVOCI) er verdsettelsen basert på vurderinger gjort på grunnlag av historisk informasjon og generell markedsutvikling for aktuelle bransjer. En endring i markedsutviklingen vil påvirke verdsettelsen av aksjene.

Innskudd fra kunder

Innskudd fra kunder med fastrente > 1 år er vurdert basert på avtalt kontantstrøm på innskuddet neddiskontert med effektiv rente. Effektiv rente er basert på observerbart rentenivå i markedet og det generelle fundingnivået for konsernet. Verdi på innskuddet er mest sensitiv for endring i rentenivået. På grunn av lite volum på aktuelle innskudd ansees verdiendring for innskuddene å være uvesentlig for konsernet.

27

UTLÅN TIL OG FORDRINGER PÅ KREDITTINSTITUSJONER

Konsern		Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	Morbank	
31.12.2020	31.12.2019		31.12.2020	31.12.2019
485 300	570 160	Utlån og fordringer uten avtalt løpetid eller oppsigelse ¹	510 357	569 318
		Utlån og fordringer med avtalt løpetid eller oppsigelse		
485 300	570 160	Sum utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	510 357	569 318

¹ Inkluderer fordring på Sentralbanken med 377,2 millioner kroner per 31.12.20 og 469,9 millioner kroner per 31.12.2019.

28

CERTIFIKATER OG OBLIGASJONER

Konsern		Certifikater og obligasjoner	Morbank	
31.12.2020	31.12.2019		31.12.2020	31.12.2019
3 545 917	3 770 956	Sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi	3 072 625	2 975 562
856	1 169	Ansvarlig lån til virkelig verdi	856	1 169
3 546 773	3 772 125	Sum sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi	3 073 481	2 976 730
658 957	446 490	<i>Herav statsgaranterte sertifikater/obligasjoner</i>	658 957	446 490
332 253	85 436	Sertifikater og obligasjoner til amortisert kost	332 253	85 436
332 253	85 436	Sum sertifikater og obligasjoner til amortisert kost	332 253	85 436
3 879 026	3 857 560	Sum sertifikater og obligasjoner	3 405 734	3 062 166
1,07 %	2,05 %	Snitt kupongrente sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi	1,10 %	2,00 %
1,67	1,87	Snitt gjenstående løpetid sertifikater og obligasjoner til virkelig verdi	1,51	1,88
0,81 %	2,32 %	Snitt kupongrente sertifikater og obligasjoner til amortisert kost	0,81 %	2,32 %
4,53	5,29	Snitt gjenstående løpetid sertifikater og obligasjoner til amortisert kost	4,53	5,29

Banken har to separate porteføljer av rentepapirer;

1) Bankens likviditetsportefølje av sertifikater og obligasjoner er klassifisert til virkelig verdi over resultatet iht. til den forretningsmodellen som styrer forvaltningen av likviditetsporteføljen i samsvar med IFRS 9. Forretningsmodellen gir et avkastningsmål for likviditetsporteføljen og kjøp og salg gjøres ut fra et mål om maksimal fortjeneste.

2) Bankens holdt til forfall portefølje er klassifisert til amortisert kost da forretningsmodellen er at banken skal holde disse papirene til endelig forfall (langsiktige investeringer).

Aksjer i datterselskap

Datterselskap	Foretaksnummer	Adresse	Sted	Selskapskapital	Eierandel (%)	Antall aksjer	Pålydende	Kostpris	Bokført verdi 31.12.20	Bokført verdi 31.12.19
Aktiv Eiendoms- megling Jæren AS	934 001 942	Jernbanegata 5	Bryne	608	60	36 465 472	0,01	4 185	4 185	4 185
SSB Boligkreditt AS	993 153 036	Rådhusgata 3	Sandnes	350 100	100	2 276 000	100	350 130	350 130	350 130
Leirfivel AS	920 538 606	Rådhusgata 3	Sandnes	30	100	30 000	1	30	13	13
Bokført verdi datterselskaper								354 345	354 328	354 328

Minoritetsinteresser i konsernet

I 2015 kjøpte konsernet 100 % av aksjene i Aktiv Eiendomsmegling Jæren og selskapet ble i det påfølgende fusjonert med datterselskapet Sandnes Eiendom. Etter fusjonen solgte konsernet 40 % av aksjene i selskapet til Jæren Sparebank. Selskapets formål er å drive eiendomsmegling.

Utbytte mellom konsernselskaper

Det er ikke utbetalt utbytte fra datterselskaper til morbanken i 2020. For 2019 ble det utbetalt et utbytte på 0,5 millioner kroner.

Konsern		Spesifikasjon av andre eiendeler i konsern	Morbank	
31.12.2020	31.12.2019		31.12.2020	31.12.2019
16 312	11 719	Andre eiendeler	2 111	1 425
		Mellomværende SSB Boligkreditt	1 032 054	939 481
16 312	11 719	Sum andre eiendeler	1 034 165	940 906

Aksjer i tilknyttede selskaper

Tilknyttede selskaper	Foretaksnummer	Adresse	Sted	Selskapskapital	Eierandel (%)	Antall aksjer	Pålydende	Kostpris	Bokført verdi 31.12.20	Bokført verdi 31.12.19
Kjell Haver Regnskapsservice AS	947 214 489	Welhavens vei 5	Sandnes	2 697	49,5	345 015	3,87	29 363	33 767	
Bokført verdi aksjer i tilknyttede selskaper (konsern og morbank)								29 363	33 767	

Tilknyttede selskaper 2020

Balanseført verdi i konsern og morbank	Kjell Haver Regnskapsservice AS	Sum
Verdi i balansen ved periodens begynnelse		
Kapitalforhøyelse/kjøp	29 363	29 363
Utbytte		
Årets resultatandel	4 405	4 405
Verdi i balansen ved periodens slutt	33 767	33 767

Selskapsinformasjon	Kjell Haver Regnskapsservice AS	Sum
Kontanter og kontantekvivalenter	13 819	13 819
Øvrige omløpsmidler	5 717	5 717
Anleggsmidler	1 752	1 752
Sum eiendeler	21 289	21 289
Kortsiktige finansielle forpliktelser	18 233	18 233
Langsiktige forpliktelser		
Egenkapital	3 056	3 056
Sum egenkapital og gjeld	21 289	21 289
Driftsinntekter	46 891	46 891
Avskrivninger	-412	-412
Øvrige driftskostnader	-35 108	-35 108
Renteinntekter	39	39
Rentekostnader	-2	-2
Skattekostnad	-2 510	-2 510
Totalresultat etter skatt	8 898	8 898
Mottatt utbytte fra tilknyttet virksomhet (andel Sandnes Sparebank)		

Kjell Haver Regnskapsservice AS er et lokalt Sandnes selskap som tilbyr regnskap- og rådgivningstjenester for sine kunder. Selskapet har 34 ansatte per 31.12.2020.

Konsern		Aksjer og fond	Morbank	
31.12.2020	31.12.2019		31.12.2020	31.12.2019
9 047	9 047	Eiendoms kreditt AS (org.nr.979391285)	9 047	9 047
33 600	32 130	Jæren Sparebank (org.nr 937895976)	33 600	32 130
31 985	31 985	EIKA VBB AS (org.nr 921859708)	31 985	31 985
1	3 185	Saffron India Real Estate Fund I	1	3 185
7 510	12 372	VN Norge AS (org.nr 821083052)	7 510	12 372
4 267	3 305	Skandinavisk Data Center A/S	4 267	3 305
103	89	Øvrige unoterte	103	89
86 514	92 113	Sum aksjer til virkelig verdi over resultatet	86 514	92 113
16 907	203 319	Andeler i obligasjonsfond	16 907	203 319
103 420	295 432	Sum aksjer og fond til virkelig verdi over resultatet	103 420	295 432

Disse eiendelene er klassifisert til virkelig verdi med verdiendring over resultatet. For netto verdiendring av investeringene, se [note 19](#).

Total kostpris for aksjene utgjør 56,0 millioner kroner. Kostpris for rentefondene utgjør 15,1 millioner kroner. Banken har i 2020 realisert en vesentlig andel av sin obligasjonsfondsportefølje. Sandnes Sparebank har ikke vesentlig innflytelse i selskapene.

For Säkorn Invest som inngår i øvrige unoterte aksjer, er uinnkalt kommitert kapital 0,2 millioner kroner per 31.12.2020.

Aksjer i VIPPS AS ble i 2019 overført ved tingsinnskudd til EIKA VBB AS. Banken eier dermed nå aksjene i VIPPS AS indirekte gjennom EIKA VBB AS som fungerer som felles holdingselskap for EIKA bankene.

Aksjene utgjør vederlagsaksjer knyttet til fusjonen mellom BankID Norge, BankAxept AS og Vipps AS tilbake i 2018. Det har i 2020 ikke vært kapitalendringer i EIKA VBB AS og banken eier totalt 8.082 aksjer i EIKA VBB AS. Prisingen av aksjene reflekterer verdien på underliggende aksjer i VIPPS AS som baseres på prisingen i VIPPS fusjonen i 2018.

Bankens investering i Saffron India Real Estate Fund 1 er i 2020 nedskrevet av forsiktighensyn på grunn av usikkerhet rundt underliggende verdier i selskapet. Når det gjelder bankens investering i VN Norge AS er verdien redusert som følge av utbetaling av ekstraordinært utbytte i 2020 som følge av at selskapet har konvertert og realisert deler av underliggende VISA Inc portefølje. Totalt er det inntektsført utbytte fra selskapet på 7,5 millioner kroner i 2020.

31

IMMATERIELLE EIENDELER

Konsern			Morbank			
Goodwill	IT systemer	Sum immaterielle eiendeler	Immaterielle eiendeler	Goodwill	IT systemer	Sum immaterielle eiendeler
4 553	26 188	30 741	Bokført verdi per 31.12.2018	26 188		26 188
17	187	204	Tilgang	187		187
			Avhendelser			
17		17	Nedskrivninger			
	10 132	10 132	Avskrivninger	10 132		10 132
4 553	16 243	20 796	Bokført verdi per 31.12.2019	16 243		16 243
4 570	187 171	191 741	Opprinnelig anskaffelseskost	184 227		184 227
17	170 928	170 945	Samlede av- og nedskrivninger	167 984		167 984
4 553	16 243	20 796	Bokført verdi per 31.12.2019	16 243		16 243
	744	744	Tilgang	744		744
			Avhendelser			
			Nedskrivninger			
	9 390	9 390	Avskrivninger	9 390		9 390
4 553	7 597	12 150	Bokført verdi per 31.12.2020	7 597		7 597
4 570	187 915	192 485	Opprinnelig anskaffelseskost	184 971		184 971
17	180 318	180 335	Samlede av- og nedskrivninger	177 374		177 374
4 553	7 597	12 150	Bokført verdi per 31.12.2020	7 597		7 597
	3-5 år		Utnyttbar levetid	3-5 år		

Konsern			Balansført goodwill
31.12.2020	31.12.2019	31.12.2018	
4 553	4 553	4 553	Aktiv Eiendomsmegling Jæren
4 553	4 553	4 553	Sum goodwill

De enkelte goodwillposter og andre immaterielle eiendeler i konsernets balanse er allokert til vurderingsenheter med henblikk på hvilke virksomheter som nyter godt av den kjøpte eiendelen. Valg av vurderingsenhet er gjort ut fra hensyn til hvor det er mulig å identifisere og skille ut kontantstrømmer knyttet til virksomheten.

Goodwill i konsernet er i sin helhet relatert til Aktiv Eiendomsmegling Jæren. Første del av posten oppstod i 2005 da konsernet økte eierandelen i datterselskapet Sandnes Eiendom fra 50 % til 100 %. I 2015 kjøpte konsernet 100 % av aksjene i Aktiv Eiendomsmegling Jæren og resterende del av goodwill stammer fra dette oppkjøpet. Sandnes Eiendom og Aktiv Eiendomsmegling Jæren ble i det påfølgende fusjonert, og konsernet solgte seg ut med 40 % av selskapet. Nedskrivningstesting av balanseførte verdier foretas ved en neddiskontering av forventet fremtidig kontantstrøm fra virksomheten. Kontantstrømmene er basert på godkjente budsjetter og ledelsens prognoser.

Både budsjetter og prognoser er beheftet med stor grad av usikkerhet. Dersom de faktiske økonomiske forhold avviker fra de forutsetningene som er lagt til grunn i budsjetter og planer vil nedskrivningstestene kunne gi et annet resultat. Videre avhenger nedskrivningstestene av det benyttede avkastningskrav. Avkastningskravet er skjønnsmessig fastsatt på grunnlag av tilgjengelig informasjon på balansedagen. Nedskrivningstest gjennomføres årlig, og gir ikke grunnlag for nedskrivning for 2020. Goodwill knyttet til Aktiv Eiendomsmegling Jæren er rapportert under segmentet Eiendomsmegling.

IT systemer gjelder utvikling og kjøp av IT-applikasjoner, herunder applikasjoner til dataanalyse og risikovurdering. Implementerte systemer blir avskrevet lineært over 3-5 år. Nedskrivningstest gjennomføres årlig. Det ble ikke identifisert noen nedskrivningsbehov av immaterielle eiendeler i 2020.

32

ANLEGGSMIDLER

Konsern			Anleggsmidler	Morbank		
Maskiner, inventar etc	Tomt og fast eiendom	Sum anleggsmidler		Maskiner, inventar etc	Tomt og fast eiendom	Sum anleggsmidler
4 394	1 663	6 057	Bokført verdi per 31.12.2018	4 343	1 664	6 007
1 063		1 063	Tilgang	874		874
			Avhendelser			
			Nedskrivninger			
1 132	51	1 183	Avskrivninger	1 056	51	1 107
4 325	1 612	5 937	Bokført verdi per 31.12.2019	4 161	1 612	5 773
98 374	38 186	136 561	Opprinnelig anskaffelseskost	93 464	2 900	96 364
94 050	36 574	130 624	Samlede av- og nedskrivninger	89 303	1 288	90 590
4 325	1 612	5 937	Bokført verdi per 31.12.2019	4 161	1 612	5 773
1 378		1 378	Tilgang	1 075		1 075
			Avhendelser			
			Nedskrivninger			
1 141	51	1 192	Avskrivninger	1 047	51	1 098
4 562	1 562	6 122	Bokført verdi per 31.12.2020	4 189	1 562	5 750
99 753	38 186	137 939	Opprinnelig anskaffelseskost	94 538	2 900	97 439
95 191	36 625	131 816	Samlede av- og nedskrivninger	90 349	1 339	91 688
4 562	1 562	6 122	Bokført verdi per 31.12.2020	4 189	1 562	5 750
3-5 år	50 år		Utnyttbar levetid	3-5 år	50 år	

Aktiverte investeringer knyttet til leide lokaler avskrives over resterende leieperiode.

I henhold til IFRS 16 Leieavtaler skilles det ikke mellom operasjonell og finansiell leasing og hvor inngåtte leieavtaler overfører bruksretten til en spesifikk eiendel fra utleier til leietaker for en spesifikk periode. For å fastsette om en kontrakt inneholder en leieavtale er det vurdert om kontrakten overfører retten til å kontrollere bruken av en identifisert eiendel. Bruksrettigheter på leieavtaler som omfattes av IFRS 16 oppføres i balansen som "Bruksrettigheter leieavtaler" med tilhørende leieforpliktelse under "Leieforpliktelser".

For ytterligere beskrivelser om implementeringseffekter og bankens vurderinger knyttet til leieavtaler se [note 2](#).

Konsernets leide eiendeler inkluderer bygninger/kontorer og annen fast eiendom, maskiner/utstyr og kjøretøy. Konsernets bruksretteieideler er kategorisert og presentert i tabellen under:

Bruksretteieideler

Konsern				Morbank				
Totalt	Kjøretøy	Maskiner og utstyr	Bygninger	Bruksretteieideler	Bygninger	Maskiner og utstyr	Kjøretøy	Totalt
86 205			86 205	Anskaffelseskost 01.01.2019	86 205			86 205
12 553	363	602	11 588	Tilgang av bruksrett eiendeler	11 588	602	363	12 553
				Avhendinger				
98 758	363	602	97 793	Anskaffelseskost 31.12.2019	97 793	602	363	98 758
				Akkumulerte av- og nedskrivninger 01.01.2019				
10 606		113	10 493	Avskrivninger	10 493	113		10 606
				Nedskrivninger i perioden				
10 606		113	10 493	Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.2019	10 493	113		10 606
88 151	363	489	87 300	Balanseført verdi av bruksretteieideler 31.12.2019	87 300	489	363	88 151
98 758	363	602	97 793	Anskaffelseskost 01.01.2020	97 793	602	363	98 758
9 309		21	9 287	Tilgang av bruksretteieideler	3 636	21		3 657
				Avhendinger				
108 066	363	623	107 080	Anskaffelseskost 31.12.2020	101 428	623	363	102 415
				Akkumulerte av- og nedskrivninger 01.01.2020				
13 090	121	134	12 835	Avskrivninger	12 027	134	121	12 282
				Avhendinger				
13 090	121	134	12 835	Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.2020	12 027	134	121	12 282
84 370	242	376	83 752	Balanseført verdi av bruksretteieideler 31.12.2020	78 908	376	242	79 527
	3-5 år	3-5 år	1-10 år	Laveste av gjenstående leieperiode eller økonomisk levetid	1-10 år	3-5 år	3-5 år	
	Lineær	Lineær	Lineær	Avskrivningsmetode	Lineær	Lineær	Lineær	

Leieforpliktelser

Konsern					Morbank			
Totalt	Kjøretøy	Maskiner og utstyr	Bygninger	Udiskonterte leieforpliktelser og forfall av betalinger	Bygninger	Maskiner og utstyr	Kjøretøy	Totalt
16 300	130	140	16 031	Mindre enn 1 år	14 809	140	130	15 078
16 587	130	140	16 317	1-2 år	15 074	140	130	15 343
16 714		105	16 609	2-3 år	15 343	105		15 448
16 906			16 906	3-4 år	15 617			15 617
15 308			15 308	4-5 år	14 939			14 939
33 317			33 317	Mer enn 5 år	33 317			33 317
115 132	259	385	114 488	Totale udiskonterte leieforpliktelser 31.12.2020	109 099	385	259	109 743

Endringer i leieforpliktelser

109 534			109 534	Ved førstegangsansendelse 01.01.2019	109 534			109 534
12 553	602	363	11 588	Nye/endrede leieforpliktelser innregnet i perioden	11 588	602	363	12 553
-14 184	-114		-14 070	Betaling av hovedstol	-14 070	-114		-14 184
-4 352	-21		-4 331	Betaling av renter	-4 331	-21		-4 352
4 352	21		4 331	Rentekostnad tilknyttet leieforpliktelser	4 331	21		4 352
107 903	488	363	107 052	Totale leieforpliktelser 31.12.2019	107 052	488	363	107 903
9 475			9 475	Nye/endrede leieforpliktelser innregnet i perioden	3 823			3 823
-16 818	-159	-138	-16 521	Betaling av hovedstol	-15 806	-138	-159	-16 103
-4 261	-14	-17	-4 230	Betaling av renter	-4 081	-17	-14	-4 113
4 261	14	17	4 230	Rentekostnad tilknyttet leieforpliktelser	4 081	17	14	4 113
100 560	329	225	100 007	Totale leieforpliktelser 31.12.2020	95 069	349	204	95 623

Gjennomsnittlig diskonteringsrente på husleieavtaler er ca. 3,1%

Gjennomsnittlig diskonteringsrente på leie av maskiner og kjøretøy er 3,5%

For husleieavtaler bruker vi leietakers marginale lånerente, mens for maskiner og kjøretøy har vi anvendt den implisitte renten i leieavtalen.

Indeksjustering av husleiekostnader er hensyntatt i beregningen av forpliktelsen basert på det som fremgår av avtalen.

Leieavtalene inneholder ikke restriksjoner på konsernets utbyttepolitikk eller finansieringsmuligheter. Konsernet har ikke vesentlige restverdigarantier knyttet til sine leieavtaler.

Konsern		Andre leiekostnader innregnet i resultatet	Morbank	
2020	2019		2020	2019
1 812	2 933	Felleskostnader leide lokaler (variable leiebetalinger)	1 812	2 933
962	1 442	Driftskostnader i perioden knyttet til kortsiktige leieavtaler (inkludert kortsiktige leieavtaler av lav verdi)	529	-483
706	701	Driftskostnader i perioden knyttet til eiendeler av lav verdi (ekskludert kortsiktige leieavtaler over)	428	492
3 480	5 076	Totale leiekostnader inkludert i andre driftskostnader	2 769	2 943

I tillegg til leieforpliktelsene over er konsernet bundet til å betale variable leiebetalinger for noen av sine leieavtaler. Felleskostnader, kortsiktige leieavtaler og avtaler med lav verdi kostnadsføres over perioden det gjelder.

Opsjoner om å forlenge en leieavtale

Konsernets leieavtaler av bygninger har leieperioder opptil 10 år. Flere av avtalene inneholder en rettighet til forlengelse som kan utøves i løpet av avtalens siste periode. Ved inngåelse av en avtale vurderer konsernet om rettigheten til forlengelse med rimelig sikkerhet vil utøves. Konsernets potensielle fremtidige leiebetalinger som ikke er inkludert i leieforpliktelsene knyttet til forlengelsesopsjoner er 4 MNOK per 31. desember 2020.

Kjøpsopsjoner

Konsernet leier maskiner og utstyr og kjøretøy med en leieperiode mellom 3 og 5 år. Ingen av disse leiekontraktene inkluderer en opsjon til å kjøpe eiendelene ved endt leieperiode.

Anvendte praktiske løsninger

Konsernet leier også PC-er, IT-utstyr og maskiner med avtalevilkår fra 1 til 3 år. Konsernet har besluttet å ikke innregne leieavtaler der den underliggende eiendelen har lav verdi eller har kortsiktig varighet, herunder 12 måneder. Konsernet innregner dermed ikke leieforpliktelser og bruksretteeiendeler for noen av disse leieavtalene. I stedet kostnadsføres leiebetalingene når de inntreffer.

34

FINANSIELLE INSTRUMENTER MED VERDIENDRING OVER UTVIDET RESULTAT

Konsern		Finansielle instrumenter med verdiendring over utvidet resultat	Morbank	
31.12.2020	31.12.2019		31.12.2020	31.12.2019
258 417	258 417	Eika Gruppen AS (org. nr. 979 319 568)	258 417	258 417
258 417	258 417	Sum finansielle instrumenter med verdiendring over utvidet resultat	258 417	258 417

Aksjer og andeler er som hovedregel under IFRS 9 vurdert til virkelig verdi med verdiendring over resultat (FVTPL), med unntak av bankens investering i EIKA Gruppen AS som er klassifisert som finansielle instrumenter med verdiendring over utvidet resultat (FVOCI) da denne anses som en strategisk investering for banken. For aksjer som klassifiseres til virkelig verdi med verdiendring over ordinært resultat henvises det til [note 30](#).

Investeringen i Eika Gruppen AS er per 31.12.2020 verdsatt til virkelig verdi på grunnlag av emisjon i EIKA Gruppen AS i 2020. Verdien av aksjene i EIKA Gruppen AS er følgelig beholdt uendret fra i fjor, sammenlignet med 2019 hvor -13,4 millioner kroner ble ført over utvidet resultat.

Sandnes Sparebank eier totalt 2.067.333 aksjer i selskapet som representerer 8,4 % av aksjene i selskapet. Total kostpris for aksjene utgjør 250,5 millioner kroner.

Utbetalt utbytte fra Eika Gruppen utgjorde 41,3 millioner kroner i 2020, sammenlignet med 42,5 millioner kroner for 2019.

35

GJELD TIL KREDITTINSTITUSJONER

Konsern		Gjeld til kredittinstitusjoner	Morbank	
31.12.2020	31.12.2019		31.12.2020	31.12.2019
180 116	43 672	Lån og innskudd fra kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid	84 449	286 440
1 291 668		F-lån Norges Bank	1 291 668	
1 291 668		Sum gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	1 291 668	
1 471 784	43 672	Sum gjeld til kredittinstitusjoner	1 376 117	286 440

Spesifisert per valuta

Konsern		Spesifisert per valuta	Morbank	
31.12.2020	31.12.2019		31.12.2020	31.12.2019
1 471 784	43 378	NOK	1 376 117	286 147
	294	Øvrige		294
1 471 784	43 672	Sum gjeld til kredittinstitusjoner	1 376 117	286 440

Per 31.12.2020 var obligasjoner og sertifikater verdsatt til kr 1.845 millioner kroner i morbanken stillet som sikkerhet for låneramme på inntil kr 1.833 millioner kroner i Norges Bank. Per 31.12.2019

var obligasjoner og sertifikater verdsatt til 2.020 millioner kroner i morbanken stillet til sikkerhet for låneramme på inntil kr 2.008 millioner kroner i Norges Bank.

36

INNSKUDD FRA KUNDER

Konsern			Morbank	
31.12.2020	31.12.2019	Innskudd fra kunder	31.12.2020	31.12.2019
9 150 311	7 951 121	Innskudd fra kunder uten avtalt løpetid	9 155 482	7 952 822
2 775 746	3 881 708	Innskudd fra kunder med avtalt løpetid	2 775 746	3 881 708
11 926 057	11 832 829	Sum innskudd kunder	11 931 228	11 834 530
31.12.2020	31.12.2019	Kundeinnskudd fordelt på kundegrupper	31.12.2020	31.12.2019
154 614	151 517	Jord- og skogbruk	154 614	151 517
13 711	15 966	Fiske og fangst	13 711	15 966
538 044	493 786	Bygge- og anleggsvirksomhet	538 044	493 786
137 003	87 978	Industri	137 003	87 978
263 129	27 386	Olje og energi	263 129	27 386
314 022	448 755	Varehandel	314 022	448 755
70 158	230 928	Hotell- og restaurantdrift	70 158	230 928
63 816	213 571	Transport og lagring	63 816	213 571
2 816 746	2 645 617	Offentlig og privat tjenesteyting	2 816 746	2 645 617
839 881	950 517	Eiendomsdrift	845 055	952 225
22 232	21 979	Andre kundegrupper	22 232	21 979
6 692 701	6 544 829	Personkunder	6 692 699	6 544 822
11 926 057	11 832 829	Sum innskudd kunder	11 931 228	11 834 530

For innskudd fra kunder uten avtalt løpetid var gjennomsnittlig rente 0,47 % for 2020 og 0,65 % for 2019. For innskudd fra kunder med avtalt løpetid utgjør gjennomsnittlig rente 1,54 % for 2020 og 1,96 % for 2019. Gjennomsnittlig rente på innskudd er beregnet på grunnlag av gjennomsnittlig saldo i året.

Innskudd fra kunder med avtalt løpetid består av fastrenteinnskudd, depositumskonti, BSU, skattetrekkskonti og andre konti med uttaksbegrensning.

37

VERDIPAPIRGJELD

Konsern			Morbank	
31.12.2020	31.12.2019	Verdipapirgjeld	31.12.2020	31.12.2019
14 550 503	14 462 071	Obligasjonslån, justert for renter og over-/underkurs	6 784 914	7 013 585
-2 272 000	-1 770 000	Obligasjonslån, egenbeholdning	-2 272 000	-1 770 000
12 278 503	12 692 071	Sum verdipapirgjeld	4 512 914	5 243 585
1,54 %	2,48 %	Gjennomsnittlig rente obligasjonslån	1,92 %	2,68 %

Endring i verdipapirgjeld

Konsern	Balanse 31.12.2019	Emittert	Forfall/Innløst	Øvrige endringer	Balanse 31.12.2020
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	12 647 000	1 950 000	2 551 000		12 046 000
Renter/verdijusteringer	45 071			187 433	232 503
Sum verdipapirgjeld	12 692 071				12 278 503

Konsern	Balanse 31.12.2018	Emittert	Forfall/Innløst	Øvrige endringer	Balanse 31.12.2019
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	12 249 000	3 480 000	3 082 000		12 647 000
Renter/verdijusteringer	68 863			-23 792	45 071
Sum verdipapirgjeld	12 317 863				12 692 071

Morbank	Balanse 31.12.2019	Emittert	Forfall/Innløst	Øvrige endringer	Balanse 31.12.2020
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	5 232 000	1 150 000	1 954 000		4 428 000
Renter/verdijusteringer	11 585			73 329	84 914
Sum verdipapirgjeld	5 243 585				4 512 914

Morbank	Balanse 31.12.2018	Emittert	Forfall/Innløst	Øvrige endringer	Balanse 31.12.2019
Obligasjonsgjeld, nominell verdi	5 501 000	1 080 000	1 349 000		5 232 000
Renter/verdijusteringer	43 024			-31 439	11 585
Sum verdipapirgjeld	5 544 024				5 243 585

Obligasjoner

Utstedt av morbank	Pålydende	Endelig forfall	Utstedt av kredittforetak	Pålydende	Endelig forfall
NO0010649940	400 000	20.06.2022	NO0010856271	300 000	05.06.2023
NO0010730450	400 000	10.02.2021	NO0010822398	600 000	08.05.2024
NO0010746324	700 000	29.09.2022	NO0010868706	300 000	20.05.2030
NO0010778822	570 000	18.11.2021	NO0010849847	300 000	19.06.2029
NO0010812779	1 000 000	21.12.2023	NO0010834070	300 000	10.10.2028
NO0010814171	800 000	16.01.2023	NO0010753320	425 000	18.03.2026
NO0010823891	550 000	04.06.2021	NO0010704232	93 000	25.02.2021
NO0010831712	200 000	11.03.2024	NO0010731938	2 000 000	15.06.2022
NO0010831944	400 000	19.06.2024	NO0010833254	2 000 000	27.09.2024
NO0010845969	180 000	11.03.2024	NO0010871452	1 000 000	16.05.2023
NO0010872971	300 000	16.02.2026	NO0010886237	300 000	16.06.2025
NO0010872385	1 000 000	25.04.2025			
NO0010892318	200 000	09.09.2025			
Sum pålydende obligasjoner utstedt av morbank	6 700 000		Sum pålydende obligasjoner utstedt av kredittforetak	7 618 000	
			Sum pålydende obligasjoner totalt	14 318 000	

Obligasjonslånene regnskapsføres til amortisert kost.
Det benyttes sikringsbøkføring på bankens
fastrenteobligasjoner.

38

AVSETNING ANDRE FORPLIKTELSER

Konsern		Avsetning andre forpliktelser	Morbank	
31.12.2020	31.12.2019		31.12.2020	31.12.2019
8 005	7 810	Pensjonsforpliktelser	8 005	7 810
6 282	7 808	Tapsavsetninger garantier/ubenyttede kreditrammer	6 119	7 696
557	845	Andre avsetninger	557	845
14 844	16 463	Sum avsetning andre forpliktelser	14 681	16 351

Tapsavsetninger garantier og ubenyttede kreditrammer består av tapsavsetninger iht IFRS 9 på eiendeler som ligger utenfor balansen. For ytterligere detaljer se [note 11](#).

Se forøvrig [note 23](#) for ytterligere detaljer vedrørende pensjonsforpliktelser.

39

ANNEN GJELD

Konsern		Annen gjeld	Morbank	
31.12.2020	31.12.2019		31.12.2020	31.12.2019
747	729	Bankremisser	747	729
31 161	12 962	Interimskontoer	31 161	12 962
25 237	22 604	Annen gjeld	19 345	18 791
57 145	36 296	Sum annen gjeld	51 252	32 483

Ansvarelig lånekapital

Konsern / Morbank	31.12.2020	31.12.2019
Ansvarelig lånekapital, nominell verdi	200 000	200 000
Verdijusteringer	716	1 191
Sum ansvarlig lånekapital	200 716	201 191

Endring i ansvarlig lånekapital

Konsern / Morbank	Balanse 31.12.2019	Låneopptak	Forfall/ Innløst	Øvrige endringer	Balanse 31.12.2020
Ansvarelig lånekapital	200 000				200 000
Renter/verdijusteringer	1 191			-474	716
Sum ansvarlig lånekapital	201 191				200 716

Konsern / Morbank	Balanse 31.12.2018	Låneopptak	Forfall/ Innløst	Øvrige endringer	Balanse 31.12.2019
Ansvarelig lånekapital	200 000				200 000
Fondsobligasjonslån	115 500		115 500		
Renter/verdijusteringer	2 063			-872	1 191
Sum ansvarlig lånekapital	317 563				201 191

Ansvarelig lån, tidsbegrenset

Opptaksår	Betingelser	Forfall	Calldato	Nominell verdi
2018	3 mnd NIBOR + 1,55%	16.02.2028	16.02.2023	100 000
2018	3 mnd NIBOR + 1,90%	16.10.2028	16.10.2023	100 000
Sum nominell verdi ansvarlig lån				200 000

Konsernet har i tillegg utstedt fondsobligasjon til nominell verdi 100 MNOK (ISIN NO0010832553). Denne er regnskapsmessig behandlet som hybridkapital og inngår i konsernets egenkapital. Rentebetingelser på lånet er 3 mnd NIBOR + 3,7 %. Lånet har calldato 21.09.2023.

Renteutgifter på hybridkapital føres over egenkapitalen (utbytte/utdeling), mens skattefradraget blir presentert som en del av skattekostnad. Det er i 2020 påløpt 4,8 millioner kroner i renter på hybridkapital (5,3 millioner kroner i 2019).

41

EGENKAPITAL

Egenkapitalbeveiseiernes andel av egenkapitalen består av egenkapitalbeviskapital, overkurs, annen innskutt egenkapital og utjevningsfond. Utjevningsfondet er akkumulert overskudd som kan benyttes til fremtidig kontantutbytte eller fondsemissjon.

Vedtektsfestet eierandelskapital i Sandnes Sparebank er NOK 230 149 020 fordelt på 23 014 902 egenkapitalbevis, hvert pålydende 10 kroner.

Øvrig egenkapital består av sparebankens fond, gavefond/kundeutbytte, fond for urealiserte gevinster, fond for vurderingsforskjeller, annen egenkapital og minoritetsinteresser. I tillegg er fondsobligasjonslån regnskapsmessig behandlet som hybridkapital og inngår i konsernets egenkapital (ref [note 40](#)).

I forbindelse med årsdisponeringer for 2020 er det satt av 195,5 millioner kroner til utdelingsfond som inngår i annen egenkapital per 31.12.20. Midlene skal kunne benyttes til en eventuell utdeling av utbytte til egenkapitalbeveiseiere, kundeutbytte og gavefond. Det presiseres at det er opp til bankens styre å vedta eventuelle utdelinger fra fondet og er forutsatt forsvarlige markedsforhold og godkjenning av myndigheter.

For 2019 ble det utbetalt et utbytte på 5,2 kr per egenkapitalbevis.

Forstanderskapet 31. mars 2020 ga styret i Sandnes Sparebank fullmakt til å kjøpe egne egenkapitalbevis for samlet pålydende inntil 23,015 millioner kroner, svarende til 10 % av egenkapitalbeviskapitalen. Hvert egenkapitalbevis kan kjøpes til kurser mellom 1 og 150 kroner. Fullmakten er gyldig frem til og med ordinært forstanderskapsmøte i 2021, dog ikke lengre enn 18 måneder fra tidspunktet fullmakten er gitt. Per 31.12.2020 eier Sandnes Sparebank 2 103 383 egne egenkapitalbevis, som tilsvarer ca 9,1 %

Finanstilsynet godkjente i januar 2018 vedtektsendringen som gir banken anledning til å dele ut kundeutbytte. Kundeutbytte er en del av overskuddsdisponeringen i tillegg til å dele ut gaver til allmennyttige formål. Som følge av myndighetenes midlertidige utdelingsbegrensninger er det i 2020 ikke avsatt til kundeutbytte men kun til utdelingsfond (ref kommentar over). For 2019 ble det avsatt 50,1 millioner til kundeutbytte.

42

BETINGEDE FORPLIKTELSER

Betingede forpliktelser

Det foreligger ingen vesentlige betingede forpliktelser per 31.12.2020.

Operasjonelle leieavtaler

I henhold til IFRS 16 skal det ikke lenger skilles mellom operasjonelle og finansielle leieavtaler/leasinger. Inngåtte leieavtaler overfører bruksretten til en spesifikk eiendel fra utleier til leietaker for i en spesifikk periode.

Det henvises til [note 33](#) for ytterligere informasjon vedrørende bankens leieavtaler.

Øvrige avtaler

Banken har sammen med de andre bankene i Eika alliansen inngått avtale med TietoEvy om overgang til nytt kjernebanksystem. Dette vil over tid bidra til mer effektive, fleksible og fremtidsrettede løsninger. Endelig systemkonvertering ventes i løpet av 2022. Kostnadene knyttet til implementeringen er estimert til 50-60 millioner kroner og kostnadene belastes i 2021 og 2022.

43

HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

Det er ingen vesentlige hendelser etter balansedagen som påvirker regnskapet per 31.12.2020.

Transaksjoner mellom mor og datterselskap

Transaksjoner mellom mor og datterselskap er primært kun relatert til ordinære banktjenester. Tjenestene er gitt til forretningsmessige vilkår og er eliminert i konsernregnskapet.

SSB Boligkreditt

I oktober 2008 besluttet Stortinget å iverksette en ordning der staten og banken bytter statskasseveksler mot obligasjoner med fortrinnsrett, OMF. For å kunne benytte denne ordningen etablerte SSB i februar 2009 et eget kredittforetak, kalt SSB Boligkreditt. SSB Boligkreditt AS er et heleid selskap som forvalter boliglån som er finansiert ved utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett. Sandnes Sparebank selger utlån til selskapet som igjen finansierer seg gjennom utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett. I tillegg har datterselskapet både innskudd og gjeld mot morselskapet som renteberegnes etter arm-lengdes prinsipper.

Det er i perioden frem til 31.12.2020 overført kr 8,9 milliarder i utlån. Sikkerhetsmassen utgjør totalt kr 9,2 milliarder, hvorav kr 7,8 milliarder er finansiert ved utstedelse av OMF-er, og kr 1,1 milliarder er finansiert med kortsiktig kreditt og innskudd fra SSB.

SSB Boligkreditt betaler forvaltningshonorar for overførte lån samt betaling for kjøp av administrative tjenester fra Sandnes Sparebank. Forvaltningshonorar for overførte utlån til kunder er belastet SSB Boligkreditt med kr 17,0 millioner for 2020, likt som i 2019. Det er i tillegg belastet renter/kredittprovisjoner med kr. 13,8 millioner kroner, sammenlignet med 22,7 millioner kroner i 2019.

Forholdet mellom morbanken og SSB Boligkreditt

Overtakelse av boliglån med gjenkjøp

Sandnes Sparebank har avtale om overføring av utlån med høy sikkerhet og pant i eiendom til SSB Boligkreditt AS. I henhold til inngått forvaltningsavtale forestår banken forvaltning av utlånene og opprettholder kunde-kontakten. Banken mottar et vederlag i form av provisjoner for de plikter som følger med forvaltningen av lånene. Banken har vurdert de regnskapsmessige implikasjonene dithen at det vesentligste av risiko og fordeler

ved eierskap knyttet til de solgte utlånene er overført. Dette innebærer full fraregning i bankens balanse. Det foreligger ingen plikt til å kjøpe tilbake lån og i tilfelle krise skal SSB Boligkreditt og sikkerhetsmassen stå på egne ben, noe også ratingen av foretakets obligasjoner hensyntar med hensyn til overpantsettelseskravet på 4 %, som er betydelig over myndighetskravet på 2 %. Risiko på overførte lån overføres til SSB Boligkreditt, som på selvstendig grunnlag har alle lån fullt innregnet i beregningsgrunnlaget som inngår i den regulatoriske kapitalkravsberegningen. Mottatt vederlag for lån som er overført til SSB Boligkreditt tilsvare bokført verdi og vurderes å samsvare med lånenes virkelige verdi på overføringstidspunktet. Banken innregner alle rettigheter og plikter som skapes eller beholdes ved overføringen separat som eiendeler eller forpliktelser.

Sandnes Sparebank er hovedbank/oppgjøringsbank for SSB Boligkreditt og alle betalinger gjøres via SSB Boligkreditts konti i Sandnes Sparebank. Når SSB Boligkreditt kjøper boliglån fra Sandnes Sparebank lån så avregnes kjøpet mot SSB Boligkreditt sin oppgjøringskonto i Sandnes Sparebank. Dersom SSB Boligkreditt ikke har kontanter, det vil si i de tilfeller hvor SSB Boligkreditt kjøper lån før det utstedes ny OMF, så vil banken midlertidig finansiere boliglånskjøpet med usikret finansiering.

I henhold til avtale mellom morbanken og SSB Boligkreditt er morbanken forpliktet til å overføre sikkerhet til SSB Boligkreditt som tilsvare et eventuelt krav til etterfylling av sikkerhet (overpantsettelse) som følge av negativ verdutvikling i boliglånsporteføljens belåningsgrad.

Avtalen går i korte trekk ut på følgende:

- Lån verdsettes før overføring.
- Når et lån overføres i fra banken til SSB Boligkreditt sendes det notifikasjonsbrev til kunden.
- Ved refinansiering tilbakeføres lån til banken for så å sjekkes på ny om de kvalifiserer til overføring til SSB Boligkreditt.
- Misligholdte lån tilbakeføres til banken. Før tilbakeføring gjøres det en verddivurdering av hvert enkelt lån.

Konsern		Lån og garantier	Morbank	
2020	2019		2020	2019
11 857	9 254	Samlet lån og garantier til styret inklusiv nærstående	11 857	9 254
45 079	60 959	Samlet lån og garantier forstanderskapet	45 079	60 959
275 536	277 277	Samlet lån (inkludert trekk på kassekreditt) til ansatte	259 155	258 824
332 472	347 491	Sum lån og garantier til ansatte og tillitsvalgte	316 091	329 038

FORTJENESTE PER EGENKAPITALBEVIS OG BEREKNING AV EGENKAPITALBEVISBRØK

Konsern		Fortjeneste per egenkapitalbevis	Morbank	
2020	2019		2020	2019
7,9	7,9	Fortjeneste per egenkapitalbevis	6,5	7,0
7,9	7,9	Utvannet fortjeneste per egenkapitalbevis	6,5	7,0
Grunnlag for beregningen				
260 772	277 072	Resultat etter skatt	213 608	246 676
63,6 %	65,4 %	Egenkapitalsbevisprosent	63,6 %	65,4 %
165 967	181 246	Resultat henførbart til egenkapitalbevisere	135 949	161 363
20 912	22 976	Antall utestående egenkapitalbevis (tnok)	20 912	22 976
2020	2019	Antall utestående egenkapitalbevis¹	2020	2019
22 976 272	22 996 218	Utestående per 1.1	22 976 272	22 996 218
20 911 519	22 976 272	Utestående per 31.12	20 911 519	22 976 272

¹ Antall utestående egenkapitalbevis er redusert for bankens beholdning av egne egenkapitalbevis.

Beregning av egenkapitalbevisbrøk	31.12.2020	31.12.2019
Egenkapitalbeviskapital	230 149	230 149
Egne egenkapitalbevis	(21 034)	(386)
Overkurs	987 313	987 313
Annen innskutt egenkapital	(135 093)	
Utjevningsfond	448 818	410 451
<i>A = Kapital egenkapitalbevisere</i>	<i>1 510 153</i>	<i>1 627 526</i>
Sparebankens fond	846 201	831 278
Gavefond (ekskl. avsatt kundeutbytte)	16 443	29 199
<i>B = Grunnfondskapital</i>	<i>862 645</i>	<i>860 477</i>
<i>A / (A + B) = Egenkapitalbevisprosent</i>	63,6 %	65,4 %

Antall utstedte egenkapitalbevis er 23 014 902 per 31.12.2020, hvorav bankens egenbeholdning er 2.103.383 egenkapitalbevis per 31.12.2020, mens tilsvarende antall per 31.12.19 var 38.630. Antall utestående egenkapitalbevis utgjør følgelig 20.911.519 per 31.12.2020, sammenlignet med 22.976.272 per 31.12.2019.

Overskuddet er fordelt basert på egenkapitalbevisprosenten. Det samme prinsippet er benyttet ved beregning av fortjeneste per egenkapitalbevis.

Egenkapitalbeviskapital	31.12.2020	31.12.2019
Egenkapitalbeviskapital, bokført verdi	230 149	230 149
Egne egenkapitalbevis	-21 034	-386
Antall egenkapitalbevis	23 015	23 015
Overkurs, bokført verdi	987 313	987 313
Annen innskutt egenkapital	-135 093	
Utjevningfond	448 818	410 451

20 største egenkapitalbevisiere per 31.12.20

	Antall egenkapitalbevis	Andel i %
Sparebank 1 SR-Bank C/O SR-Investering	3 485 009	15,14
Sandnes Sparebank (egenbeholdning)	2 103 383	9,14
Holmen Spesialfond	1 359 823	5,91
AS Clipper	1 088 738	4,73
VPF EIKA Egenkapital C/O Eika Kapitalforvaltning	1 086 623	4,72
Espedal & Co AS	886 861	3,85
Salt Value AS	680 000	2,95
Wenaasgruppen AS	650 000	2,82
Skagenkaien Investering AS	500 000	2,17
Meteva AS	261 881	1,14
Hausta Investor AS	220 000	0,96
Kristian Falnes AS	200 000	0,87
Nordhaug Invest AS	194 374	0,84
Innovemus AS	185 000	0,80
Barque AS	159 651	0,69
Tirna Holding AS	156 255	0,68
Spesialfondet Borea Utbytte	139 315	0,61
Inge Steenslands Stiftelse	127 304	0,55
Catilina Invest AS	124 000	0,54
Dragesund Invest AS	120 000	0,52
20 største eiere	13 728 217	59,65
Øvrige eiere	9 286 685	40,35
Totale egenkapitalbevis	23 014 902	100,00

Vedtekstfestet eierandelskapitalen i Sandnes Sparebank er NOK 230 149 020 fordelt på 23 014 902 egenkapitalbevis, hvert pålydende 10 kroner.

Per 31.12.2020 var det 2 879 egenkapitalbevisiere. De 20 største eierne kontrollerte på dette tidspunktet 59,65 % av egenkapitalbeviskapitalen.

Totale egenkapitalbevis på 23 014 902 per 31.12.2020 inkluderer en beholdning av 2.103.383 egne egenkapitalbevis. Pålydende av bankens egenbeholdning føres under egenkapitalposten "Egne egenkapitalbevis" mens egenkapitalbelastning utover pålydende føres under posten "Annen innskutt egenkapital".

ALTERNATIVE RESULTATMÅL

Sandnes Sparebank sine alternative resultatmål (APM) er nøkkeltall som har til hensikt å gi nyttig tilleggsinformasjon til regnskapet. Disse nøkkeltallene er enten justerte nøkkeltall eller nøkkeltall som ikke er definert under IFRS eller annen lovgivning og er ikke nødvendigvis direkte sammenlignbare med tilsvarende nøkkeltall hos andre selskaper. APM-ene er ikke substitutter for regnskapstall som utarbeides etter IFRS og skal heller ikke tillegges mer vekt enn regnskapstallene,

men er inkludert i bankens finansielle rapportering med formål å gi en fylldigere beskrivelse av bankens prestasjoner. Banken benytter utelukkende nøkkeltall som etterspørres av investorer og analytikere.

Sandnes Sparebanks APM-er benyttes både i oversikten over hovedtall, i styrets beretning og i regnskapspresentasjoner og prospekter. Alle APM-er vises med tilsvarende sammenligningstall for tidligere perioder.

Definisjon	Beregninger / grunnlag (TNOK)	Konsern		Morbank	
		31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
1 INNSKUDDSDEKNING					
UB innskudd fra kunder / UB netto utlån til kunder	UB innskudd fra kunder	11 926 057	11 832 829	11 931 228	11 834 530
	UB netto utlån til kunder	23 999 720	22 878 009	15 079 852	14 981 089
	Innskuddsdekning	49,7 %	51,7 %	79,1 %	79,0 %
2 RENTEMARGIN					
((Netto renteinntekter / dager i perioden) x dager i året) / gjennomsnittlig forvaltningskapital	Netto renteinntekter	469 582	475 841	394 187	412 844
	Gjennomsnittlig forvaltningskapital	28 696 735	27 683 809	20 889 424	20 431 324
	Rentemargin	1,64 %	1,72 %	1,89 %	2,02 %
3 RENTEMARGIN INKL. RENTER HYBRIDKAPITAL					
(((Netto renteinntekter – rentekostnader på hybridkapital) / dager i perioden) x dager i året) / gjennomsnittlig forvaltningskapital	Netto renteinntekter	469 582	475 841	394 187	412 844
	Rentekostnader på hybridkapital	4 831	5 276	4 831	5 276
	Gjennomsnittlig forvaltningskapital	28 696 735	27 683 809	20 889 424	20 431 324
	Rentemargin inkl. renter hybridkapital	1,62 %	1,70 %	1,86 %	1,99 %
4 KOSTNADSGRAD					
Sum driftskostnader / (netto renteinntekter + sum andre driftsinntekter)	Sum driftskostnader	268 988	269 496	238 316	240 903
	Netto renteinntekter	469 582	475 841	394 187	412 844
	Andre driftsinntekter	135 027	140 559	118 324	136 486
	Kostnadsgrad	44,5 %	43,7 %	46,5 %	43,9 %
5 TOTALE KOSTNADER I % GJ.SN FORVALTNINGSKAPITAL					
((Sum driftskostnader / dager i perioden) x dager i året) / gjennomsnittlig forvaltningskapital	Sum driftskostnader	268 988	269 496	238 316	240 903
	Gjennomsnittlig forvaltningskapital	28 696 735	27 683 809	20 889 424	20 431 324
	Totale kostnader i % gj.sn forvaltningskapital	0,9 %	1,0 %	1,1 %	1,2 %

Definisjon	Beregninger / grunnlag (TNOK)	Konsern		Morbank	
		31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
6 EGENKAPITALAVKASTNING FØR SKATT					
(Resultat før skatt / dager i perioden x dager i året) / ((sum egenkapital UB + sum egenkapital IB) / 2, ekskl. hybridkapital)	Resultat før skatt	310 932	333 433	250 780	294 067
	Sum egenkapital IB (ekskl. hybridkapital)	2 919 434	2 861 001	2 695 500	2 666 885
	Sum egenkapital UB (ekskl. hybridkapital)	2 851 880	2 919 434	2 580 428	2 695 500
	Egenkapitalavkastning før skatt	10,8 %	11,5 %	9,5 %	11,0 %
7 EGENKAPITALAVKASTNING ETTER SKATT					
(Resultat etter skatt / dager i perioden x dager i året) / ((sum egenkapital UB + sum egenkapital IB) / 2, ekskl. hybridkapital)	Resultat etter skatt	260 772	277 072	213 607,7193	246 676
	Sum egenkapital IB (ekskl. hybridkapital)	2 919 434	2 861 001	2 695 500	2 666 885
	Sum egenkapital UB (ekskl. hybridkapital)	2 851 880	2 919 434	2 580 428	2 695 500
	Egenkapitalavkastning etter skatt	9,0 %	9,6 %	8,1 %	9,2 %
8 EGENKAPITALAVKASTNING ETTER SKATT, INKL. RENTER HYBRIDKAPITAL					
(Resultat etter skatt – rentekostnader på hybridkapital) / dager i perioden x dager i året) / ((sum egenkapital UB + sum egenkapital IB) / 2, ekskl. hybridkapital)	Resultat etter skatt	260 772	277 072	213 608	246 676
	Rentekostnader på hybridkapital	4 831	5 276	4 831	5 276
	Sum egenkapital IB (ekskl. hybridkapital)	2 919 434	2 861 001	2 695 500	2 666 885
	Sum egenkapital UB (ekskl. hybridkapital)	2 851 880	2 919 434	2 580 428	2 695 500
	Egenkapitalavkastning etter skatt, inkl. renter hybridkapital	8,9 %	9,4 %	7,9 %	9,0 %
9 EGENKAPITALBEVISPROSENT					
(Egenkapitalbeviskapital + egne egenkapitalbevis + overkurs + annen innskutt egenkapital + utjevningfond) / (egenkapitalbeviskapital + egne egenkapitalbevis + overkurs + annen innskutt egenkapital + utjevningfond + sparebankens fond + gavefond (ekskl. avsatt kundeutbytte))	Egenkapitalbeviskapital	230 149	230 149	230 149	230 149
	Egne egenkapitalbevis	-21 034	-386	-21 034	-386
	Overkurs	987 313	987 313	987 313	987 313
	Annen innskutt egenkapital	-135 093		-135 093	
	Utjevningfond	448 818	410 451	448 818	410 451
	Sparebankens fond	846 201	831 278	846 201	831 278
	Gavefond (ekskl. avsatt kundeutbytte)	16 443	29 199	16 443	29 199
	Egenkapitalbevisprosent	63,6 %	65,4 %	63,6 %	65,4 %
10 FORTJENESTE PER EGENKAPITALBEVIS					
(Resultat etter skatt x egenkapitalbevisprosent) / antall utestående egenkapitalbevis	Resultat etter skatt	260 772	277 072	213 608	246 676
	Egenkapitalbevisprosent	63,6 %	65,4 %	63,6 %	65,4 %
	Antall utestående egenkapitalbevis	20 911 519	22 976 272	20 911 519	22 976 272
	Fortjeneste per egenkapitalbevis	7,9	7,9	6,5	7,0

Definisjon	Beregninger / grunnlag (TNOK)	Konsern		Morbank	
		31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
11 BOKFØRT EGENKAPITAL PER EGENKAPITALBEVIS					
(UB sum egenkapital – hybridkapital) x egenkapitalbevisprosent / antall utestående egenkapitalbevis	Sum egenkapital UB (ekskl. hybridkapital)	2 851 880	2 919 434	2 580 428	2 695 500
	Egenkapitalbevisprosent	63,6 %	65,4 %	63,6 %	65,4 %
	Antall utestående egenkapitalbevis	20 911 519	22 976 272	20 911 519	22 976 272
	Bokført egenkapital per egenkapitalbevis	86,8	83,0	78,5	76,6
12 PRIS / BOKFØRT EGENKAPITAL (P/B)					
Børskurs / bokført egenkapital per egenkapitalbevis	Børskurs	74,4	67,0	74,4	67,0
	Bokført egenkapital per egenkapitalbevis	86,8	83,0	78,5	76,6
	Pris / bokført egenkapital (P/B)	0,86	0,81	0,95	0,87
13 RESULTAT AV DRIFT FØR TAP OG SKATT					
Resultat etter skatt + skattekostnad + nedskrivninger og tap på utlån og garantier	Resultat etter skatt	260 772	277 072	213 608	246 676
	Skattekostnad	50 160	56 361	37 173	47 391
	Nedskrivninger og tap på utlån og garantier	24 689	13 471	23 415	14 360
	Resultat av drift før tap og skatt	335 621	346 904	274 195	308 427
14 LIKVIDITETSINDIKATOR (LCR)					
Likvide aktiva / Netto likviditetsutgang innen 30 dager i et stressscenario	Likvide aktiva	2 357 175	3 124 912	2 223 841	3 056 578
	Netto likviditetsutgang innen 30 dager i stressscenario	955 867	1 498 147	885 414	1 438 789
	LCR	247 %	209 %	251 %	212 %